

Vlada Crne Gore
Kabinet Predsjednika
Kancelarija za evropske integracije

PREDLOG
Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji
2022 – 2023.

Podgorica, januar 2022.

Sadržaj:

UVOD:	6
1. Sloboda kretanja robe	UTRŽ. 10
UVOD	10
1. PLANOVI I POTREBE	11
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR	25
2. Sloboda kretanja radnika	UTRŽ. 31
UVOD	31
1. PLANOVI I POTREBE	32
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR	33
3. Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga	UTRŽ. 34
UVOD	34
1. PLANOVI I POTREBE	36
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR	37
4. Sloboda kretanja kapitala	UTRŽ. 39
UVOD	39
1. PLANOVI I POTREBE	40
5. Javne nabavke	TEMP 42
UVOD	42
1. PLANOVI I POTREBE	43
6. Privredno parvo	UTRŽ. 44
UVOD	44
1. PLANOVI I POTREBE	45
7. Pravo intelektualne svojine	UTRŽ. 46
UVOD	46
1. PLANOVI I POTREBE	47
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR	47
8. Konkurencija	UTRŽ. 49
UVOD	49

1. PLANOVI I POTREBE.....	50
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR.....	50
9. Finansijske usluge	UTRŽ 52
UVOD.....	52
1. PLANOVI I POTREBE.....	53
10. Informatičko društvo i mediji	KIR. 56
UVOD.....	56
1. PLANOVI I POTREBE.....	57
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR.....	58
11. Poljoprivreda i ruralni razvoj	RPK 59
UVOD.....	59
1. PLANOVI I POTREBE.....	60
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR.....	64
12. Bezbednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor	RPK 67
UVOD.....	67
1. PLANOVI I POTREBE.....	69
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR.....	83
13. Ribarstvo	RPK85
UVOD.....	85
1. PLANOVI I POTREBE.....	86
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR.....	88
14. Saobraćajna politika	ZAOP 90
UVOD.....	90
1. PLANOVI I POTREBE.....	92
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR.....	97
15. Energetika	ZAOP 101
UVOD.....	101
1. PLANOVI I POTREBE.....	103
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR.....	106
16. Porezi	KIR111
UVOD.....	111
1. PLANOVI I POTREBE.....	112

2. ADMINISTRATIVNI OKVIR	113
17. Ekonomska i monetarna unija	KIR 114
UVOD	114
1. PLANOVI I POTREBE	115
18. Statistika	TEMP117
UVOD	117
1. PLANOVI I POTREBE	119
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR	134
19. Socijalna politika i zapošljavanje	KIR136
UVOD	136
1. PLANOVI I POTREBE	137
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR	140
20. Preduzetništvo i industrijska politika	KIR 142
UVOD	142
1. PLANOVI I POTREBE	143
21. Trans-evropske mreže	ZAOP144
UVOD	144
1. PLANOVI I POTREBE	146
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR	147
22. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata	RPK. 149
UVOD	149
1. PLANOVI I POTREBE	151
23. Pravosuđe i temeljna prava	TEMP 152
UVOD	152
1. PLANOVI I POTREBE	153
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR	155
24. Pravda, sloboda i bezbjednost	TEMP 160
UVOD	160
1. PLANOVI I POTREBE	161
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR	164
25. Nauka i istraživanje	KIR 168

UVOD.....	168
1. PLANOVI I POTREBE.....	169
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR.....	169
26. Obrazovanje i kultura	KIR 171
UVOD.....	171
1. PLANOVI I POTREBE.....	173
27. Životna sredina i klimatske promjene	ZAOP 176
UVOD.....	176
1. PLANOVI I POTREBE.....	179
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR.....	185
28. Zaštita potrošača i zdravlja	UTRŽ 187
UVOD.....	187
1. PLANOVI I POTREBE.....	188
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR.....	191
29. Carinska Unija	KIR193
UVOD.....	193
1. PLANOVI I POTREBE.....	194
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR.....	197
30. Vanjski odnosi	VAO 199
UVOD.....	199
1. PLANOVI I POTREBE.....	200
31. Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika	VAO 204
UVOD.....	204
1. PLANOVI I POTREBE.....	205
32. Finansijski nadzor	TEMP. 207
UVOD.....	207
1. PLANOVI I POTREBE.....	208
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR.....	209
33. Finansijske i budžetske odredbe	RPK 210
UVOD.....	210
1. PLANOVI I POTREBE.....	212

UVOD:

Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG) je krovni strategijski dokument procesa evropske integracije Crne Gore koji definiše obim i dinamiku reformi koje su potrebne za usklađivanje Crne Gore sa pravnom tekovinom Evropske unije. Kao planski dokument, PPCG pruža strateško usmjerenje procesu evropske integracije Crne Gore ka finalnoj fazi i zahvatajući širok opseg obaveza u sva 33 poglavlja pravne tekovine EU, doprinosi ispunjavanju konkretnih privremenih, odnosno završnih mjerila. PPCG je, u širem smislu, instrument za obezbjeđivanje sveobuhvatnog pristupa potrebnim ekonomskim, institucionalnim, ali i demokratskim reformama, kako bi se obezbijedila adekvatna dinamika ostvarenja spremnosti Crne Gore za članstvo u EU.

Istovremeno, PPCG predstavlja horizontalni krovni instrument monitoringa reformi, kojim Vlada može redovno da prati stepen usklađenosti nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU, da prati razvoj strateškog okvira EU kroz donošenje odgovarajućih strategija na nacionalnom nivou i da anticipira razvoj i uticaj nove pravne tekovine EU na domaći pravni sistem. Isto tako i da procijeni potrebe za jačanjem administrativnih kapaciteta organa državne uprave. Stoga je i ključna svrha monitoringa da se u kontinuitetu prati i usmjerava rad na ispunjavanju obaveza koje proističu iz procesa pristupanja Crne Gore EU, a odnose se na usklađivanje domaćeg strategijskog i zakonodavnog okvira sa pravnom tekovinom EU, strateškim okvirom EU i trendovima u sektorskim politikama EU. U konačnom, PPCG je značajan pomoćni instrument i za programiranje Instrumenta za prepristupnu podršku -IPA III.

Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2022-2023. godina predstavlja unapređenje ranijeg Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2021–2023, s fokusom na realizaciji svih preostalih obaveza koje proističu iz privremenih/odnosno završnih mjerila, uz intenzivno prenošenja pravne tekovine u ovom dvogodišnjem periodu (2022-2023), prateći dinamičan razvoj pravne tekovine EU. Prilikom njegove izrade su:

- Sagledani dosadašnji učinci prethodnog PPCG 2021-2023;
- Sagledane mape puta za ispunjavanje završnih mjerila za poglavlja pregovora;
- Sagledane preporuke Izvještaja Evropske komisije za 2021;

Prilikom izrade ovog PPCG, vodilo se računa o:

- Potrebi pune usklađenosti PPCG sa Srednjeročnim programom rada Vlade;
- Potrebi usklađivanja sa Akcionim planom za adresiranje ključnih preporuka iz Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori 2021.
- Potrebi konsultovanja domaće javnosti o nacrtu dokumenta;

- Potrebi planiranja dovoljnog vremena za komunikaciju sa Evropskom komisijom o relevantnim propisima u dijelu usklađenosti sa pravnom tekovinom EU i pribavljanja odgovarajućeg mišljenja Kancelarije za evropske integracije;

Sam proces izrade Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2022-2023 odvijao se u okrilju Komisije za evropske integracije koja je zadužena da koordinira njegovu izradu i nadzire njegovu implementaciju. Analitički dio rada na dokumentu je započet oktobra 2021. preuzimanjem novog paketa pravne tekovine EU od strane Kancelarije za evropske integracije, kojim su obuhvaćeni svi pravni akti koji su na nivou Unije, usvojeni od početka septembra 2020. do 1. oktobra 2021. **Novi paket pravne tekovine činilo je 6.919 akata EU (celeksa)**, koji su prilikom preuzimanja razvrstani po institucijama u skladu sa njihovom nadležnošću.

Imajući u vidu brojnost akata, proces tumačenja istih, te određivanje relevantnosti za prenošenje u nacionalno zakonodavstvo, ovaj proces je tekao do sredine novembra 2021, uz saradnju državnih institucija i konstantnu koordinaciju procesa od strane Kancelarije za evropske intergacije. Sa završetkom faze ocjenjivanja relevantnosti celeksa nastupila je intenzivna faza izrade Nacrta programa pristupanja Crne Gore EU 2022-2023, u kojoj su učestvovalе sve nadležne institucije iz 33 radne grupe za pregovore, na čelu sa šefovima radnih grupa i uz saradnju i tehničku podršku sekretara radnih grupa.

Paralelno sa prethodno pomenutim fazama održana su četiri sastanka Komisije za evropske integracije na kojim se detaljno razmatrao proces ocjenjivanja celeksa, pitanja nadležnosti, stepena usklađivanja sa pravnom tekovinom EU, kao i sama izrada Programa. Nakon izrade Nacrta, te verifikovanja istog od strane Komisije za evropske integracije, Kancelarija za evropske integracije je uputila Javni poziv organima, organizacijama, udruženjima i pojedincima da se uključe i daju svoj doprinos u pripremi ovog strateškog dokumenta, a konsultacije su trajale od 30. decembra 2021. do 14. januara 2022. Dodatno, Kancelarija za evropske integracije je 24. januara 2022. organizovala i *Online* konsultacije povodom izrade Nacrta programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2022-2023, na kojim je učestvovalo preko 80 učesnika, od čega 41 predstavnik civilnog sektora.

Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2022-2023 planiran je opseg obaveza koje obuhvataju strateška dokumenta, zakone i podzakonska akta, što čini **ukupno 580 obaveza, od čega 103 obaveze u strateškom i 477 u dijelu zakonodavnog okvira, odnosno 348 obaveza u 2022. i 232 obaveza u 2023.** godini. Iako su strateška dokumenta, zakoni i podzakonska akta hijerarhijski različita po svom opsegu i funkciji, za puni implementaciju PPCG su važna sva tri nivoa, naročito imajući u vidu činjenicu da se značajan broj akata EU implementira upravo kroz podzakonska akta.

STRUKTURA DOKUMENTA

PPCG 2022-2023. ima tabelarnu strukturu i prati realizaciju obaveza u odnosu na 33 poglavlja pravne tekovine EU, ali je usklađivan i sa mapama puta za sva poglavlja, pa svako poglavlje ima i svoj kratak tekstualni siže.

PPCG je za svako od 33 poglavlja koncipiran tako da ima 3 dijela, dok je pripadnost poglavlja nekom od 6 tematskih klastera označena posebnom bojom i šifrom koje omogućavaju lakši pregled.

Klaster 1:	Temeljna poglavlja (TEMP)
Klaster 2:	Unutrašnje tržište (UTRŽ)
Klaster 3:	Konkurentnost i inkluzivni rast (KIR)
Klaster 4:	Zelena agenda i održiva povezanost (ZAOP)
Klaster 5:	Resursi, poljoprivreda i kohezija (RPK)
Klaster 6:	Vanjski odnosi (VAO)

Za svako od 33 poglavlja pravne tekovine EU je definisan:

1. **Uvod u poglavlje,**
2. **Strategijski okvir i zakonodavni okvir,** sa pregledom budućih mjera/aktivnosti (planom) za usklađivanje sa pravnim poretkom EU ili popisima koji doprinose ispunjavanju privremenih/završnih mjerila iz poglavlja, kao i
3. **Administrativni kapaciteti** (nove institucije ili organizacione jedinice, neophodne resurse i jačanje administrativnih kapaciteta), a u nekim poglavljima ovaj dio prati i **tabela neophodnih ulaganja u tehničku opremljenost ili potrebu tehničke podrške (najčešće ICT podrška).**

PLANIRANJE, MONITORING I IZVJEŠTAVANJE

Organizacionu strukturu za planiranje, izradu i praćenje realizacije PPCG-a čine članovi Komisije za evropske integracije u saradnji s pregovaračima za klastere i radnim grupama za pregovore. U proces izrade i praćenja realizacije PPCG-a uključeni su i predstavnici Sekretarijata za zakonodavstvo i Generalnog sekretarijata Vlade. Pripremu PPCG-a koordinira Kancelarija za evropske integracije.

Konkretno smjernice za svako od 33 poglavlja pregovora u PPCG su u nadležnosti šefova radnih grupa za svako od 33 pregovaračka poglavlja, u koordinaciji sa pregovaračima za klastere. U nadležnosti Komisije za evropske integracije, pored kvalitetnog planiranja i detaljnog analiziranja preuzetih obaveza iz pregovaračkog procesa, jeste i sistematično praćenje dinamike realizacije Programa pristupanja Crne Gore EU. Tako su članovi Komisije za evropske integracije odgovorni za horizontalno sagledavanje, analizu svakog akta u sklopu pravne tekovine EU, pravilnog planiranja transponovanja istih u naše nacionalno zakonodavstvo, usmjeravanje obaveza, kao i za monitoring.

Izveštavanje o realizaciji PPCG-a važno je zbog jasnog prikaza uspješnosti crnogorske administracije u realizovanju definisanih obaveza i dinamike, posebno imajući u vidu da se realizacijom obaveza iz PPCG-a doprinosi i ispunjavanju konkretnih završnih mjerila u pregovaračkim poglavljima. Izveštaji o PPCG-u se Vladi i Skupštini Crne Gore dostavljaju kvartalno, a iste priprema Kancelarija za evropske integracije na osnovu smjernica članova Komisije za evropske integracije.

UVOD

Sloboda kretanja robe je jedna od četiri osnovne slobode na jedinstvenom tržištu Evropske unije. Sloboda kretanja robe podrazumijeva uklanjanje svih tehničkih barijera u trgovini među državama članicama Evropske unije. U tom smislu Crna Gora, kao država kandidat za punopravno članstvo u EU mora ukloniti sve prepreke koje mogu narušiti njenu punu integraciju u jedinstveno tržište, uz obezbjeđenje visokog nivoa zaštite bezbjednosti, života i zdravlja ljudi, zaštite životinja i biljaka, zaštite životne sredine i zaštite potrošača. Uspostavljanje sistema infrastrukture kvaliteta u skladu s najboljom evropskom praksom i usaglašavanje crnogorskog tehničkog zakonodavstva sa zahtjevima Evropske unije, predstavljaju najvažnije zadatke Crne Gore u okviru poglavlja 1 - Sloboda kretanja robe.

Poglavlje 1 je podijeljeno u 4 potpoglavlja:

- Opšti principi,
- Horizontalne mjere [Ocjena usaglašenosti, Standardizacija, Metrologija, Akreditacija, Tržišni nadzor],
- Vertikalne mjere [Novi pristup, Stari pristup] i
- Proceduralne mjere.

Institucije nadležne za rad u ovom poglavlju: Ministarstvo ekonomskog razvoja, Kancelarija za evropske integracije, Ministarstvo kapitalnih investicija, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Uprava za inspeksijske poslove, Uprava prihoda i carina, Zavod za metrologiju, Akreditaiono tijelo Crne Gore, Institut za standardizaciju Crne Gore, Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, Institut za lijekove i medicinska sredstva, Mašinski fakultet Univerziteta Crne Gore i Privredna komora Crne Gore.

Poglavlje 1 - Sloboda kretanja robe je otvoreno 20. juna 2017. na Međuvladinoj konferenciji u Luksemburgu.

1. PLANOVI I POTREBE						
1.2. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Horizontalne mjere						
1.	MER	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanje usaglašenosti	2022/I	2022/II	32008D0768 [P]	
2.	MER	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu	2022/I	2022/II	32019R1020 [P]	
3.	MER	Zakon o računanju vremena	2022/III	2022/IV	32000L0084 [P]	
A.1.) Novi pristup						
4.	MKI	Pravilnik o označavanju energetske efikasnosti električnih sijalica	2022/I	2022/I	32019R2015 [P]	
5.	MKI	Pravilnik o tehničkim zahtjevima eko dizajna za sijalice	2022/I	2022/I	32019R2020 [P]	
6.	MKI	Pravilnik o označavanju energetske efikasnosti uređaja za lokalno zagrijavanje prostora	2022/II	2022/II	32015R1186 [P]	
7.	MKI	Pravilnik o označavanju energetske efikasnosti kotlova na kruta goriva i kompleta koji uključuju dodatne grijače, regulatore temperature i solarne uređaje	2022/II	2022/II	32015R1187 [P]	
8.	MKI	Pravilnik o označavanju energetske efikasnosti za profesionalne rashladne ormare	2022/II	2022/II	32015R1094 [P]	
9.	MKI	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o minimalnim zahtjevima energetske efikasnosti zgrada	2022/II	2022/II	32010L0031 [P] 32018L0844 [P]	
10.	MKI	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o sertifikovanju energetske karakteristika zgrada	2022/II	2022/II	32010L0031 [P] 32018L0844 [P]	
11.	MKI	Pravilnik o označavanju energetske efikasnosti mašina za pranje veša i mašina za sušenje veša	2022/III	2022/III	32019R2014 [P]	
12.	MKI	Pravilnik o označavanju energetske efikasnosti rashladnih uređaja	2022/III	2022/III	32019R2016 [P]	
13.	MKI	Pravilnik o označavanju energetske efikasnosti mašina za pranje posuđa	2022/III	2022/III	32019R2017 [P]	
14.	MKI	Pravilnik o tehničkim zahtjevima eko dizajna za mašine za pranje veša i mašine za sušenje veša	2022/III	2022/III	32019R2023 [P]	
15.	MKI	Pravilnik o tehničkim zahtjevima eko dizajna za rashladne uređaje	2022/III	2022/III	32019R2019 [P]	
16.	MKI	Pravilnik o tehničkim zahtjevima eko dizajna za mašine za pranje posuđa	2022/III	2022/III	32019R2022 [P]	
17.	MKI	Pravilnik o označavanju energetske efikasnosti pneumatika vozila i drugih parametara	2022/IV	2022/IV	32020R0740 [P]	
18.	MKI	Pravilnik o izmjeni Pravilnika o tehničkim zahtjevima eko dizajna servera i proizvoda za skladištenje podataka, elektromotora i pogona sa promjenjivom brzinom, rashladnih uređaja,	2022/IV	2022/IV	32021R0341 [P]	

		izvora svjetlosti i posebnih predspojnih uređaja, električnih displeja, kućnih perilica posuđa, veš mašina i veš mašina sa sušilicom i rashladnih uređaja sa funkcijom direktne prodaje				
19.	MKI	Pravilnik o izmjeni Pravilnika u pogledu zahtjeva označavanja energetske efikasnosti električnih displeja, mašina za pranje veša i mašina za pranje veša sa sušilicom za domaćinstvo, izvora svjetlosti, rashladnih uređaja, mašina za pranje posuđa i rashladnih uređaja sa funkcijom direktne prodaje	2022/IV	2022/IV	32021R0340 [P]	
20.	MKI	Pravilnik o označavanju energetske efikasnosti elektronskih displeja	2023/II	2023/II	32019R2013 [P]	
21.	MKI	Pravilnik o tehničkim zahtjevima eko dizajna za elektronske displeje	2023/II	2023/II	32019R2021 [P]	
22.	MKI	Pravilnik o označavanju energetske efikasnosti rashladnih uređaja sa funkcijom direktne prodaje	2023/II	2023/II	32019R2018 [P]	
23.	MKI	Pravilnik o tehničkim zahtjevima eko dizajna za rashladne uređaje sa funkcijom direktne prodaje	2023/II	2023/II	32019R2024 [P]	
24.	MKI	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o tehničkim zahtjevima eko dizajna za električne transformatore	2023/II	2023/II	32019R1783 [P]	
25.	MKI	Pravilnik o tehničkim zahtjevima eko dizajna električnih motora	2023/II	2023/II	32019R1781 [P]	
26.	MKI	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije	2023/III	2023/IV	32018R1999 [P] 32018L2002 [P]	
27.	MKI	Pravilnik o tehničkim zahtjevima eko dizajna za spoljne uređaje za električno napajanje	2023/IV	2023/IV	32019R1782 [P]	
28.	MKI	Pravilnik o tehničkim zahtjevima eko dizajna za opremu za zavarivanje	2023/IV	2023/IV	32019R1784 [P]	
29.	MZD	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o bezbjednosti igračaka	2023/I	2023/I	32009L0048 [P] 32015L2115 [P] 32015L2116 [P] 32015L2117 [P] 32017L0738 [P] 32017L0774 [P] 32019L1922 [P] 32019L1929 [P] 32020L2088 [P] 32020L2089 [P] 32021D0867 [P] 32021L0903 [P]	
30.	MEPPU	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o građevinskim proizvodima	2023/IV	2024/I	32011R0305 [P]	
31.	MUP	Zakon o eksplozivnim materijama	2023/IV	2023/IV	32013L0029 [P]	

32.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o tipovima mineralnih đubriva	2022/IV	2022/IV	32021R0862 [P] 32020R1666 [P]	
A.2) Stari pristup						
33.	MEPPU	Pravilnik o dopunama Pravilnika o sadržaju bezbjednosnog lista o hemikalijama	2022/II	2022/II	32020R0878 [P]	
34.	MEPPU	Pravilnik o dopunama Pravilnika o listi supstanci koje izazivaju visoku zabrinutost	2022/II	2022/II	32020R2160 [P]	
35.	MEPPU	Pravilnik o dopuni Pravilnika o listi opasnih hemikalija i proizvoda čiji je izvoz zabranjen	2022/III	2022/IV	32020R1068 [P]	
36.	MEPPU	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o bližem sadržaju dosijea i registra hemikalija	2022/III	2022/III	32021R0979 [P]	
37.	MEPPU	Uredba o dopunama Uredbe o zabranjenim odnosno dozvoljenim načinima upotrebe, proizvodnje i stavljanja na tržište hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu	2022/IV	2023/I	32020R1203 [P] 32020R1204 [P] 32020R1149 [P] 32020R0784 [P] 32020R2081 [P] 32020R2096 [P] 32021R0057 [P] 32021R1297 [P] 32021R1199 [P] 32020R2081 [P] 32021R0277 [P] 32021R0115 [P]	
38.	MEPPU	Pravilnik o dopuni Pravilnika o listi supstanci koje se ne upisuju u registar hemikalija i ne podliježu stručnoj procjeni	2023/I	2023/II	32019R1691 [P]	
39.	MEPPU	Pravilnik o dopuni Pravilnika o metodama ispitivanja opasnih svojstava hemikalije	2023/II	2023/III	32019R1390 [P]	
40.	MEPPU	Pravilnik o dopunama Pravilnika o bližem sadržaju prethodnog obavještanja za izvoz hemikalijama	2023/III	2023/III	32020R1068 [P]	
41.	MEPPU	Pravilnik o izmjenama i dopunama Liste klasifikovanih supstanci	2023/III	2023/III	32021R0849 [P]	
42.	MEPPU	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu klasifikacije, pakovanja i označavanja hemikalije u skladu sa globalno harmonizovanim sistemom UN	2023/IV	2023/IV	32020R1413 [P] 32021R0797 [P] 32021R0643 [P]	
43.	MEPPU	Pravilnik o dopuni Pravilnika o listama aktivnih supstanci koje su dozvoljene za upotrebu u biocidnim proizvodima i biocidnim proizvodima manjeg rizika	2023/IV	2023/IV	32019D1950 [P] 32019D1973 [P] 32019D1969 [P] 32019D1951 [P] 32019R1819 [P]	

						32019R1821 [P] 32019R1823 [P] 32019R1824 [P] 32019R1820 [P] 32019D1030 [P] 32019D0994 [P] 32019R1822 [P] 32019R1825 [P] 32020D0027 [P] 32020R1086 [P] 32020D1037 [P] 32021D1288 [P] 32021D1287 [P] 32021D1299 [P] 32021D1284 [P] 32021D0333 [P] 32021D0098 [P] 32021D0327 [P] 32021D0713 [P] 32021D0807 [P] 32021D1290 [P] 32021D1286 [P] 32021D1285 [P] 32021D1289 [P] 32021D0354 [P] 32021R0345 [P] 32021R0348 [P] 32021R0525 [P] 32021R0364 [P] 32021R0365 [P] 32021R1288 [P] 32021R0347 [P] 32021R0806 [P]	
--	--	--	--	--	--	--	--

					32021R1290 [P] 32021R1045 [P] 32020R1771 [P] 32020R1063 [P] 32020R1763 [P] 32021R0103 [P] 32021R0407 [P]	
44.	MZD	Zakon o kontroli proizvodnje i prometa supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih supstanci	2022/III	2022/IV	32004R0273 [P] 32005R0111 [P] 32009R0219 [P] 32013R1258 [P] 32013R1259 [P] 32015R1011 [P] 32015R1013 [P] 32016R1443 [P] 32020R1737 [P]	
45.	MKI	Zakon o homologaciji motornih vozila	2023/III	2023/IV	32018R0858 [D] 32007L0046 [D] 32013R0168 [D] 32013R0167 [D] 32016R1628 [D]	
46.	MKI	Pravilnik o homologaciji tipa motornih i priključnih vozila	2023/IV	2023/IV	32018R0858 [P]	
47.	MKI	Pravilnik o homologaciji motornih vozila na dva ili tri točka	2023/IV	2023/IV	32013R0168 [P]	
48.	MKI	Pravilnik o homologaciji traktora	2023/IV	2023/IV	32013R0167 [P]	
49.	MKI	Pravilnik o emisijama iz vandrumskih pokretnih mašina	2023/IV	2023/IV	32016R1628 [P]	
50.	MKI	Tehnička knjiga o homologaciji motornih i priključnih vozila, motornih vozila na dva ili tri točka, traktora i vandrumskih pokretnih mašina	2023/IV	2023/IV	31970L0157 [P] 31970L0220 [P] 31970L0221 [P] 31970L0311 [P] 31970L0387 [P] 31970L0388 [P] 31971L0320 [P] 31972L0245 [P]	

						31972L0306 [P] 31973L0350 [P] 31974L0060 [P] 31974L0061 [P] 31974L0297 [P] 31974L0408 [P] 31974L0483 [P] 31975L0443 [P] 31976L0114 [P] 31976L0115 [P] 31976L0756 [P] 31976L0757 [P] 31976L0758 [P] 31976L0759 [P] 31976L0760 [P] 31976L0761 [P] 31976L0762 [P] 31977L0389 [P] 31977L0538 [P] 31977L0539 [P] 31977L0540 [P] 31977L0541 [P] 31978L0316 [P] 31978L0318 [P] 31978L0507 [P] 31978L0549 [P] 31978L0632 [P] 31978L0932 [P] 31979L0488 [P] 31980L1268 [P] 31980L1269 [P] 31982L0318 [P] 31988L0077 [P]	
--	--	--	--	--	--	--	--

						31988L0195 [P] 31989L0227 [P] 31989L0491 [P] 31989L0516 [P] 31989L0517 [P] 31989L0518 [P] 31990L0628 [P] 31990L0629 [P] 31991L0226 [P] 31991L0422 [P] 31991L0441 [P] 31991L0542 [P] 31991L0662 [P] 31991L0663 [P] 31991L0671 [P] 31992L0021 [P] 31992L0022 [P] 31992L0023 [P] 31992L0024 [P] 31992L0062 [P] 31992L0097 [P] 31992L0114 [P] 31993L0030 [P] 31993L0059 [P] 31993L0091 [P] 31993L0093 [P] 31993L0116 [P] 31994L0012 [P] 31994L0020 [P] 31994L0053 [P] 31994L0068 [P] 31994L0078 [P] 31995L0048 [P]	
--	--	--	--	--	--	--	--

						31995L0054 [P] 31995L0056 [P] 31996L0001 [P] 31996L0020 [P] 31996L0027 [P] 31996L0036 [P] 31996L0037 [P] 31996L0038 [P] 31996L0044 [P] 31996L0064 [P] 31996L0069 [P] 31996L0079 [P] 31997L0019 [P] 31997L0020 [P] 31997L0021 [P] 31997L0027 [P] 31997L0028 [P] 31997L0029 [P] 31997L0030 [P] 31997L0031 [P] 31997L0032 [P] 31997L0039 [P] 31997L0068 [P] 31998L0012 [P] 31998L0069 [P] 31998L0077 [P] 31998L0090 [P] 31998L0091 [P] 31999L0007 [P] 31999L0014 [P] 31999L0015 [P] 31999L0016 [P] 31999L0017 [P]	
--	--	--	--	--	--	--	--

						31999L0018 [P] 31999L0096 [P] 31999L0098 [P] 31999L0099 [P] 31999L0100 [P] 31999L0101 [P] 31999L0102 [P] 32000L0003 [P] 32000L0004 [P] 32000L0008 [P] 32000L0025 [P] 32000L0040 [P] 32001L0001 [P] 32001L0027 [P] 32001L0031 [P] 32001L0043 [P] 32001L0063 [P] 32001L0085 [P] 32001L0092 [P] 32001L0100 [P] 32002L0078 [P] 32002L0080 [P] 32002L0088 [P] 32003L0019 [P] 32003L0097 [P] 32004L0011 [P] 32004L0026 [P] 32004L0086 [P] 32004L0104 [P] 32005L0011 [P] 32005L0027 [P] 32005L0039 [P] 32005L0049 [P]	
--	--	--	--	--	--	--	--

						32005L0055 [P] 32005L0064 [P] 32005L0078 [P] 32005L0083 [P] 32006L0020 [P] 32006L0028 [P] 32006L0040 [P] 32006L0051 [P] 32007L0015 [P] 32007L0034 [P] 32007L0035 [P] 32007L0046 [P] 32007R0706 [P] 32007R0715 [P] 32008L0002 [P] 32008L0074 [P] 32008L0089 [P] 32008R0692 [P] 32008R1060 [P] 32009L0001 [P] 32009L0019 [P] 32009L0059 [P] 32009L0062 [P] 32009L0063 [P] 32009L0064 [P] 32009L0066 [P] 32009L0067 [P] 32009R0078 [P] 32009R0079 [P] 32009L0080 [P] 32009L0139 [P] 32009L0144 [P] 32009R0385 [P]	
--	--	--	--	--	--	--	--

						32009R0595 [P] 32009R0631 [P] 32009R0661 [P] 32010L0019 [P] 32010L0026 [P] 32010R0371 [P] 32011L0088 [P] 32011R0183 [P] 32011R0459 [P] 32011R0510 [P] 32011R0566 [P] 32011R0582 [P] 32011R0678 [P] 32012L0046 [P] 32012R0064 [P] 32012R0065 [P] 32012R0459 [P] 32012R1229 [P] 32012R1230 [P] 32013R0143 [P] 32013R0167 [P] 32013R0168 [P] 32013R0171 [P] 32013R0195 [P] 32013R0519 [P] 32014L0037 [P] 32014L0043 [P] 32014R0133 [P] 32014R0136 [P] 32014R0214 [P] 32014R0404 [P] 32014R0540 [P] 32014R1171 [P]	
--	--	--	--	--	--	--	--

					32015R0045 [P] 32015R0166 [P] 42015X0618(01) [P] 32015R0758 [P] 32016R1628 [P] 32017R1151 [P] 32017R1154 [P] 32017R1347 [P] 32017R2400 [P] 32018R0858 [P] 32018R1832 [P] 32020R0683 [P]	
B) Proceduralne mjere						
51.	MZD	Pravilnik o načinu i uslovima oglašavanja lijekova	2023/II	2023/II	32004L0027 [P] 32001L0083 [P]	
52.	MZD	Pravilnik o uslovima za izdavanje dozvole za stavljanje lijeka u promet, varijacije, obnove i prenos dozvole, kao i sadržaju dozvole za lijek	2023/III	2023/III	32009L0120 [P] 32008R1234 [P] 32003L0063 [P] 32001L0082 [P] 32004R0726 [D] 32001L0083 [P] 32021R0756 [P] 52021XC0607(02) [P] 32021R0805 [P] 32021R0017 [P]	
53.	MZD	Pravilnik o uslovima i načinu utvrđivanja ispunjenosti uslova za obavljanje proizvodnje lijekova i sadržaju dozvole za proizvodnju lijekova	2022/IV	2022/IV	32001L0083 [P] 31991L0412 [P] 32003L0094 [P]	
54.	MZD	Pravilnik o uslovima, sadržaju zahtjeva i dokumentaciji potrebnoj za sprovođenje kliničkog ispitivanja lijeka za upotrebu u humanoj medicini	2023/III	2023/III	32005L0028 [P] 32001L0020 [P]	
55.	MZD	Pravilnik o uslovima i sadržaju dozvole za proizvodnju i uvoz lijeka koji se klinički ispituje	2023/III	2023/III	32005L0028 [P] 32003L0094 [P] 32001L0020 [P]	

56.	MZD	Smjernice o prikupljanju, procjeni i izvještavanju o neželjenim dejstvima/događajima u toku sprovođenja kliničkog ispitivanja lijeka u humanoj medicini	2023/III	2023/III	52011XC0611 [01] [P]	
57.	MZD	Pravilnik o sadržaju i načinu obilježavanja spoljnjeg i unutrašnjeg pakovanja lijeka i sadržaju uputstva za humane lijekove	2023/IV	2023/IV	32013R0198 [P] 32001L0083 [P]	
58.	MZD	Pravilnik o načinu prikupljanja podataka i načinu prijavljivanja i praćenja neželjenih dejstava lijekova za humanu upotrebu	2023/IV	2023/IV	32012R1027 [D] 32012L0026 [P] 32010R1235 [P] 32010L0084 [P] 32001L0083 [P]	
59.	MZD	Pravilnik o uslovima za dobijanje dozvole, pripremu i upotrebu lijekova za naprednu terapiju koji se nerutinski pripremaju	2023/IV	2023/IV	32007R1394 [D]	
60.	MZD	Pravilnik o uslovima za uvoz aktivnih supstanci	2023/IV	2023/IV	32001L0083 [P] 32003L0094 [P] 32021R1280 [D]	
61.	UBHVFP	Pravilnik o obrascu i sadržini recepta, kriterijumima za klasifikaciju veterinarskih lijekova, kao i načinu izdavanja i propisivanja veterinarskih lijekova	2022/IV	2023/I	32019R0006 [P] 32004L0028 [P] 32009L0009 [P]	
62.	UBHVFP	Pravilnik o bližem sadržaju farmakološko-toksikološkog ispitivanja veterinarskog lijeka, kao i dokumentacije za izvođenje postupka farmakološko-toksikološkog ispitivanja veterinarskog lijeka	2023/I	2023/II	32019R0006 [P] 32004L0028 [P] 32009L0009 [P]	
63.	UBHVFP	Pravilnik o bližim uslovima i načinu kliničkog ispitivanja veterinarskih lijekova, postupku i sadržaju dokumentacije za odobrenje kliničkog ispitivanja veterinarskog lijeka	2023/I	2023/II	32019R0006 [P] 32004L0028 [P] 32009L0009 [P]	
64.	UBHVFP	Pravilnik o sadržaju i načinu obilježavanja spoljnjeg i unutrašnjeg pakovanja veterinarskog lijeka, sadržaju uputstva za lijek, kao i vrsti veterinarskih lijekova koji moraju da sadrže sigurnosnu oznaku	2022/IV	2022/IV	32019R0006 [P] 32004L0028 [P] 32009L0009 [P]	
65.	UBHVFP	Pravilnik o načinu prikupljanja podataka i načinu prijavljivanja i praćenja neželjenih dejstava lijekova za upotrebu u veterinarskoj medicini	2022/IV	2023/I	32019R0006 [P] 32004L0028 [P] 32009L0009 [P] 32021R1281 [D]	
66.	UBHVFP	Pravilnik o bližim uslovima i načinu utvrđivanja ispunjenosti uslova za obavljanje prometa lijekova za veterinarsku upotrebu na veliko i sadržaju dozvole za promet veterinarskih lijekova na veliko	2022/III	2022/IV	32019R0006 [P] 32004L0028 [P] 32009L0009 [P]	

67.	UBHVFP	Pravilnik o uslovima u pogledu prostora, opreme i kadra za obavljanje prometa veterinarskih lijekova na malo	2023/IV	2023/IV	32019R0006 [P] 32004L0028 [P] 32009L0009 [P]	
68.	MZD	Pravilnik o bližem sadržaju osnovnih, kao i posebnih zahtjeva za medicinska sredstva	2023/I	2023/I	32017R0745 [D] 32017R0746 [D]	
69.	MZD	Pravilnik o bližem načinu i postupku praćenja medicinskog sredstva i sistema vigilance na tržištu	2023/II	2023/II	32017R0745 [D] 32017R0746 [D]	
70.	MZD	Pravilnik o bližim uslovima i načinu oglašavanja medicinskih sredstava	2023/II	2023/II	32017R0745 [D] 32017R0746 [D]	
71.	MZD	Pravilnik o bližem sadržaju i načinu obilježavanja medicinskog sredstva i sadržaju uputstva o upotrebi medicinskog sredstva	2023/II	2023/II	32017R0745 [D] 32017R0746 [D]	
72.	MZD	Pravilnik o bližem sadržaju zahtjeva, dokumentacije potrebne za sprovođenje kliničkog ispitivanja, evidentiranja neintervencijskog ispitivanja i osnovnih zahtjeva za kliničku evaluaciju	2022/IV	2022/IV	32017R0745 [D] 32017R0746 [D]	
73.	MZD	Pravilnik o bližem sadržaju i načinu vođenja registara medicinskih sredstava, proizvođača sa sjedištem, odnosno boravkom ili prebivalištem u Crnoj Gori i proizvođača medicinskih sredstava sa sjedištem, odnosno boravkom ili prebivalištem van Crne Gore, veleprodaja, specijalizovanih maloprodajnih objekata i uvoznika	2023/I	2023/I	32017R0745 [D] 32017R0746 [D]	
74.	MZD	Pravilnik o bližim uslovima, načinu utvrđivanja ispunjenosti uslova za proizvodnju medicinskih sredstava, sadržaju rješenja o registraciji proizvođača, kao i za proizvodnju po narudžbi medicinskog sredstva za određenog pacijenta	2023/IV	2023/IV	32017R0745 [D] 32017R0746 [D]	
75.	MZD	Pravilnik o označavanju i sadržini podataka koje je potrebno navesti na upakovanim kozmetičkim proizvodima, kozmetičkim proizvodima koji se pakuju na mjestu prodaje na zahtjev kupca ili koji su prepakovani za neposrednu prodaju	2022/III	2022/IV	32009R1223 [P]	
76.	MZD	Pravilnik o provjeri bezbjednosti i usklađenosti, uzorkovanju, načinu, vrsti, obimu i metodama analiza bezbjednosti i sastava kozmetičkih proizvoda, kao i sadržini izvještaja o procjeni bezbjednosti i usklađenosti kozmetičkih proizvoda	2022/III	2022/IV	32009R1223 [D] 31980L1335 [P] 31982L0434 [P] 31983L0514 [P] 31985L0490 [P] 31993L0073 [P] 31995L0032 [P] 31996L0045 [P] 32019R0831 [P]	

					32019R0681 [P] 32019R0680 [P] 32019R0698 [P] 32019R1858 [P] 32019R1857 [P] 32019R1966 [P] 32020R1682 [P] 32020R1683 [P] 32020R1684 [P] 32021R0850 [P] 32021R1099 [P]	
77.	MER	Uredba o notifikaciji tehničkih propisa, standarda, propisa o uslugama informatičkog društva i postupaka ocjene usaglašenosti	2022/IV	2022/IV	32015L1535 [P]	

2. ADMINISTRATIVNI OKVIR						
2.1. ADMINISTRATIVNI KAPACITETI						
Neophodni kadrovi za sprovođenje pravne tekovine						
Inst.	Naziv akta	Opis	Kvalifikacija	PUOS	2022	2023
MER – Direktorat za unutrašnje tržište i konkurenciju/ Direkcija za zaštitu konkurencije, unutrašnju trgovinu i infrastrukturu kvaliteta	Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu	Kontakt tačka za proizvode	Diplomirani ekonomista	NE	1	

MER – Direktorat za unutrašnje tržište i konkurenciju/ Direkcija za zaštitu konkurencije, unutrašnju trgovinu i infrastrukturu kvaliteta	Poslovi normative (izrada propisa)	Izrada normative i procjena potrebe za notifikovanjem tehničkih propisa	Diplomirani pravnik	NE		1
	Stručno lice u oblasti ocjenjivanja usaglašenosti	Procjena efekata ovlašćivanja i imenovanja na tržištu Crne Gore i notifikacija postupaka ocjene usaglašenosti	Diplomirani ekonomista		1	
MKI - Direktorat za drumski saobraćaj	Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima i Pravilnik o tehničkim zahtjevima za vozila koja se uvoze ili prvi put stavljaju na tržište u Crnoj Gori	Preuzimanje i sprovođenje propisa iz oblasti homologacije/tržišni nadzor vozila na tržištu, kao i inspekcijski nadzor vozila u upotrebi	Administracija/Inspektor	NE		1
MEPPU	Zakon o građevinskim proizvodima	Inspekcijski nadzor nad upotrebom građevinskih proizvoda	Diplomirani inženjer građevinarstva	NE	1	2
UIP	Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti	Tržišni inspektor	VII1 - fakultet iz oblasti tehničko-tehnoloških nauka, elektrotehnika/ elektronika (2), mašinstvo (1), građevina (1)	DA	2	

	odgovarajući podzakonski akti, Zakon o građevinskim proizvodima					2
UIP	Zakon o energetici i odgovarajući podzakonski akti	Termoenergetski inspektor	VII1- fakultet iz oblasti tehničko-tehnoloških nauka- mašinstvo	DA	1	
UIP	Zakon o lijekovima	Zdravstveni inspektor	VII1 - medicinske nauke-Dr farmacije	DA	1	
UIP	Zakon o kozmetičkim proizvodima, Pravilnik o bezbjednosti igračaka	Sanitarni inspektor	VII1 – prirodne nauke	DA	1	1
Institut za lijekove i medicinska sredstva	Zakon o lijekovima, Zakon o medicinskim sredstvima, Zakon o sprječavanju zloupotrebe droga, Zakon o kontroli proizvodnje i prometa supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i	Poslovi koji se odnose na primjenu zakonskih i podzakonskih akata u oblasti lijekova i medicinskih sredstava u oblasti dozvole za lijek, registra medicinskih sredstava, vigilance lijekova i medicinskih sredstava, kliničkih ispitivanja, inspekcijskog nadzora itd.	Farmaceutski fakultet, Medicinski fakultet, Stomatološki fakultet, Biološki fakultet, Hemijski fakultet; Veterinarski fakultet, Tehnološki fakultet, fakultet tehničkog usmjerenja	DA	5	5

	psihotropnih supstanci i podzakonska akta za sprovođenje zakona					
ATCG	Zakon o akreditaciji	Savjetnik u Odjeljenju za akreditaciju kontrolnih tijela - Vrší prijem i vodi evidencije o pristiglim prijavama za akreditaciju; Vrší prijem i vodi evidencije o pristiglim prijavama kandidata za ocjenjivače i o njihovom uspjehu u postupku dalje kandidature; Vodi i ažurira pojedinačne registre Kontrolnih tijela; Učestvuje u izradi internih akata u predmetnoj oblasti akreditacije; Vrší izradu analitičkih, informativnih i drugih materijala u okviru propisane metodologije; Priprema potrebna akta za rad Odjeljenja, Službe za akreditaciju i nadležnih komisija/komiteta.	Visoko obrazovanje u obimu od 240 kredita CSPK-a (VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja u oblasti tehničko tehnoloških nauka, prirodnih nauka), posjedovanje stručnih, organizacionih sposobnosti i iskustava iz oblasti akreditacije kontrolnih organizacija ili srodnih djelatnosti, poznavanje rada na računaru, znanje engleskog jezika	DA	1	
ATCG	Zakon o akreditaciji	Savjetnik u Odjeljenju za akreditaciju sertifikacionih tijela - Vrší prijem i vodi evidencije o pristiglim prijavama za akreditaciju; Vrší prijem i vodi evidencije o pristiglim prijavama kandidata za ocjenjivače i o njihovom uspjehu u postupku dalje kandidature; Vodi i ažurira pojedinačne registre Sertifikacionih tijela; Učestvuje u izradi internih akata u predmetnoj oblasti akreditacije; Vrší izradu analitičkih, informativnih i drugih materijala u okviru propisane metodologije; Priprema potrebna	Visoko obrazovanje u obimu od 240 kredita CSPK-a (VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja u oblasti tehničko tehnoloških nauka/društveno humanističkih nauka/ biomedicinskih nauka i zdravstva , prirodnih nauka, biotehničkih nauka), posjedovanje stručnih znanja, sposobnosti i iskustava iz oblasti akreditacije sertifikacionih tijela ili srodnih	DA		1

		akta za rad Odjeljenja, Službe za akreditaciju i nadležnih komisija/komiteta.	djelatnosti, poznavanje rada na računaru, znanje engleskog jezika			
ISME	Zakon standardizaciji	o Direktna plaćanja	Diplomirani inženjer elektrotehnike/energetike	DA	2	
ZM	Zakon metrologiji	o Primjena SI mjernih jedinica, mjerenja i mjerne metode, ocjene usaglašenosti mjerila	VII-1, nivo, Prirodne nauke - fizika	DA	1	2
			VII-1, nivo, Tehničko-tehnološke, prirodne nauke - fizika		1	
			VII-1 nivo, Društvene nauke - pravo		1	/
			VII-1, nivo, Tehničko-tehnološke, prirodne nauke - fizika	NE	/	2
2.2. POTREBNA JAČANJA INFRASTRUKTURE						
Inst.	Naziv akta	Opis infrastrukture/ tehničke podrške			2022	2023
ISME	Zakon o standardizaciji	Obezbeđivanje poslovnog prostora *** Da bi se na adekvatan način organizovao rad stručnih tijela Instituta, neophodno je obezbijediti odgovarajući poslovni prostor i finansijska sredstva za nesmetano poslovanje Instituta u cilju uspješnog sprovođenja Zakona o standardizaciji.			X	
UIP	Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu (novi)	Kancelarije za vezu (UIP): - Pripremne aktivnosti za formiranje Kancelarije za vezu (koja uključuje i CISZP);				X

		- Uspostavljanje Kancelarije za vezu.		
--	--	---------------------------------------	--	--

UVOD

Sloboda kretanja radnika, kao jedan od temeljnih principa Evropske unije i jedno od četiri slobode unutrašnjeg tržišta, obuhvata pitanja vezana za pristup tržištu rada, EURES, koordinaciju sistema socijalne sigurnosti i Evropsku karticu zdravstvenog osiguranja. U skladu s pravnom tekovinom EU, radnik koji se seli u drugu državu članicu EU ima određena prava kao što su pravo na rad bez radne dozvole (osim radnika iz novih država članica koje su obuhvaćene prelaznim periodom), jednakost postupanja u zapošljavanju kao s državljanima članice u kojoj se rad obavlja, pravo na jednaku socijalnu sigurnost kakvu imaju i državljani članice u kojoj se radnik zapošljava, pravo članova porodice da se pridruže radniku i da primaju porodičnu naknadu, potpuna koordinacija sistema socijalne sigurnosti (pravo na penziju i doprinose za socijalnu sigurnost) i uzajamno priznavanje kvalifikacija. Cilj navedenih prava je i podsticanje mobilnosti radne snage između država članica EU, što je važan faktor ostvarivanja unutrašnjeg tržišta.

Pregovaračko poglavlje 2 - Sloboda kretanja radnika obuhvata podoblasti: pristup tržištu rada, EURES, koordinacija sistema socijalne sigurnosti i Evropska kartica zdravstvenog osiguranja.

Institucije koje koordiniraju aktivnosti u okviru ovog poglavlja su Ministarstvo ekonomskog razvoja i Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, dok su u rad poglavlja uključene i sljedeće institucije: Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta, Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija, Kancelarija za evropske integracije, Generalni sekretarijat Vlade, Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Uprava policije, Fond za zdravstveno osiguranje, Fond penzijskog i invalidskog osiguranja, Uprava za statistiku, Komisija za tržište kapitala, Savez sindikata, Unija slobodnih sindikata, Privredna komora, Unija poslodavaca i Uprava za inspeksijske poslove.

Poglavlje 2 – Sloboda kretanja radnika je otvoreno 11. decembra 2017. na Međuvladinoj konferenciji u Briselu.

1. PLANOWI I POTREBE						
1.1. STRATEŠKI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Period važenja		Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Pristup tržištu rada						
1.	MER	Akcionni plan zapošljavanja za 2023. godinu	2022/IV	2023		
2.	MER	Akcionni plan zapošljavanja za 2024. godinu	2023/IV	2024		
3.	MUP	Akcionni plan za sprovođenje Strategije o migracijama i reintegraciji povratnika u Crnoj Gori, za period 2023-2024. godine, s Izvještajem o implementaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategija o migracijama i reintegraciji povratnika u Crnoj Gori, za 2022. godinu	2023/I	2023-2024		
1.2. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Pristup tržištu rada						
1.	MER	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti	2022/IV	2023/I		
2.	MUP	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o strancima	2022/IV	2023/I	31996L0071 [P] 32018L0957 [P] 32014L0067 [P]	
3.	MER	Odluka o utvrđivanju godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca za 2023. godinu	2022/IV	2023.		
B) Koordinacija sistema socijalne sigurnosti						
4.	MFSS	Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Rumunije o socijalnom osiguranju	2023/III	2024/IV		
C) Evropska kartica zdravstvenog osiguranja						
5.	MZD	Pravilnik o bližim uslovima i načinu i postupku ostvarivanja prekogranične zdravstvene zaštite	2023/IV	2023/IV	32011L0024 [P] 32019D1765 [P]	

2.ADMINISTRATIVNI OKVIR

2.1.ADMINISTRATIVNI KAPACITETI

ZZZCG	Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti	Koordinacija sistema socijalne sigurnosti	Samostalni savjetnik/ca III fakultet iz oblasti društvenih nauka – pravo najmanje jedna godina radnog iskustva, položen stručni ispit za rad u državnim organima, poznavanje rada na računaru	DA		1
MFSS	Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju	Koordinacija sistema socijalne sigurnosti	Diplomirani pravnik	NE		1
FZO	Zakon o obaveznom zdravstvenom osiguranju	Evropska kartica zdravstvenog osiguranja	Diplomirani pravnik	DA	3	2
MFSS	Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju	Koordinacija sistema socijalne sigurnosti	Diplomirani pravnik	NE		1

UVOD

Sloboda pružanja usluga jedna je od četiri osnovne slobode koje omogućavaju funkcionisanje jedinstvenog tržišta Evropske unije, uz slobodu kretanja robe, ljudi i kapitala. U okviru ovog pregovaračkog poglavlja razmatra se zakonodavni okvir koji omogućava slobodno pružanje usluga, uz pravo osnivanja preduzeća. Ovo poglavlje obuhvata tri podoblasti i to:

- Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga,
- Međusobno priznavanje profesionalnih kvalifikacija i
- Poštanske usluge.

U oblasti sloboda pružanja usluga donijet je Zakon o uslugama („Sl. list CG”, broj 71/17). Usklađivanje sektorskog zakonodavstva sa Direktivom 2006/123/EZ o uslugama na unutrašnjem tržištu vrši se na način predviđen Akcionom planom za transponovanje Direktive o uslugama na unutrašnjem tržištu za period 2015-2018. U vezi usaglašavanja budućeg zakonodavstva, zaključkom Vlade br. 022-27/2018-1 od 21. juna 2018. i zaključkom Vlade br. 04-699/2 od 25. februara 2021. zaduženi su nadležni resori da prilikom donošenja propisa koji regulišu uslužne djelatnosti uzmu u obzir obaveze koje proizilaze iz Direktive o uslugama i o istom izvijeste Ministarstvo ekonomskog razvoja koje je pripremilo i dostavilo smjernice po ovom pitanju 19. jula 2018. godine. U cilju potpunog usklađivanja sa Direktivom o uslugama, potrebno je donijeti Uredbu o jedinstvenoj kontakt tački za usluge u IV kvartalu 2022, dok Zakon o uslugama sadrži i pravni osnov za donošenje podzakonskih akata kojim će se definisati način saradnje i razmjene informacija sa državama EEP, a naročito saradnje u vezi sa nadzorom nad pružanjem usluga, preduzimanjem mjera upozorenja i način rad Ministarstva kada je u pitanju IMI sistem. Predviđeno je da pravni akt za IMI sistem bude donijet u okviru projekta koji će se realizovati kroz IPA 2020.

U skladu sa zahtjevima Direktive 2005/36/EZ i Direktive 2013/55/EU o izmjeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija, donijet je Zakon o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija („Sl. list CG”, broj 56/18), Odluka o utvrđivanju Liste regulisanih profesija („Sl. list CG”, broj 80/18) kao i usklađeni svi studijski programi (doktor medicine, doktor stomatologije, doktor farmacije, medicinska sestra za opštu zdravstvenu njegu i arhitekta), čijim završetkom se stiču kvalifikacije za obavljanje regulisane profesije u Crnoj Gori za koje se vrši automatsko priznavanje na osnovu minimalnih uslova osposobljavanja.

U cilju potpunog usklađivanja zakonodavstva s Direktivom 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija i Direktivom 2013/55/EU o izmjeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija, Crna Gora je u obavezi da do dana pristupanja EU uskladi sektorske i sve ostale propise sa Direktivom

2005/36 EZ i Direktivom 2013/55/EU i da osnuje Komoru medicinskih sestara, babica i tehničara. S tim u vezi, Crna Gora je, u cilju unapređenja uslova za obavljanje ovih profesija, zaštite njihovih profesionalnih interesa, unapređenja profesionalne zdravstvene etike i učešća u unapređenju kvaliteta zdravstvene zaštite, odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Sl. list CG“, br. 3/16, 39/16, 2/17, 44/18 i 24/19) predvidjela osnivanje Ljekarske komore Crne Gore, Stomatološke komore Crne Gore, Farmaceutске komore Crne Gore, a u skladu s članom 120 ovog zakona, osnovana je i Komora fizioterapeuta. Osnivanje Komore medicinskih sestara, babica i tehničara definisano je članom 20 Zakona o zdravstvenoj njezi pacijenata („Sl. list CG“, broj 25/10).

U oblasti poštanskih usluga, regulativni okvir je skoro usklađen sa pravnom tekovinom EU, uzimajući u obzir da tek predstoji usaglašavanje sa Regulativom (EU) 2018/644 o prekograničnoj dostavi paketa. Cilj Evropske komisije je stvoriti zajedničko tržište za poštanske usluge i osigurati kvalitet usluga koje se pružaju, postepeno otvarajući taj sektor tržišnoj konkurenciji.

Institucionalni okvir: Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta, Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo kapitalnih investicija, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Kancelarija za evropske integracije, Privredna komora Crne Gore, Inženjerska komora Crne Gore, Advokatska komora Crne Gore, Ljekarska komora Crne Gore, Uprava za inspeksijske poslove, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine, Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti.

Pregovaračko poglavlje otvoreno je 11. decembra 2017. godine, na Međuvladinoj konferenciji u Briselu.

1. PLANOV I POTREBE						
1.1. STRATEŠKI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Period važenja		Pravna tekovina	
					Celex No	Ostali dokumenti
A) Poštanske usluge						
1.	MER	Akcionni plan za sprovođenje Strategije razvoja poštanske djelatnosti u Crnoj Gori za period 2019-2023 za 2023. godinu	2023/I	2023		
1.2. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadlež. inst.	Naziv pravnog akta	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina (stepen usklađenosti)	
					Celex No	Ostalo
A) Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga						
1.	MEPPU	Zakon o upravljanju otpadom	2022/III	2022/III	32006L0123 [P]	
2.	MER	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zanatstvu	2022/IV	2022/IV	32006L0123 [P]	
3.	MER	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjoj trgovini	2022/IV	2022/IV	32006L0123 [P]	
4.	MPŠV	Zakon o morskom ribarstvu i marikulturi	2022/IV	2023/I	32006L0123 [P]	
5.	MER	Odluka o utvrđivanju zanata, djelatnosti, sličnih zanatu i liste jednostavnih i složenih zanata	2023/III	2023/III	32006L0123 [P]	
6.	MER	Pravilnik o sadržini prijave trgovine i registra za vođenje evidencije	2023/I	2023/I	32006L0123 [P]	
7.	MER	Pravilnik o minimalnim tehničkim uslovima za obavljanje prometa robe i vršenja usluga u prometu robe	2023/I	2023/I	32006L0123 [P]	
8.	MER	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu vođenja i sadržini registra lica koja se bave zanatskom djelatnošću	2023/II	2023/II	32006L0123 [P]	
9.	MER	Uredba o jedinstvenoj kontakt tački za usluge	2023/IV	2023/IV	32006L0123 [P]	

10.	MPNKS	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o bližim uslovima i načinu izdavanja, prestanku važenja i oduzimanja istraživačke licence, kao i sadržaju i načinu vođenja registra izdatih istraživačkih licenci	2023/IV	2023/IV	32006L0123 [P]	
B) Međusobno priznavanje profesionalnih kvalifikacija						
11.	MER	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o turizmu i ugostiteljstvu	2022/IV	Danom pristupanja	32005L0036 [P] 32013L0055 [P]	
12.	MER	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o planinskim stazama	2022/IV	Danom pristupanja	32005L0036 [P] 32013L0055 [P]	
13.	MER	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o raftingu	2022/IV	Danom pristupanja	32005L0036 [P] 32013L0055 [P]	
14.	MER	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o skijalištima	2022/IV	Danom pristupanja	32005L0036 [P] 32013L0055 [P]	
15.	MKI	Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici	2023/II	2023/IV	32005L0036 [P] 32013L0055 [P]	
16.	MZD	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti	2023/III	2023/III	32005L0036 [P] 32013L0055 [P] 32020D0548 [P]	
17.	MZD	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj njezi pacijenata	2023/III	Danom pristupanja	32005L0036 [P] 32013L0055 [P]	
18.	MER	Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije	2023/III	Danom pristupanja	32005L0036 [P] 32013L0055 [P]	
19.	MEPPPU	Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata	2023/IV	Danom pristupanja	32005L0036 [P] 32013L0055 [P]	
20.	UBHVFP	Zakon o veterinarstvu	2023/IV	Danom pristupanja	32005L0036 [P] 32013L0055 [P]	
C) Poštanske usluge						
21.	EKIP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o vrsti i načinu dostavljanja podataka poštanskih operatera	2022/IV	2022/IV	32018R0644 [P]	

2. ADMINISTRATIVNI OKVIR

2.1. ADMINISTRATIVNI KAPACITETI

Inst.	Naziv akta	Opis	Kvalifikacija	PUOS	2022	2023
MER	Uredba o jedinstvenoj kontakt tački za usluge	Operativno praćenje funkcionisanja Jedinstvene kontakt tačke i ostalih pitanja vezanih za usluge	VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, fakultet iz oblasti društvenih – ekonomija ili pravo ili tehničko-tehnoloških nauka – elektrotehnika ili elektronika	NE		1
MER	Zakon o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija	Rad na poslovima pružanja informacija, Centar za pomoć o postupcima za priznavanje profesionalnih kvalifikacija, o domaćim propisima kojima su uređene profesije i njihovo obavljanje i po potrebi etičkim pravilima, Nacionalni kordinator pruža informacije između država članica EU.	Visoko obrazovanje u obimu od 240 (CSPK) kredita – VII-1 nivo kvalifikacije obrazovanja – Društvene nauke - Pravo ili Ekonomija, poznavanje engleskog jezika	NE		1

UVOD

Sloboda kretanja kapitala je jedan od osnovnih principa jedinstvenog tržišta Evropske unije i jedina od četiri slobode koja prelazi granice Evropske unije. Osnovna načela jedinstvenog tržišta su načelo nediskriminacije i načelo uzajamnog priznavanja. Načelo nediskriminacije proizilazi iz Poglavlja II, člana 18 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije (UFEU), koji zabranjuje svaku diskriminaciju na osnovu državljanstva, odnosno različit tretman u jednakim okolnostima. Temelji unutrašnjeg tržišta postavljeni su odredbama člana 26 Poglavlje III, naslov 1, Ugovora o funkcionisanju Evropske unije koji definiše jedinstveno tržište EU kao „prostor bez unutrašnjih granica na kome je slobodan promet robe, kretanje lica, usluga i kapitala“.

Slobodno kretanje kapitala omogućava protok sredstava unutar EU, olakšava prekograničnu trgovinu, doprinosi mobilnosti radnika, olakšava prikupljanje kapitala potrebnog za započinjanje poslovanja i rast privrednih subjekata, kao i funkcionisanje integrisanog, otvorenog i efikasnog unutrašnjeg tržišta, što je od interesa za sve građane Evropske unije.

Ovo pregovaračko poglavlje propisuje pravila slobodnog kretanja kapitala među državama članicama Unije. Ona obuhvataju zabranu svih restrikcija u kretanjima kapitala i plaćanjima, kako unutar država članica EU, tako i između država članica i trećih država. Pritom, postoje određeni izuzeci koji su, prvenstveno, vezani za poreze, sprečavanje pranja novca, finansiranje terorizma i sl. Ovo poglavlje pravne tekovine sadrži i pravila za prekogranična ulaganja u sektor finansijskih usluga i prava vlasništva nad nekretninama izvan nacionalnih okvira, a unutar EU.

Sloboda kretanja kapitala obuhvata tri temeljna područja:

- slobodu kretanja kapitala i plaćanja,
- usluge platnog prometa i
- sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

Institucionalni okvir: Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, Centralna Banka Crne Gore, Uprava Policije, Komisija za tržište kapitala, Agencija za nadzor osiguranja, Kancelarija za evropske integracije.

Poglavlje je otvoreno na Međuvladinoj konferenciji, 24. juna 2014.

1. PLANovi I POTREBE						
1.1. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Opšti principi						
1.	MFSS	Zakon o osiguranju	2022/IV	Danom pristupanja	32009L0138 [P] 32016L0097 [P] 32011L0089 [D] ¹ 32014L0051 [D] 32018L0843 [D] 32019R1935 [P] 32019L2177 [D]	
B) Horizontalne mjere						
2.	CBCG	Odluka o sigurnosnim zahtjevima koje treba da ispune pružaoci platnih usluga za obezbjeđivanje pouzdane provjere autentičnosti klijenta i zajedničke i sigurne otvorene standarde komunikacije	2023/I	2023/I	32018R0389 [P]	
3.	CBCG	Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o strukturi bližim uslovima i načinu otvaranja i ukidanja transakcionih računa	2023/IV	Danom pristupanja	32009R0924 [P] 32012R0260 [P] 32014R0248 [P] 32019R0518 [P] 32021R1230 [P]	
4.	MFSS	Izmjena obrasca Prijave o fizičkom unošenju ili iznošenju sredstava plaćanja	2022/IV	2023/I	32021R0776 [P]	
C) Sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma						
5.	MUP	Zakon o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma	2022/III	2022/IV	32015L0849 [P] 32015R0847 [P] 32018L0843 [P] 32019L1153 [P]	
6.	MUP	Pravilnik o indikatorima za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija	2022/IV	2022/IV	32015L0849 [P] 32018L0843 [P]	

¹ Donošenjem novog Zakona o osiguranju postiže se puna uskladenost sa pravnom tekovinom u ovom domenu. Međutim, direktive koje su ocijenjene sa D, osim osiguranja, odnose se i na druge oblasti, pa će se donošenjem Zakona o osiguranju, postići samo djelimična usklađenost sa ovim direktivama (potpuna samo u odredbama koje se odnose na oblast osiguranja).

7.	MUP	Pravilnik o dostavljanju podataka o gotovinskim, sumnjivim i drugim transakcijama finansijsko obavještajnoj jedinici	2022/IV	2022/IV	32015L0849 [P] 32018L0843 [P]	
8.	MUP	Pravilnik o smjernicama za izradu analize i faktorima rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma	2022/IV	2022/IV	32015L0849 [P] 32018L0843 [P]	
9.	MUP	Pravilnik o načinu vođenja registra stvarnih vlasnika, prikupljanju, unosu i rokovima unosa i ažuriranju podataka koji se vode u registru i načinu pristupa tim podacima	2022/IV	2022/IV	32015L0849 [P] 32018L0843 [P]	
10.	MUP	Pravilnik o elektronskoj identifikaciji klijenata prilikom otvaranja računa kod banaka	2022/IV	2022/IV	32015L0849 [P] 32018L0843 [P]	
11.	MUP	Smjernice o izradi analize rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma	2022/IV	2022/IV	32015L0849 [P] 32018L0843 [P]	
12.	CBCG	Smjernice za izradu analize rizika i faktorima rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma kod obveznika koje nadzire Centralna banka Crne Gore	2022/IV	2022/IV	32015L0849 [P] 32018L0843 [P]	
13.	KTK	Smjernice za izradu analize rizika i faktorima rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma kod obveznika koje nadzire Komisija za tržište kapitala	2022/IV	2022/IV	32015L0849 [P] 32018L0843 [P]	
14.	ANO	Smjernice za izradu analize rizika i faktorima rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma kod obveznika koje nadzire Agencija za nadzor osiguranja	2022/IV	2022/IV	32015L0849 [P] 32018L0843 [P]	
15.	EKIP	Smjernice za izradu analize rizika i faktorima rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma kod učesnika na tržištu poštanskih usluga	2022/IV	2022/IV	32015L0849 [P] 32018L0843 [P]	
16.	UPC	Smjernice za izradu analize rizika i faktorima rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma kod priređivači lutrijskih i posebnih igara na sreću i igara na sreću putem interneta, odnosno drugih telekomunikacionih sredstava	2022/IV	2022/IV	32015L0849 [P] 32018L0843 [P]	
17.	MPLJMP	Smjernice za izradu analize rizika i faktorima rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma kod advokata i notara	2022/IV	2022/IV	32015L0849 [P] 32018L0843 [P]	

UVOD

Javne nabavke u Evropskoj uniji obuhvataju skup djelovanja naručilaca iz država članica Evropske unije radi nabavke robe, pružanja usluga ili izvođenja radova. Naručioci podrazumijevaju javne naručioce, kao što su državne institucije, gradovi, opštine i sektorske naručioce koji obavljaju djelatnosti vodosnabdijevanja, snabdjevanja energijom, obezbjeđivanja saobraćajnih i poštanskih usluga.

Cilj evropskog zakonodavstva u ovoj oblasti je da se davaocima usluga, isporučiocima roba i izvođačima radova obezbijedi mogućnost nadmetanja na javnim tenderima u državama članicama Evropske unije. Cilj je, sa jedne strane, jačanje ekonomskog razvoja i efikasnosti, ali i davanje punog smisla jedinstvenom tržištu Evropske unije. Institucije uspostavljene u tu svrhu treba da obezbijede poštovanje zakonodavnog okvira na svim nivoima i osiguraju efikasan sistem pravne zaštite u postupcima javnih nabavki, koji se, između ostalog, zasniva na pravu podnošenja žalbe. Naručioci usluga su dužni da postupak javnih nabavki sprovode uz puno poštovanje principa transparentnosti. Projekti javno-privatnog partnerstva su projekti koji imaju za cilj zadovoljenje neke javne potrebe, odnosno projekti koji za cilj imaju pružanje javne usluge iz nadležnosti javne vlasti.

Zakonodavni okvir uređuje: načela javnih nabavki; postupke nabavke koji djeluju u sektorima vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskog saobraćaja; koordinaciju postupaka za dodjelu ugovora o javnim nabavkama radova, ugovora o javnoj nabavki robe i ugovora o javnim nabavkama usluga; postupak zaštite prava u postupku javne nabavke, „koncesije i javno privatno partnerstvo”, elektronske javne nabavke; jedinstveni rječnik javnih nabavki (CPV); održive javne nabavke i postupke nabavke u oblasti odbrane i bezbjednosti.

Institucionalni okvir: Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija, Komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki i Uprava za inspekcijske poslove.

Poglavlje je otvoreno na Međuvladinoj konferenciji, 18. decembra 2013.

1. PLANOV I POTREBE						
1.1. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Horizontalne mjere						
1.	MFSS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama	2022/II	2022/III		

UVOD

Privredno pravo odnosi se na osnivanje, funkcionisanje i kontrolu finansijskog poslovanja privrednih društava u državama članicama Evropske unije. Obuhvata dva dijela: pravo privrednih društava u užem smislu, kao i računovodstvo i reviziju.

Tekovina prava privrednih društava EU obuhvata pravila o osnivanju, registraciji, podjeli akcionarskih društava, domaćim i prekograničnim spajanjima, preuzimanju akcionarskih društava, pravima akcionara, zahtjevima u pogledu kapitala, zahtjevima za transparentnošću poslovanja, preporuke o politici naknada za direktore kotiranih akcionarskih društava te preporuke o ulozi nezavisnih direktora i članova nadzornog odbora kotiranih društava, kao i komisija odbora ovih društava. Pravo privrednih društava u užem smislu obuhvata i pravila sadržana u Uredbi o Statutu Evropske kompanije i Uredbi o Evropskom ekonomskom interesnom udruženju.

Područje računovodstva i revizije uključuje uspostavljanje sistema provjere kvaliteta rada revizorske struke i djelotvornog sistema javnog nadzora nad njenim radom uopšte, sistema javnog objavljivanja godišnjih finansijskih izvještaja, kao i uspostavljanje i dosljednu primjenu međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja. Ovaj segment ostvariće i direktan uticaj na strukturu organa pojedinih vrsta društava kapitala u Crnoj Gori, kroz obavezu uvođenja odbora za reviziju, organa zaduženog za sprovođenje interne kontrole finansijskog poslovanja.

Institucije nadležne za rad u ovom poglavlju su: Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, Komsija za tržište kapitala, Uprava prihoda i carina, Genralni sekretarijat Vlade, Privredna komora Crne Gore, Ekonomski fakultet Univerziteta Crne Gore, Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore i Institut računovođa i revizora Crne Gore.

Poglavlje 6 – Privredno pravo je otvoreno 18. decembra 2013. na Međuvladinoj konferenciji koja je održana u Briselu.

1. PLANOV I POTREBE							
1.1. ZAKONODAVNI OKVIR							
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošnje	Primjena	Pravna tekovina		
					Celex No	Ostalo	
A) Računovodstvo							
1.	MFSS	Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica	2022/II	2022/II	32013L0034 [P]		
B) Privredno pravo							
2.	MER	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima	2022/IV	2023/I	32017L0828 [P] 32019L1151 [P] 32019L2121 [P]		

UVOD

Pravna tekovina Evropske unije u oblasti pravo intelektualne svojine obuhvata pitanje autorskog i srodnih prava, prava industrijske svojine i odredbe o njihovom sprovođenju. Ključni izazovi u narednom periodu se odnose na donošenje strateških i zakonodavnih dokumenata, među kojima su Nacionalna strategija intelektualne svojine za period 2021-2025, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima, Zakon o poslovnim tajnama, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o žigu kao i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o patentima.

Autorsko i srodna prava štite djela iz oblasti književnosti, nauke i umjetnosti, dok se pod industrijskom svojinom podrazumijevaju prava na patent, žig, industrijski dizajn, geografske oznake i topografije poluprovodnika.

Zaštita prava intelektualne svojine obuhvata: administrativnu zaštitu; građanskopravnu zaštitu; krivičnopravnu zaštitu i prekršajnu zaštitu.

Institucije nadležne za rad u ovom poglavlju su: Ministarstvo ekonomskog razvoja, Uprava policije, Uprava prihoda i carina, Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, Uprava za inspekcijske poslove, sudski organi i Državno tužilaštvo. U Crnoj Gori je uspostavljen zakonodavni okvir za sprovođenje prava intelektualne svojine u posebnim zakonima koji uređuju intelektualnu svojinu.

Crna Gora je 31. marta 2014. na Međuvladinoj konferenciji u Briselu otvorila poglavlje 7.

1. PLANOV I POTREBE						
1.1. STRATEŠKI OKVIR						
RB	Nadležna inst.	Naziv	Period važenja		Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Horizontalne mjere						
1.	MER	Strategija intelektualne svojine Crne Gore za period 2022-2025	2022/II	2022-2025	/	
1.2. ZAKONODAVNI OKVIR						
RB	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Opšti propisi						
1.	MER	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o patentima	2022/II	2022/IV	32019R0933 [P]	
2.	MER	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o žigu	2022/III	2023/I	32015L2436 [P]	
3.	MER	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima	2022/III	2023/I	32017L1564 [P]	
4.	MER	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima	2023/IV	2024/II	32019L0789 [P] 32019L0790 [P]	

2. ADMINISTRATIVNI OKVIR						
2.1. ADMINISTRATIVNI KAPACITETI						
Inst.	Naziv akta	Opis	Kvalifikacija	PUOS	2022	2023
MER	Zakon o autorskom i srodnim pravima/Zakon o državnoj upravi	Izrada zakonodavstva	Diplomirani pravnik	DA	1	
MER	Zakon o patentima	Registracija prava industrijske svojine-patenata	Fakultet iz oblasti tehničko-tehnoloških ili društvenih nauka – pravo	DA	1	
				NE		1
MER	Zakon o žigu	Registracija prava industrijske svojine-žigova		DA	1	

47/212

			Fakultet iz oblasti društvenih nauka – pravo	NE		1
MER	Zakon o pravnoj zaštiti industrijskog dizajna	Registracija prava industrijske svojine-industrijskog dizajna	Fakultet iz oblasti društvenih nauka – pravo	NE		1
MER	Zakoni iz oblasti intelektualne svojine	Poslovi povezani sa registracijom prava industrijske svojine (prenos, upis promjena, obnova i prestanak, unošenje podataka u registre, izdavanje isprava i patentnih spisa)	Fakultet iz oblasti tehničko-tehnoloških ili društvenih nauka	DA	1	
				NE		1
MER	Zakoni iz oblasti intelektualne svojine	IT poslovi	Fakultet iz oblasti prirodnih nauka - matematika i računarske nauke	DA	1	
				NE		1

UVOD

Pravila koja se odnose na zaštitu konkurencije predstavljaju osnov na kojem je formirana tržišna privreda jedne zemlje. U procesu pristupanja Evropskoj uniji politika konkurencije zauzima jedno od najznačajnijih mjesta, jer njeno efikasno sprovođenje doprinosi unapređenju ekonomije, razvoju i rastu broja privrednih društava, unapređenju ulaganja u istraživanje i razvoj novih proizvoda, privlačenju novih investicija i povećanju proizvodnje i izvoza.

Pravna tekovina Evropske unije u oblasti zaštite konkurencije se dijeli na politiku konkurencije i državnu pomoć. To podrazumijeva pravila i procedure za suzbijanje povreda pravila ponašanja učesnika na tržištu (restriktivne sporazume između preduzeća, zloupotrebu dominantnog položaja i praćenje koncentracije učesnika na tržištu), kao i postupak dodjele i kontrole namjenskog korišćenja državne pomoći, radi zaštite konkurencije.

U narednom periodu najveća pažnja će biti posvećena jačanju administrativnih kapaciteta nadležne institucije za politiku konkurencije i kontrolu državne pomoći – Agencije za zaštitu konkurencije, kako bi se obezbijedio odgovarajući bilans ostvarenih rezultata i u potpunosti omogućili jednaki i fer uslovi svim učesnicima na crnogorskom tržištu.

Pored Agencije za zaštitu konkurencije, nadležne institucije u ovoj oblasti su: Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, nadležni sudovi, Državno tužilaštvo, kao i svi davaoci državne pomoći i Državna revizorska institucija.

Crna Gora je otvorila pregovaračko poglavlje 8 na Međuvladinoj konferenciji u Briselu 30. juna 2020.

1. PLANOV I POTREBE						
1.1. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No (veza)	Ostalo
A) Konkurencija						
1.	MER	Zakon o postupcima za naknadu štete zbog povreda konkurencije na tržištu	2022/IV	2023/I	32014L0104 [P]	
A) Državna pomoć						
2.	MFSS	Pravilnik o načinu vođenja evidencije o državnoj pomoći	2022/II	2022/II		
3.	MFSS	Pravilnik o metodi i načinu obračuna referentne i diskontne stope	2022/II	2022/II		
4.	MFSS	Pravilnik o godišnjem izvještavanju o državnoj pomoći	2022/III	2022/III		

2. ADMINISTRATIVNI OKVIR

2.1. ADMINISTRATIVNI KAPACITETI

Inst.	Naziv akta	Opis	Kvalifikacija	PUOS	2022	2023
MER	Zakon o zaštiti konkurencije	Obavlja poslove koji se odnose na: kontinuirano praćenje sudske prakse i predmeta Evropskog suda pravde, crnogorskog pravnog sistema, davanje savjeta o pravilnoj primjeni pravila EU o zaštiti konkurencije i kontroli državne pomoći; spremanje izvještaja o pruženim državnim pomoćima iz nadležnosti Ministarstva ekonomskog razvoja; davanje stručne podrške u pripremi nacrtu zakona i drugih propisa iz oblasti zaštite konkurencije; davanje stručnih mišljenja o propisima iz oblasti zaštite konkurencije;	Samostalni savjetnik I	NE	1	
	Zakon o zaštiti konkurencije Zakon o kontroli državne pomoći	Poslovi koji se odnose na: kontinuirani rad na poslovima zaštite konkurencije, koje obuhvata poslove kontrole koncentracija i pojedinačnih izuzeća sporazuma od	Poslovi koji se odnose na: kontinuirani rad na	DA	2+7 ²	5+5 ³

² Planirano je zapošljavanje dva (2) službenika iz oblasti kontrole državne pomoći i sedam (7) službenika iz oblasti zaštite konkurencije i poslova opšte službe.

³ Predlog je da se u 2023. godini poveća broj sistematizovanih radnih mjesta, u odnosu na postojeći za najmanje deset (10) radnih mjesta (kako je navedeno u Mapi puta), od čega bi pet (5) radnih mjesta bilo za oblast konkurencije, a preostalih pet (5) za oblast državne pomoći.

AZK		zabrane, utvrđivanje zabranjenih sporazuma i zloupotrebe dominantnog položaja , kao i poslove iz oblasti državne pomoći koji se odnose na poslove prethodne i naknadne kontrole dodijeljene državne pomoći	poslovima zaštite konkurencije, koje obuhvata poslove kontrole koncentracija i pojedinačnih izuzeća sporazuma od zabrane, utvrđivanje zabranjenih sporazuma i zloupotrebe dominantnog položaja, kao i poslove iz oblasti državne pomoći koji se odnose na poslove prethodne i naknadne kontrole dodijeljene državne pomoći			
-----	--	--	--	--	--	--

UVOD

Poglavlje Finansijske usluge odnosi se na usklađenost propisa u oblasti bankarstva, osiguranja i reosiguranja, penzijskih fondova pod pokroviteljstvom poslodavca, tržišta kapitala i infrastrukture finansijskih tržišta, s pravnom tekovinom EU, ali i na njeno efikasno sprovođenje od strane nadležnih supervizorskih institucija, što za krajnji cilj ima podsticanje i očuvanje finansijske stabilnosti.

Ovo poglavlje obuhvata četiri potpoglavlja:

1. bankarstvo i finansijski konglomerati,
2. osiguranje i penzijsko osiguranje pod pokroviteljstvom poslodavca,
3. tržišta hartija od vrijednosti i investicione usluge i
4. infrastruktura finansijskih tržišta.

Za sprovođenje pravne tekovine EU u ovoj oblasti nadležne institucije su: Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, Centralna banka Crne Gore, Komisija za tržište kapitala, Agencija za nadzor osiguranja i Fond za zaštitu depozita.

Crna Gora će nastaviti sa daljim usklađivanjem i implementacijom EU acquis-a u oblasti finansijskih usluga u cilju dostizanja naprednog nivoa usklađenosti i pokazati čvrstinu i nezavisnost regulatornih i supervizorskih institucija sa adekvatnim administrativnim kapacitetima za njenu implementaciju i sprovođenje.

Poglavlje je otvoreno 22. juna 2015.

1. PLANOV I POTREBE						
1.1. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Bankarstvo i finansijski konglomerati						
1.	MFSS	Zakon o dodatnom nadzoru finansijskih konglomerata	2023/III	2024/II	32011L0089 [P] 32002L0087 [P] 32014R0342 [P]	
2.	MFSS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama	2023/III	2024/II	32019L0878 [D] 32021R0539 [D] 32021R1018 [D] 32021R0923 [D] 32021R1118 [D]	
3.	CBCG	Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija	2023/IV	2024/I	32020R0866 [D] 32020R0125 [D] 32021R1043 [D] 32021R0598 [D] 32021R0931 [D] 32021R1383 [D] 32021R0453 [D] 32021R0451 [D] 32021R0424 [D] 32021R0637 [D] 32021R0930 [D] 32021Y0723(01) [D] 32021R0249 [D] 32020R1228 [D] 32020R1230 [D] 32020R1224 [D] 32020R1225 [D] 32020R1229 [D] 32020R1226 [D]	

4.	CBCG	Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o izvještajima koji se dostavljaju Centralnoj banci Crne Gore	2023/IV	2024/I	32020R0429 [D] 32021R0763 [D] 32020R1227 [D]	
5.	MFSS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sanaciji kreditnih institucija ⁴	2023/III	2024/II	32019L0879 [D] 52020XC0929(01) [D] 52020XC1202(01) [D] 32019R0348 [D]	
B) Osiguranje i penzijsko osiguranje						
6.	MFSS	Zakon o penzionim fondovima	2023/III	Danom pristupanja	32003L0041 [D] 32013L0014 [P] 32016L2341 [P]	
7.	MFSS	Zakon o osiguranju	2022/IV	Danom pristupanja	32009L0138 [P] 32016L0097 [P] 32011L0089 [D] 32014L0051 [D] 32018L0843 [D] 32019R1935 [P] 32019L2177 [D]	
C) Tržišta hartija od vrijednosti i investicione usluge						
8.	MFSS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala	2023/III	2024/I	32004L0109 [P] 32017R1129 [D] 32020R0447 [P] 32020R0448 [P] 32020R1212 [D] 32020R1272 [P] 32020R1273 [P] 32020R1989 [D] 32020L1504 [P] 32021R1253 [P] 32021R1254 [P]	

⁴ Dok Crna Gora ne postane punopravna članica ne može biti potpune usklađenosti. Direktive i regulative sadrže članove koji su primjenjivi samo za nadležna tijela/regulatore država članica, Međutim, sve materijalno značajne odredbe su već prenesene u zakonske i podzakonske propise.

					32021R0528 [P] 32021R0527 [D] 32021L0338 [P] 32021L1269 [D]	
9.	MFSS	Zakon o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom	2023/III	2024/I	32009L0065 [D] 32011L0061 [D] 32013L0014 [D] 32014L0091 [P] 32019R1156 [D] 32019L1160 [D] 32021L1270 [D] 32021R0955 [D]	
10.	MFSS	Zakon o alternativnim investicionim fondovima	2023/III	2024/I	32011L0061 [P] 32018R1618 [P] 32019R1156 [D] 32019L1160 [D] 32021R1255 [P]	

UVOD

Poglavlje Informatičko društvo i mediji čini cjelinu od tri oblasti: elektronske komunikacije, usluge informatičkog društva i audiovizuelna politika.

Ključna pitanja u okviru oblasti elektronskih komunikacija su: širokopojasni pristup Internetu, standardizacija, interkonekcija, tržište i analiza tržišta, univerzalne usluge i prava korisnika, pitanja privatnosti, digitalizacija i politika radio spektra. Ključna pitanja u okviru oblasti usluga informatičkog društva su: elektronska uprava, informatička bezbjednost, elektronsko zdravstvo, elektronski potpis, javni sektor, elektronska trgovina. Ključna pitanja u okviru oblasti audiovizuelne politike su: audiovizuelne medijske usluge, javni emiteri Crne Gore, zaštita maloljetnika, filmsko naslijeđe, kulturna raznolikost.

Pored Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija koje je nadležno za ovo poglavlje, u radnoj grupi su zastupljene sljedeće institucije i organizacije: Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Fond za zdravstveno osiguranje, Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Agencija za elektronske medije, Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, Uprava za inspeksijske poslove, Radio i Televizija Crne Gore, Kancelarija za evropske integracije, Generalni sekretarijat Vlade, Uprava za inspeksijske poslove, Privredna komora, Unija poslodavaca, NVO „35mm“ i NVO „Multimedial Montenegro“.

Poglavlje je otvoreno 31. marta 2014.

1. PLANOV I POTREBE						
1.1. STRATEŠKI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Period važenja		Pravna tekovina	
					Celex No (veza)	Ostalo
B) Elektronske komunikacije						
1.	MER	Strategija uvođenja 5G mobilnih komunikacionih mreža u Crnoj Gori	2022/IV	2023-2027		
2.	MER	Nacionalni plan razvoja širokopolasni mreža nove generacije	2022/IV	2023-2027		
C) Audiovizuelna politika						
3.	MJUDDM	Medijska strategija 2022-2026	2022/II	2022-2026		
1.2. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Usluge informatičkog društva						
1.	MJUDDM	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o informacionoj bezbjednosti	2022/IV	2023	32016L1148 [D]	
B) Elektronske komunikacije						
2.	MER	Zakon o elektronskim komunikacijama	2022/IV	2023/I	32018L1972 [P] 32014L0061 [P] 32019R2243 [P] 32020H2245 [P] 32020R0911 [D] ⁵ 32020R1070 [D] ⁶ 32020H1307 [D] ⁷	
3.	MER	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o radio-frekvencijama i uslovima pod kojima se te radio-frekvencije mogu koristiti bez odobrenja	2022/III	2022/IV	32020D0167 [P] 32021D1196 [P] 32021D1067 [P] 32020D1426 [P]	
4.	MER	Pravilnik o utvrđivanju liste standarda iz oblasti radio opreme i telekomunikacione terminalne opreme	2023/IV	2023/IV	32020D0553 [P] 32020D1562 [P]	
C) Audiovizuelna politika						

⁵ Celex treba implementirati kroz odgovarajući pravilnik MER-a za čije donošenje će se predvidjeti pravni osnov u novom ZEK-u u skladu sa EECC (32018L1972)

⁶ Celex treba implementirati kroz odgovarajući pravilnik MER-a za čije donošenje će se predvidjeti pravni osnov u novom ZEK-u u skladu sa EECC (32018L1972)

⁷ Celex treba implementirati kroz zakone i podzakonska akta, širokobuhvatno

5.	MJUDDM	Zakon o audio-vizuelnim medijskim uslugama	2022/II	2023/I	32018L1808 [P] 52020XG1207(01)[P]	
6.	MJUDDM	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore	2022/II	2023/I	52020XG1207(01)[P]	
7.	MJUDDM	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o medijima	2022/II	2023/I	52020XG1207(01)[P]	
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR						
2.1 ADMINISTRATIVNI KAPACITETI						
Inst.	Naziv akta	Opis	Kvalifikacija	PUOS	2022	2023
UIP	Zakon o elektronskim komunikacijama	Inspekcijiski nadzor Inspektor I	Diplomirani inženjer elektrotehnike ili Diplomirani pravnik	DA	1	/
MJU DDM	Zakon o medijima Zakon o elektronskim medijima Zakon o prekograničnoj televiziji Zakon o nacionalnom javnom emiteru RTCG Medijska Strategija	Samostalni/a savjetnica I za propise u oblasti medija	Diplomirani pravnik	DA	1	/
MJU DDM	Zakon o medijima Zakon o elektronskim medijima Zakon o nacionalnom javnom emiteru RTCG Medijska Strategija	Samostalni/a savjetnik/ca III	VII 1 nivo obrazovanja; fakultet iz oblasti društvenih nauka ili fakultet iz oblasti humanističkih nauka	DA	1	/

UVOD

Pravna tekovina za poglavlje 11 - Poljoprivreda i ruralni razvoj obuhvata veliki broj obavezujućih pravila, od kojih su mnoga direktno primjenjiva. Njihova odgovarajuća primjena i efikasnost sprovođenja od strane efikasne administracije su neophodni za funkcionisanje Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP).

ZPP je podijeljena na dva stuba: direktna plaćanja i tržišne mjere (prvi stub) i ruralni razvoj (drugi stub). Osnovu prvog stuba čine različite mjere podrške koje direktno ili indirektno utiču na prihode poljoprivrednih proizvođača. Politika ruralnog razvoja, kroz podršku raznovrsnih ekonomskih aktivnosti u ruralnim područjima, ima za cilj poboljšanje kvaliteta života na selu, kako sa ekonomskog tako i sa društvenog aspekta. Mjere prvog stuba integralno se finansiraju iz zajedničkog budžeta EU, dok za drugi stub važi princip kofinansiranja iz nacionalnog budžeta. Jedna od osnovnih karakteristika ZPP je finansiranje u sedmogodišnjem periodu, s tačno utvrđenim iznosima podrške potencijalnim korisnicima.

Zemlja članica EU mora da bude spremna za primjenu pravne tekovine EU za šeme direktnih plaćanja i implementaciju politike zajedničkog uređenja tržišta, kao i sprovođenje mjera ruralnog razvoja.

Poglavlje 11 podijeljeno je na sljedeća potpoglavlja: direktna plaćanja, zajednička organizacija tržišta, državna pomoć, ruralni razvoj, politika kvaliteta i organska proizvodnja.

Crna Gora će danom pristupanja u EU primjenjivati Zajedničku poljoprivrednu politiku, što podrazumijeva uspostavljanje administrativnog i institucionalnog okvira za njeno sprovođenje. Pravilno sprovođenje Zajedničke poljoprivredne politike zahtjeva od Crne Gore jačanje postojećih i osnivanje novih odgovarajućih administrativnih struktura - Agencije za plaćanja, Upravljačkog tijela, kao i uspostavljanje određenih sistema kao što su Integrisani administrativni sistem kontrole i računovodstveni sistem na farmama.

Nadležna institucija nad politikama koje pripadaju ovom pregovaračkom poglavlju je Ministarstvo poljoprivrede šumarstva i vodoprivrede.

Pregovaračko poglavlje 11 je otvoreno na Međuvladinoj konferenciji održanoj 13. decembra 2016.

1. PLANOWI I POTREBE						
1.1. STRATEŠKI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Period važenja		Pravna tekovina	
					Celex No (veza)	Ostalo
A) Horizontalni dio						
1.	MPŠV	Strategija razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2022-2028.	2022/III	2022-2028		
2.	MPŠV	Akcionni plan za usaglašavanje sa pravnom tekovinom EU	2022/III	2022-2028		
3.	MPŠV	Akcionni plan za uspostavljanje IAKS-a i Agencije za plaćanja	2023/I	2023/II – do ulaska u EU		
B) IPARD Program						
4.	MPŠV	Program razvoja poljoprivrede i ruralnog razvoja IPARD III 2021-2027.	2022/II	2022-2027		
1.2. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Opšti propisi						
1.	MPŠV	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju	2022/II	2022/III	32011R0543 [D] 32013R1305 [D] 32013R1306 [D] 32013R1307 [D] 32013R1308 [D] 32014R0640 [D] 32014D0825 [D] 32014R0807 [D] 32014R0447 [D] 32014R0907 [D] 32014R0251 [D] 32015R1366 [D] 32016R0232 [D] 32018R1046 [D] 32020R0198 [D]	
2.	MPŠV	Pravilnik o sprovođenju direktnih plaćanja i IAKS mjera ruralnog razvoja	2022/III	2022/IV	32013R1306 [D] 32013R1307 [D] 32014R0639 [D]	

					32014R0640 [D] 32014R0641 [D] 32019R1804 [D] 32014R0809 [D] 32014R0907 [D] 32018R0746 [D] 32020R2086 [D] 32021R1418 [D] 32021R0540 [D] 32021R0841 [D] 32021R0540 [D]	
3.	MPŠV	Pravilnik o metodologiji prikupljanja podataka za sistem računovodstvenih podataka poljoprivrednih gazdinstava	2022/III	2022/IV	32009R1217 [D] 32013R1318 [D] 32016R2129 [D] 32019R1975 [D] 32020R1652 [D]	
4.	MPŠV	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o obliku i načinu vođenja registra subjekata i registra poljoprivrednih gazdinstava	2022/II	2022/IV	32013R1306 [D] 32013R1307 [D]	
5.	MPŠV	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o bližoj sadržini i načinu uspostavljanja evidencije parcela poljoprivrednog zemljišta	2022/II	2022/IV	32013R1306 [D] 32013R1307 [D]	
B) Horizontalna pitanja						
6.	MPŠV	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o maslinarstvu i maslinovom ulju	2022/II	2022/III	31991R2568 [P] 32003R1989 [P] 32005D0800 [P] 32007R0702 [P] 32011R0061 [P] 32012R0029 [P] 32013R1308 [P] 32019R1604 [P] 32019D1987 [P]	
7.	MPŠV	Pravilnik o sprovođenju Programa poboljšanja dostupnosti hrane - voće, povrće, mlijeko i mliječni proizvodi za škole	2022/I	2022/II	32013R1308 [D] 32016R0791 [D] 32018R0891 [D]	

					32018R0892 [D] 32017R0040 [D]	
8.	MPŠV	Nacionalni pčelarski program	2023/IV	2024/I	32013R1308 [P]	
9.	MPŠV	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda	2023/III	2023/IV	32012R0880 [D] 32012R0511 [D] 32013R1308 [D] 32014R0499 [D] 32015R1366 [D] 32016R1237 [D] 32016R0791 [D] 32016R1238 [D] 32017R1182 [D] 32017R1185 [D] 32018R0891 [D] 32018R0892 [D] 32020R0760 [D] 32020R0761 [D]	
10.	MPŠV	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vinu	2023/III	2023/IV	32013R1308 [D] 32018R0273 [D] 32018R0274 [D] 32019R0934 [D] 32019R0033 [D] 32019R0034 [D] 52019XC1205(01) [D] 32020R0531 [D] 32020R0565 [D] 32020R0975 [D] 32021R2117 [D] 32021R1375 [D]	
11.	MPŠV	Zakon o osnivanju Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ruralnom razvoju i ribarstvu	2023/III	2023/IV	32014R0908 [D]	
12.	MPŠV	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o opštim i posebnim standardima za stavljanje na tržište voća i povrća	2023/IV	2023/IV	32019R0428 [P]	

13.	MPŠV	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o izvještavanju o cijenama određenih poljoprivrednih proizvoda	2022/IV	2022/IV	32017R1185 [D]	
14.	MPŠV	Pravilnik o aromatizovanim proizvodima od vina	2022/III	2022/IV	32014R0251 [D] 32020R0198 [D]	
B.1) Alkoholna pića						
15.	MPŠV	Zakon o jakim alkoholnim pićima	2022/I	2022/II	32019R0787 [D] 32021R1335 [P] 32021R1096 [P] 32021R1236 [D] 32021R1334 [P] 32021R1465 [P]	
16.	MPŠV	Pravilnik o postupcima starenja jakih alkoholnih pića	2023/III	2023/IV	32021R0723 [P] 32021R0724 [P]	
17.	MPŠV	Pravilnik o geografskim oznakama jakih alkoholnih pića	2023/III	2023/IV	32021R1236 [P]	
C) Organska proizvodnja						
18.	MPŠV	Zakon o organskoj proizvodnji	2022/IV	2023/I	32018R0848 [P] 32020R0427 [P] 32020R2042 [P] 32020R1794 [P] 32021R1165 [P] 32021R1691 [P] 32021R0642 [P] 32021R0771 [P] 32021R0715 [P] 32021R0279 [P]	
19.	MPŠV	Pravilnik o bližim uslovima za biljnu i stočarsku organsku proizvodnju	2023/II	2023/III	32019R2164 [P] 32020R0464 [P] 32021R1165 [P] 32021R1189 [P] 32021R0642 [P] 32021R0716 [P] 32020R1794 [P]	

20.	MPŠV	Pravilnik o načinu vršenja kontrole i sertifikacije od strane ovlašćenih tijela u organskoj proizvodnji	2023/III	2023/IV	32021R1006 [P] 32021R0771 [P] 32021R0279 [P]	
21.	MPŠV	Pravilnik o bližem sadržaju, načinu vođenja Registra subjekata u organskoj proizvodnji	2023/II	2023/II	32021R1691 [P]	
22.	MPŠV	Pravilnik o bližim uslovima i pravilima za preradu, pakovanje, transport i skladištenje organskih proizvoda	2023/III	2023/IV	32021R1165 [P]	
23.	MPŠV	Pravilnik o bližim pravilima i uslovima organske proizvodnje životinja, akvakulture i morskih algi	2023/IV	2023/IV	32021R0716 [P]	
24.	MPŠV	Lista dozvoljenih sredstava u organskoj proizvodnji	2023/II	2023/II	32021R1165 [P]	

2. ADMINISTRATIVNI OKVIR

Mjerilo: DA

Dokument koji naglašava potrebe administrativnih kapaciteta i izgradnju sistema za primjenu Zajedničke poljoprivedne politike EU: Detaljan implementacioni plan za uspostavljanje Integrisanog administrativnog i kontrolnog sistema (IAKS), koji će biti u potpunosti operativan do dana pristupanja.

Implementacioni plan za uspostavljanje Agencije za plaćanja, koja će biti u potpunosti operativna do datuma pristupanja.

2.1. NOVE INSTITUCIJE

Agencija za plaćanja - Crna Gora će postupno iz Direktorata za plaćanja uspostaviti Agenciju za plaćanja do pristupanja EU; Svi novozaposleni u Direktoratu za plaćanja će preći u Agenciju za plaćanja.

2.2. ADMINISTRATIVNI KAPACITETI

Inst.	Naziv akta	Opis	Kvalifikacija	PUOS	2022	2023
MPŠV	Zakon o poljoprivredi i ruralnom razvoju	Kreira politiku direktnih plaćanja	Diplomirani inženjer poljoprivrede Diplomirani ekonomisti	DA	1	1
MPŠV	Zakon o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda	CMO Specifični standardi vezani za proizvodnju i stavljanje na tržište određenih proizvoda	Diplomirani inženjer poljoprivrede Diplomirani ekonomisti	DA	1	1
MPŠV	Zakon o organskoj proizvodnji	Kreira i sprovodi politiku u oblasti organske proizvodnje	Diplomirani inženjer poljoprivrede	DA	1	1

MPŠV	Zakon o poljoprivredi i ruralnom razvoju	Agencija za plaćanja Odjeljenje interne revizije Sektor za opšte i pravne poslove Odjeljenje za informacione tehnologije Odjeljenje za bazu podatka Sektor za direktnu podršku Odjeljenje za strukturnu podršku Odjeljenje za CMO mjere Odjeljenje za kontrolu na licu mjesta Finansijski sektor Regionalni centri	Diplomirani inženjer poljoprivrede Diplomirani ekonomisti Diplomirani pravnici Diplomirani inženjer informacione tehnologije	DA	14	10
MPŠV	Zakon o poljoprivredi i ruralnom razvoju	Računovodstvena mreža podataka poljoprivrednih gazdinstava (FADN)	Dipl. ekonomisti Dipl. inženjer informacione tehnologije	DA	1	
MPŠV	Zakon o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda	ISAMM i trgovinski mehanizmi	Dipl. ekonomisti Dipl. inženjer informacione tehnologije	NE	1	
2.3. POTREBNA JAČANJA INFRASTRUKTURE						
Inst.	Naziv akta	Opis infrastrukturne / tehničke podrške			2022	2023
MPŠV	Zakon o poljoprivredi i ruralnom razvoju	Uspostavljenje LPIS struktura – definisanje propisa LPIS			X	X
		Upostavljanje sistema za identifikaciju zemljišnih parcela (LPIS-a)			X	X
		Računarska baza podataka			X	X
		Uspostavljanje sistema za Geoprostorno podnošenje zahtjeva			X	X
MPŠV	Zakon o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda	Uspostavljanje potpuno funkcionalnog sistema izvještavanja				X
MPŠV	Zakon o uređenju tržišta poljoprivrednih / Zakon o vinu	Uspostavljanje sistema za implementaciju određenih politika u okviru uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda i izgradnja IT infrastrukture za primjenu iste.				X ⁸

⁸ Godina početka uspostavljanja sistema koji će biti u potpunosti uspostavljen do dana ulaska u EU.

MPŠV	Zakon o poljoprivredi i ruralnom razvoju	Uspostavljanje potpuno funkcionalnog FADN informacionog sistema za prikupljanje i obradu podataka, izvještavanje i komunikaciju sa EK u skladu sa pravnim tekovinom EU, kao i obuke zaposlenih u MPŠV i informisanje poljoprivrednih proizvođača	X	
MPŠV	Zakon o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda	Obuka zaposlenih u MPŠV i inspekcijских službi za primjenu odredaba vezanih za implementaciju politike koja s odnosi na uređenje tržišta	X	X

UVOD

Evropski pristup u oblasti bezbjednosti hrane, veterinarstva i fitosanitarnog nadzora podrazumijeva primjenu integralnog principa „od njive do trpeze“ koji pokriva sve segmente prehrambenog lanca: primarnu proizvodnju, preradu, skladištenje, transport i trgovinu.

Pravna tekovina za ovo poglavlje sastoji se od tri dijela koji se međusobno nadopunjuju:

1. Bezbjednost hrane sadrži: pravila za proizvodnju i stavljanje na tržište hrane, hrane za životinje i nus proizvoda životinjskog porijekla (higijenska pravila, specifična pravila za proizvode životinjskog porijekla, deklarisanje i reklamiranje, pravila za aditive, enzime, suplemente i boje, kao i materijale koji dolaze u kontakt sa hranom), pravila za zvanične kontrole i mehanizme za osiguranje bezbjednosti hrane, sa strogim pravilima za hranu životinjskog porijekla.
2. Veterinarska politika sadrži: pravila za unutrašnji promet životinja i životinjskih proizvoda, kontrolu i zdravstvene zahtjeve za uvoz životinja, proizvoda životinjskog porijekla i nus proizvoda, identifikaciju i registraciju životinja i praćenje njihovog kretanja, kontrolu i iskorjenjivanje bolesti životinja i zoonoza, promet živih životinja, sjemena, jajnih ćelija i embriona, kontrolu rezidua i drugih supstanci, zootehniku, kao i zahtjeve za dobrobit životinja.
3. Fitosanitarna politika sadrži: pravila za kontrolu štetnih organizama bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom, pravila za sredstava za zaštitu bilja, kvalitet i stavljanje na tržište sjemenskog i sadnog materijala i zaštitu novih biljnih sorti.

Takođe, ovo poglavlje sadrži pravila za genetički modifikovane organizme.

Institucije koje se bave pitanjem bezbjednosti hrane, veterine i fitosanitarnog nadzora u Crnoj Gori su Ministarstvo poljoprivrede šumarstva i vodoprivrede i Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove. Polazeći od činjenice da Evropska unija u ovim oblastima postavlja stroge uslove koji do kraja moraju biti ispunjeni na putu pridruživanja, bitno je, između ostalog, ispuniti sledeće pretpostavke: usvojiti odgovarajuće propise (zakone i podzakonske akte), osigurati primjenu propisanih normi od strane držaoca životinja, bilja i subjekata u poslovanju hranom, zaposliti stručne kadrove, obezbijediti adekvatan budžet, potrebnu tehničku opremu i sredstva za rad, laboratorije, inspekcije i adekvatne administrativne kapacitete.

Usklađivanjem zakonodavstva s pravnom tekovinom Evropske unije svi proizvodi na tržištu moraće zadovoljiti jednake zahtjeve. Time će se podići opšti nivo bezbjednosti hrane kao i povjerenja građana u proizvode koje kupuju.

Pregovaračko poglavlje 12 je otvoreno na Međuvladinoj konferenciji održanoj 30. juna 2016.

1. PLANOV I POTREBE						
1.1. STRATEŠKI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Period važenja		Pravna tekovina	
					Celex No (veza)	Ostalo
A) Horizontalne mjere						
1.	UBHVFP	Inovirana Strategija Crne Gore za transpoziciju i implementaciju pravne tekovine Evropske unije za Poglavlje 12 – Bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika sa sveobuhvatnim Akcionim planom i Posebnim Akcionim planom za suzbijanje i iskorijenjivanje klasične kuge svinja	2022/IV	2023-2028		
1.2. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Bezbjednost hrane						
A.1) Opšti dio						
1.	UBHVFP	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o bezbjednosti hrane	2023/IV	2023/IV	32017R0625 [P]	
2.	UBHVFP	Naredba o mjerama za uvoz hrane i hrane za životinje porijeklom iz Japana	2022/I	2022/I	32019R1787 [P] 32021R1533 [P]	
A.2) Stavljanje na tržište hrane, hrane za životinje i nusproizvoda životinjskog porijekla						
A.2.1) Higijenska pravila						
3.	UBHVFP	Pravilnik o obrascu zdravstvenog sertifikata za premještanja pošiljaka nusproizvoda životinjskog porijekla iz zona ograničenja uspostavljenih radi sprečavanja i kontrole određenih bolesti s popisa	2023/IV	2024/I	32021R1699 [P]	
A.2.2) Posebna pravila za proizvode životinjskog porijekla						
4.	UBHVFP	Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o higijeni hrane	2022/II	2022/III	32021R0382 [P]	
5.	UBHVFP	Uredba o izmjeni Uredbe o posebnim zahtjevima higijene za proizvode životinjskog porekla	2022/IV	2023/I	32021R1374 [P]	
6.	UBHVFP	Uredba o izmjeni i dopuni Uredbe o mjerama za sprečavanje trihinele kod ljudi	2023/III	2023/IV	32020R1478 [P]	

7.	UBHVFP	Pravilnik o izmjeni Pravilnika o maksimalno dozvoljenim količinama rezidua farmakološki aktivnih supstanci veterinarskih lijekova u proizvodima životinjskog porijekla	2022/II	2022/II	32020R1685 [P] 32020R1712 [P] 32021R0621 [P]	
A.2.3) Kontrolna pravila						
8.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o metodama za uzimanje uzoraka i laboratorijska ispitivanja hrane za životinje	2022/II	2022/III	32020R1560 [P] 32021R1353 [P]	
A.2.4) Pravila kontrole za za nusproizvode životinjskog porijekla						
9.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o klasifikaciji i postupanju sa nus proizvodima životinjskog porijekla, higijensko i veterinarsko-zdravstvenim uslovima za nus proizvode	2022/III	2022/IV	32020R0205 [P]	
10.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o higijenskim, veterinarsko-zdravstvenim i drugim uslovima za nus proizvode i objekte za preradu ili uništavanje nus proizvoda životinjskog porijekla	2022/III	2022/IV	32020R0757 [P] 32020R0762 [P] 32020R0797 [P] 32020R1720 [P] 32021R0899 [P] 32021R0405 [P]	
A.3) Pravila bezbjednosti hrane						
A.3.1) Označavanje, reklamiranje i oglašavanje hrane, uključujući prehrambene i zdravstvene tvrdnje i nutritivno označavanje						
11.	UBHVFP	Uredba o izmjenama Uredbe o korišćenju zdravstvenih i nutritivnih tvrdnji prilikom označavanja, reklamiranja i prezentacije hrane	2023/II	2023/III	32021R0686 [P] 32021R0050 [P]	
12.	UBHVFP	Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o načinu i uslovima stavljanja na tržište hrane za posebne prehrambene potrebe	2023/IV	2024/I	32021R1040 [P] 32021R1041 [P] 32021R0571 [P] 32021R0077 [P]	
A.3.2) Aditivi						
13.	UBHVFP	Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o aditivima koji se mogu koristiti u hrani	2022/II	2022/III	32020R0268 [P] 32020R0279 [P] 32020R0351 [P] 32020R0355 [P] 32020R0356 [P] 32020R0771 [P] 32020R1819 [P] 32020R1419 [P] 32020R1823 [P]	

					52020IP0255 [P] 32021R1156 [P] 32021R1175 [P]	
A.3.3) Arome						
14.	UBHVFP	Uredba o izmjeni Uredbe o prehranbenim aromama koje se mogu koristiti u i na hrani	2022/II	2022/III	32021R1532 [P] 32020R1681 [P]	
A.3.4) Dodaci hrani						
15.	UBHVFP	Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o vrstama vitamina i minerala koji se mogu koristiti u proizvodnji suplemenata	2022/II	2022/III	32021R0418 [P]	
16.	UBHVFP	Uredba o izmjenama i dopunama i Uredbe o vitaminima, mineralima i drugim supstancama koje se mogu dodavati hrani	2022/III	2022/III	32021R0468 [P]	
17.	UBHVFP	Smjernice za stavljanje na tržište suplemenata	2022/II	2022/III	52021AE0521 [P]	
A.3.5) Kontaminenti						
18.	UBHVFP	Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o maksimalno dozvoljenim količinama kontaminenata u hrani	2022/II	2022/III	52020IP0256 [P] 32020R1322 [P] 32020R2040 [P] 32020R1255 [P] 32021R1317 [P] 32021R1408 [P] 32021R1399 [P] 32021R1323 [P]	
19.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu uzimanja uzoraka hrane i metodama laboratorijskih ispitivanja kontaminenata u hrani	2022/II	2022/III	32021R0705 [P]	
20.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu uzimanja uzoraka hrane i metodama laboratorijskih ispitivanja kontaminenata u hrani	2022/III	2022/IV	32019R2093 [P]	
A.3.6) Materijali koji dolaze u kontakt sa hranom						
21.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o posebnim uslovima za plastične materijale i predmete koji dolaze u kontakt sa hranom	2022/III	2022/IV	32020R1245 [P]	
A.3.7) Nova hrana						
22.	UBHVFP	Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o novoj hrani koja se može koristiti i stavljati na tržište	2023/I	2023/II	32020R1821 [P] 32020R1772 [P] 32020R1993 [P] 32020R1822 [P]	

						32020R1820 [P] 32020R1559 [P] 32020R1634 [P] 32020R1824 [P] 32021R0882 [P] 32021R0912 [P] 32021R1319 [P] 32021R1318 [P] 32021R0120 [P] 32021R0670 [P] 32021R0668 [P] 32021R0051 [P] 32021R0082 [P] 32021R1377 [P] 32021R0900 [P] 32021R0096 [P] 32021R1326 [P]	
A.3.8) Jonizujuće zračenje							
23.	UBHVFP	Pravilnik o uslovima za uvoz hrane i hrane za životinje i praćenje nivoa radioaktivnosti i obrasci sertifikata i uslovima za izdavanje sertifikata	2022/I	2022/II		32020R1158 [P]	
A.4) Specifična pravila za hranu za životinje							
A.4.1) Aditivi za hranu za životinje							
24.	UBHVFP	Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o dodacima hrani za životinje i premiksima koji se mogu stavljati na tržište	2022/I	2022/II		32019R1964 [P] 32019R1965 [P] 32019R1977 [P] 32019R1976 [P] 32020R0106 [P] 32020R0107 [P] 32020R0146 [P] 32020R0147 [P] 32020R0148 [P] 32020R0149 [P] 32020R0150 [P]	

						32020R0151 [P] 32020R0157 [P] 32020R0159 [P] 32020R0160 [P] 32020R0161 [P] 32020R0162 [P] 32020R0163 [P] 32020R0164 [P] 32020R0165 [P] 32020R0166 [P] 32020R0167 [P] 32020R0172 [P] 32020R0173 [P] 32020R0180 [P] 32020R0196 [P] 32020R0197 [P] 32020R0207 [P] 32020R0228 [P] 32020R0229 [P] 32020R0238 [P] 32020R0354 [P] 32020R0376 [P] 32020R0377 [P] 32020R0378 [P] 32020R0763 [P] 32020R0992 [P] 32020R0994 [P] 32020R0995 [P] 32020R0996 [P] 32020R0997 [P] 32020R1018 [P] 32020R1031 [P] 32020R1032 [P]	
--	--	--	--	--	--	--	--

						32020R1033 [P] 32020R1034 [P] 32020R1090 [P] 32020R1091 [P] 32020R1092 [P] 32020R1094 [P] 32020R1096 [P] 32020R1097 [P] 32020R1098 [P] 32020R1175 [P] 32021R0426 [P] 32020R1761 [P] 32020R2119 [P] 32020R1773 [P] 32020R1762 [P] 32020R1377 [P] 32020R1497 [P] 32020R1374 [P] 32020R1373 [P] 32020R2120 [P] 32020R2117 [P] 32020R1800 [P] 32020R1797 [P] 32020R1795 [P] 32020R1764 [P] 32020R1796 [P] 32020R1399 [P] 32020R1395 [P] 32020R1418 [P] 32020R1400 [P] 32020R1372 [P] 32020R1378 [P] 32020R1760 [P]	
--	--	--	--	--	--	--	--

						32020R1379 [P] 32020R1371 [P] 32020R1798 [P] 32020R1398 [P] 32020R2116 [P] 32020R1376 [P] 32020R1363 [P] 32020R1396 [P] 32020R1510 [P] 32020R1375 [P] 32020R1397 [P] 32020R1799 [P] 32020R1370 [P] 32020R2121 [P] 32020R1755 [P] 32020R2118 [P] 32021R0506 [P] 32020R0998 [P] 32021R0412 [P] 32021R0981 [P] 32021R0485 [P] 32021R0758 [P] 32021R0719 [P] 32021R0718 [P] 32021R0967 [P] 32021R1412 [P] 32021R1426 [P] 32021R1409 [P] 32021R0932 [P] 32021R0982 [P] 32021R1413 [P] 32021R1414 [P] 32021R1410 [P]	
--	--	--	--	--	--	--	--

						32021R1425 [P] 32021R0422 [P] 32021R0507 [P] 32021R0344 [P] 32021R0367 [P] 32021R0330 [P] 32021R0421 [P] 32021R0508 [P] 32021R0363 [P] 32021R0969 [P] 32021R0343 [P] 32021R0551 [P] 32021R0346 [P] 32021R0329 [P] 32021R0669 [P] 32021R0733 [P] 32021R0505 [P] 32021R0658 [P] 32021R1411 [P] 32021R1424 [P] 32021R1431 [P] 32021R0709 [P] 32021R0968 [P] 32021R0420 [P] 32021R1414 [P]	
B) Veterina							
25.	UBHVFP	Zakon o veterinarstvu	2023/IV	2023/IV	32020R2154 [P] 32017R0625 [P]		
B.1) Kontrolni sistem za uvoz							
26.	UBHVFP	Naredba o uslovima za ulazak u Crnu Goru pošiljaka daždevnjaka s obzirom na infekciju gljivicom <i>Batrachochytrium salamandrivorans</i>	2022/IV	2023/I	32021D0361 [P]		
B.2) Identifikacija i registracija životinja							
27.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o identifikaciji i registraciji kopitara	2023/IV	2023/IV	32021R0963 [P]		

					32021R0577 [P]	
28.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o identifikaciji i registraciji svinja	2023/I	2023/II	32021R0520 [P]	
29.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu identifikacije i registracije goveda i vođenju registara i elektronske baze podataka	2023/II	2023/II	32020R1625 [P]	
B.3) Kontrolne mjere za bolesti životinja						
30.	UBHVFP	Pravilnik o programima nadzora, programima iskorjenjivanja i statusu „slobodno od bolesti” za određene bolesti s liste i emergentne bolesti	2023/III	2023/IV	32020R0689 [P] 32020R0690 [P] 32020R0687 [P] 32021R0881 [P]	
31.	UBHVFP	Pravilnik o listi životinja i proizvoda životinjskog porijekla koji podliježu veterinarskim pregledima	2022/I	2022/II	32021R0632 [P] 32021R0573 [P] 32021R0630 [P]	
32.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o klasifikaciji zaraznih bolesti životinja, načinu prijavljivanja pojave odnosno sumnje i odjavljivanja zaraznih bolesti životinja	2023/IV	2023/IV	32020R2002 [P]	
33.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje transmisivnih spongiformnih encefalopatija	2022/I	2022/I	32019R1091 [P] 32019R0319 [P] 32020R1593 [P] 32020R0772 [P] 32021R1176 [P]	
34.	UBHVFP	Program monitoringa infekcije sa SARS-CoV-2 kod određenih životinja	2022/IV	2022/IV	32021D0788 [P]	
B.3.1) Slinavka i šap						
35.	UBHVFP	Naredba o mjerama sprječavanja unošenja virusa slinavke i šapa	2022/II	2022/II	32019D0242 [P]	
B.3.2) Zoonoze						
36.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu i mjerama kontrole salmonelle kod živine i drugih specifičnih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom	2022/I	2022/I	32019R0268 [P]	
37.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu praćenja zoonoza i uzročnika zoonoza	2022/II	2022/III	32020D1729 [P]	
B.4) Sjeme, jajne ćelije i embrioni						
38.	UBHVFP	Pravilnik za objekte u kojima se drže kopnene životinje i inkubatorske stanice i pravila o sljedivosti za kopnene životinje i jaja za rasplod	2023/IV	2024/I	32019R2035 [P]	
39.	UBHVFP	Pravilnik o zahtjevima zdravlja životinja za premještanja kopnenih životinja i jaja za rasplod	2023/IV	2023/IV	32021R1706 [P]	
40.	UBHVFP	Pravilnik o uslovima za reproduktivni materijal	2023/II	2023/III	32021R0880 [P]	

41.	UBHVFP	Pravilnik za odobravanja objekata za reproduktivni materijal i zahtjeva u pogledu sljedivosti i zdravlja životinja za premještanja embriona određenih uzgojnih kopnenih životinja	2023/IV	2023/IV	32020R0686 [P] 32020R0688 [P] 32020R0999 [P]	
42.	UBHVFP	Pravilnik o uslovima uvoza sjemena, jajnih ćelija i embriona u odnosu na zdravlje pasa, mačaka i feretki	2022/I	2022/I	32019D1206 [P] 32019D0294 [P] 32019R1293 [P]	
B.5) Zahtjevi za uvoz za žive životinje i proizvode životinjskog porijekla						
43.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uslovima za uvoz i tranzit kopitara	2022/II	2022/III	32020R2235 [P] 32020R0692 [P]	
44.	UBHVFP	Pravilnik o uslovima za uvoz kopitara, sjemena i embriona	2022/II	2022/III	32019R2147 [P] 32020R0485 [P] 32020R0581 [P]	
45.	UBHVFP	Pravilnik o veterinarsko-zdravstvenim i drugim uslovima za uvoz određenih životinja, reproduktivnog materijala i proizvoda životinjskog porijekla iz određenih zemalja	2022/III	2022/IV	32020R0692 [P] 32020R2235 [P] 32021R0405 [P] 32021R1327 [P] 32021R0404 [P] 32021R1471 [P] 32021R1703 [P] 32021R1705 [P] 32021R1070 [P] 32021R1727 [P]	
46.	UBHVFP	Naredba o izmjenama i dopunama Naredbe o zabrani uvoza i tranzita pošiljki živine, ptica i proizvoda od živine i ptica radi sprečavanja unošenja visoko patogene avijarne influence	2022/II	2022/II	32021D0335 [P]	
47.	UBHVFP	Pravilnik o bližim uslovima za unos pošiljki proizvoda životinjskog porijekla i hrane za kućne ljubimce koju unose putnici kao ličnu pošiljku	2022/I	2022/I	32020R0178 [P]	
48.	UBHVFP	Pravilnik o sertifikatima o zdravlju životinja za uvoz i premještanje pošiljaka akvatičnih životinja i određenih proizvoda životinjskog podrijetla od akvatičnih životinja	2023/IV	2023/IV	32020R2236 [P]	
49.	UBHVFP	Naredba o uslovima za uvoz živih, rashlađenih, smrznutih ili prerađenih školjki, bodljokožaca, plaštaša i morskih puževa namijenjenih ishrani ljudi iz Sjedinjenih Američkih Država	2023/III	2023/IV	32020R1641 [P]	
50.	UBHVFP	Pravilnik za objekte akvakulture i prevoznike akvatičnih životinja	2023/IV	2023/IV	32020R0691 [P] 32020R0990 [P]	

51.	UBHVFP	Pravilnik o upotrebi mesno-košanog brašna kao goriva u postrojenjima za izgaranje	2023/IV	2023/IV	32020R0735 [P]	
B.6) Kontrola rezidua						
52.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o metodama kontrole rezidua u životinjama i proizvodima životinjskog porijekla	2022/IV	2023/I	32021R0808 [P]	
B.7) Dobrobit životinja						
53.	UBHVFP	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti dobrobiti životinja	2023/IV	2024/I	32019R0268 [P]	
B.8) Zootehnika						
54.	UBHVFP	Uputstvo za objavljivanje informacija o zootehnici na internet stranicama	2022/I	2022/II	32020D0388 [P]	
55.	UBHVFP	Uputstvo o izmjenama i dopunama Uputstva o sadržaju i obliku registra za operatere koji obavljaju aktivnosti u području veterinarske medicine i uzgoja životinja i koji se objavljuju na internet stranicama	2022/II	2022/III	32020D0397 [P]	
56.	UBHVFP	Modeli obrazaca zootehničkih sertifikata za uzgojne životinje i njihove embrione	2022/III	2022/IV	32020R0602 [P]	
C) Fitosanitarna politika						
C.1) Zdravlje bilja – štetni organizmi						
57.	UBHVFP	Zakon o zdravstvenoj zaštiti bilja	2023/IV	2024/I	32016R2031 [P] 32017R0625 [P]	
58.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu obavljanja fitosanitarnog pregleda i uslovima za izdavanje biljnog pasoša	2022/II	2022/II	32020R1770 [P]	
59.	UBHVFP	Naredba o mjerama za sprečavanje unošenja štetnih organizama na bilje, biljne proizvode i objekte pod nadzorom koji se prenose drvenim materijalom za pakovanje porijeklom iz Kine, Bjelorusije i Indije	2022/I	2022/II	32021R0127 [P]	
60.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o fitosanitarnim mjerama za sprečavanje unošenja i širenja virusa smeđe naboranosti ploda paradajza Tomato brown rugose fruit virus (ToBRFV)	2022/II	2022/III	32021R0074 [P]	
61.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o fitosanitarnim mjerama za sprječavanje unošenja i širenja štetnog organizma Spodoptera frugiperda (SMITH)	2022/III	2022/IV	32021D0869 [P]	
62.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o fitosanitarnim mjerama za sprječavanje unošenja, širenja i suzbijanje štetnih organizama i listama štetnih organizama bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom	2022/III	2022/IV	32020R1292 [P] 32020R1361 [P] 32020R1825 [P] 32020R2210 [P] 32021R0419 [P] 32021R0759 [P]	

63.	UBHVFP	Pravilnik za sprečavanje unošenja i širenja određenog bilja za sadnju vrsta Acer japonicum Thunberg, Acer palmatum Thunberg i Acer shirasawanum Koidzumi, podrijetlom iz Novog Zelanda	2022/IV	2023/I	32020R1362 [P]	
64.	UBHVFP	Smjernice o formatu godišnjeg izvještaja o rezultatima nadzora i formatu višegodišnjih programa nadzora	2022/II	2022/III	32020R1231 [P]	
C.2) Zdravlje bilja –sredstva za zaštitu bilja						
65.	UBHVFP	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sredstvima za zaštitu bilja	2023/IV	2023/IV	32017R0625 [P]	
66.	UBHVFP	Smjernice za označavanje sredstava za ishranu bilja	2022/III	2022/III	52021XC0407(04) [P]	
C.2.1) Stavljanje u promet						
67.	UBHVFP	Lista aktivnih supstanci dozvoljenih za upotrebu u sredstvima za zaštitu bilja za 2022.	2022/I	2022/II	32021R0566 [P] 32021R0795 [P] 32021R0843 [P] 32021R0824 [P] 32021D1102 [P] 32021R1379 [P] 32021R1450 [P] 32021R0917 [P] 32021R1449 [P] 32021R0081 [P] 32021R1451 [P] 32021R1455 [P] 32021R1446 [P] 32021R0080 [P] 32021R0464 [P] 32021R0052 [P] 32021R0129 [P] 32021R0574 [P] 32021R0745 [P] 32021R1177 [P] 32021R1452 [P] 32021R0809 [P] 32021R1448 [P] 32021R0726 [P]	

					32021R0427 [P] 32021R0134 [P] 32021R0413 [P] 32020R1263 [P] 32021R0383 [P]	
C.2.2) Rezidue pesticida						
68.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o maksimalnom nivou rezidua sredstava za zaštitu bilja na ili u bilju, biljnim proizvodima, hrani ili hrani za životinje	2022/I	2022/II	32020R1566 [P] 32020R1565 [P] 32020R1633 [P] 32021R1864 [P] 32021R0567 [P] 32021R0556 [P] 32021R1191 [P] 32021R0459 [P] 32021R0853 [P] 32021R0155 [P] 32021R0644 [P] 32021R0976 [P] 32021R1881 [P] 32021R1110 [P] 32021R0590 [P] 32021R0663 [P] 32021R1098 [P] 32021R1247 [P] 32021R1531 [P] 32021R0616 [P] 32021R0618 [P] 32021R1355 [P] 32021R0601 [P]	
C.3) Kvalitet sjemena i sadnog materijala						
69.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o proizvodnji i stavljanju u promet sjemenskog materijala povrća	2022/I	2021/II	32019L0990 [P] 32020L0177 [P] 32020L0432 [P]	

					32020D1106 [P]	
70.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uslovima za proizvodnju i stavljanje u promet sadnog materijala voća	2022/I	2022/II	32019L1813 [P]	
71.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o proizvodnji i stavljanju u promet sjemenskog materijala žita	2022/II	2022/III	32021L0415 [P]	
72.	UBHVFP	Pravilnik o proizvodnji i stavljanju u promet sjemenskog materijala repe	2022/II	2022/III	32021L0971 [P]	
73.	UBHVFP	Naredba o zabrani stavljanje na tržište konoplje sorte Finola	2022/IV	2023/I	32021D1214 [P]	
74.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o metodama za ispitivanje različitosti, uniformnosti i stabilnosti nove biljne sorte	2022/IV	2023/I	32021L0746 [P]	
D) Službene kontrole						
75.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu rukovanja uzorkom, vođenja evidencije uzoraka, čuvanja i dostavljanja podataka o izvršenim analizama	2022/I	2022/II	32021R1353 [P]	
76.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu vršenja službene kontrole hrane neživotinjskog porijekla i hrane za životinje neživotinjskog porijekla	2022/IV	2023/I	32019R1602 [P] 32020R1540 [P] 32021R0608 [P]	
77.	UBHVFP	Pravila o službenim kontrolama drvenog materijala za pakovanje	2023/IV	2024/I	32019R2125 [P]	
78.	UBHVFP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu vršenja službenih kontrola proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih ishrani ljudi	2023/IV	2024/I	32021R1709 [P] 32021R1422 [P]	
79.	UBHVFP	Pravilnika o načinu vršenja službene kontrole hrane i određenih roba	2023/IV	2024/I	32019R1666 [P] 32019R1793 [P] 32019R2090 [P]	
80.	UBHVFP	Pravilnik o načinu vršenja službene kontrole životinja, proizvoda životinjskog porijekla, embriona, nusproizvoda životinjskog porijekla i dobijenih proizvoda kao i sijena i slame	2023/IV	2024/I	32019R2007 [P] 32019R2074 [P] 32019R2122 [P] 32019R2130 [P] 32019R2129 [P] 32019R2126 [P]	
81.	UBHVFP	Pravilnik za službene kontrole pošiljaka životinja i robe u provozu, pretovaru i daljnjem prevozu	2023/IV	2024/I	32019R2124 [P]	
82.	UBHVFP	Pravila za utvrđivanje u kojim slučajevima i pod kojim uslovima se provjere identiteta i fizičke provjere određene robe mogu obavljati na kontrolnim tačkama, a provjere dokumentacije na udaljenosti od graničnih kontrolnih mjesta	2023/IV	2024/I	32019R2123 [P]	

83.	UBHVFP	Pravilnik o službenim kontrolama i drugih službenih aktivnosti koje sprovode posebno ovlaštene fizičke osobe, sprovođenja analiza, ispitivanja ili dijagnostifikovanja i periodi primjene privremenih mjera	2023/IV	2024/I	32020R1087 [P]	
84.	UBHVFP	Smjernice i obrazac za izvještavanje o izvršenim planovima službenih kontrola	2023/IV	2024/I	52021XC0301(01) [P]	
E) Genetički modificirani organizmi						
85.	UBHVFP	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona genetički modificiranim organizmima	2023/IV	2023/IV	32017R0625 [P]	

2. ADMINISTRATIVNI OKVIR

MJERILO: DA, dva preostala neispunjena završna mjerila iziskuju jačanje administrativnih kapaciteta.

Dokumenti koji naglašavaju potrebe administrativnih kapaciteta: Strategija za transpoziciju i implementaciju pravne tekovinu EU (koji se oslanja na PPCG), Pregovaračka pozicija; Izvještaj o skriningu, Izvještaj EK 2011 – 2021.

2.1. ADMINISTRATIVNI KAPACITETI

Neophodni kadrovi za sprovođenje pravne tekovine

Inst.	Naziv akta	Opis	Kvalifikacija	PUOS	2022	2023
UBHVFP	Zakon o bezbjednosti hrane, Zakon o genetički modificiranim organizmima	Stručni poslovi Hrana neživotinjskog porijekla Hrana životinjskog porijekla Hrana za životinje	Doktori veterinarske medicine, prehrambeni tehnolozi; poljoprivredni inženjeri, ljekari, sanitarni inženjeri	DA	2	2
		Inspekcija za hranu			3	4
UBHVFP	Zakon o veterinarstvu, Zakon o dobrobiti životinja, Zakon o identifikaciji i registraciji životinja, Zakon o genetički modificiranim organizmima	Stručni poslovi, zdravlje dobrobit životinja, I&R životinja, nus proizvodi životinjskog porijekla	Doktori veterinarske medicine, inženjeri poljoprivrede -stočarstva	DA	3	3
		Veterinarska inspekcija			4	4
UBHVFP	Zakon o zdravstvenoj zaštiti bilja; Zakon o sredstvima za zaštitu bilja, Zakon o sadnom materijalu, Zakon o sjemenskom materijalu polj. bilja, Zakon o zaštiti biljnih sorti, Zakon o genetički modificiranim organizmima	Stručni poslovi	Inženjeri zaštite bilja; poljoprivredni inženjeri biljne proizvodnje; inženjeri zdravstvene zaštite bilja; poljoprivredni inženjeri - biljna proizvodnje	DA	3	3
		Fitosanitarna inspekcija			4	4

2.3 POTREBNA JAČANJA INFRASTRUKTURE				
Inst.	Naziv akta	Opis infrastrukture/ tehničke podrške ⁹	2022	2023
UBHVFP	Zakon o bezbjednosti hrane, Zakon o genetički modificovanim organizmima, Zakon o veterinarstvu, Zakon o dobrobiti životinja, Zakon o identifikaciji i registraciji životinja, Zakon o zdravstvenoj zaštiti bilja, Zakon o sredstvima za zaštitu bilja, Zakon o sadnom materijalu, Zakon o sjemenskom materijalu polj. bilja, Zakon o zaštiti biljnih sorti	TRACES informacijski sistem (Sistem kontrole prometa pošiljaka preko graničnih kontrolnih mjesta)	X	X
		EUROPHYT	X	X
		BIP (Granična inspeksijska mjesta za protok robe biljnog i životinjskog porijekla)	X	X
		Postrojenje za upravljanje nusproizvodima	X	X
		Karantinska jedinica	X	X

⁹ U pogledu zatvaranja pregovora u poglavlju 12, neophodno je uspostavljanje navedene infrastrukture i s tim u vezi aktivna realizacija u toku 2022. i 2023.

UVOD

Ribarstvo u Crnoj Gori je viševjekovna privredna grana, zastupljena kako u teritorijalnom moru Crne Gore, tako i na Skadarskom jezeru. Osim ekonomske ima i važnu sociološku i kulturološku ulogu. Ribarstvo je istorijski posmatrano, dugo prisutna djelatnost u zemljama EU. Racionalna eksploatacija obnovljivih ribljih resursa, pitanja uređenja tržišta proizvoda ribarstva i akvakulture, strukturne politike, nadzora i kontrole i međunarodne saradnje u ribarstvu uređena su Zajedničkom ribarskom politikom EU. Uspostavljanjem Zajedničke ribarske politike definisani su i njeni ciljevi: povećanje produktivnosti, poboljšanje životnog standarda zaposlenih u ribarstvu, stabilizacija tržišta, efikasnije snabdijevanje i obezbjeđivanje zaliha hrane po pristupačnim cijenama.

Pregovaračko poglavlje 13 je podijeljeno na šest potpoglavlja: upravljanje resursima i flotom, inspekcija i kontrola, strukturne mjere, kontrola državne pomoći, tržišna politika i međunarodni sporazumi.

Od formiranja Direktorata za ribarstvo, u Crnoj Gori se preduzimaju kontinuirani koraci ka jačanju administrativnih kapaciteta naročito u oblasti inspekcije i kontrole, obezbjeđivanju neophodne infrastrukture, te prilagođavanju istih potrebama i veličini sektora ribarstva Crne Gore.

U cilju usklađivanja sa pravnom tekovinom EU, kao i obezbjeđivanja uslova za potpuno primjenjivanje Zajedničke ribarske politike EU u toku 2022. planirano je usvajanje Zakona o strukturnim mjerama i dodjeli državne pomoći u ribarstvu i akvakulturi kao i usvajanje Zakona o morskome ribarstvu i marikulturi krajem 2022. nakon čega će uslediti usvajanje seta podzakonskih akata pomenutih zakona.

U narednom periodu pored usklađivanja sa pravnom tekovinom EU, neophodno je uložiti napore u pogledu dodatnog jačanja administrativnih kapaciteta, kao i modernizacije sektora ribarstva kroz obnovu ribarske flote, nabavku opreme za navigaciju i poboljšanje bezbjednosti na plovilima, izgradnju, rekonstrukciju i opremanje luka, izgradnju mjesta prvog iskrcaja, rekonstrukciju postojećih ribljih pijaca, unapređivanje statistike ulova i sl.

Institucija koja koordinira rad u okviru ovog pregovaračkog poglavlja je Ministarstvo poljoprivrede šumarstva i vodoprivrede, dok su u rad poglavlja uključene i sledeće institucije: Institut za biologiju mora, Specijalistička veterinarska laboratorija, Centar za ekotoksikološka ispitivanja i Institut za javno zdravlje Crne Gore.

Pregovaračko poglavlje 13 je otvoreno na Međuvladinoj konferenciji, održanoj 30. juna 2016.

1. PLANOV I POTREBE						
1.1. STRATEŠKI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Period važenja		Pravna tekovina	
					Celex No (veza)	Ostalo
A) Opšti propis						
1.	MPŠV	Strategija ribarstva Crne Gore 2022-2027. sa Akcionim planom za prenošenje, implementaciju i sprovođenje pravne tekovine EU	2022/IV	2023-2028	32006L0123 [D] 32006R1967 [D] 32008R1005 [D] 32009R1224 [D] 32011R0404 [D] 32013R1380 [D] 32017R0218 [D] 32017R1130 [D] 32018D1283 [D] 32019D0909 [D] 32019R0982 [D] 32019R1241 [D]	
B) Organizacija tržišta						
2.	MPŠV	Analiza stanja tržišta u ribarstvu	2023/I	2023	32013R1379 [D] 32013R1419 [D] 32013R1418 [D]	
C) Upravljanje resursima i ribolovnom flotom						
3.	MPŠV	Nacionalni plan upravljanja za ribolovne alate	2023/IV	2024-2029	32006R1967 [D] 32013R1380 [D] 32019R1241 [D]	
4.	MPŠV	Nacionalni plan upravljanja za određene ekonomski važne vrste	2023/IV	2024-2029	32006R1967 [D] 32013R1380 [D] 32019R1241 [D]	
D) Akvakultura						
5.	MPŠV	Višegodišnji nacionalni strateški plan za akvakulturu	2023/IV	2024-2027	32013R1380 [D]	
E) Sistem kontrole u ribarstvu						

6.	MPŠV	Standardne operativne procedure za inspekciju	2023/IV	2024-2027	32019R1241 [D]	
1.2. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Opšti principi						
1.	MPŠV	Zakon o morskome ribarstvu i marikulturi	2022/IV	2023/I	32006L0123 [D] 32006R1967 [D] 32008R1005 [D] 32009R1224 [D] 32011R0404 [D] 32011R1343 [D] 32013R1380 [D] 32017R1130 [D] 32018D1283 [D] 32019D0909 [D] 32019R0982 [D] 32019R1241 [D] 32020R0004 [D] 32020R0038 [D] 32020R0423 [D] 32020R0967 [D] 32020R0030 [D]	EU-99 [P]
2.	MPŠV	Pravilnik o elektronskom dnevniku ulova	2023/III	2023/IV	32009R1224 [D] 32011R0404 [D]	
3.	MPŠV	Pravilnik o načinu i mjestu obilježavanja ribolovnog alata i opreme	2023/III	2023/IV	32006R1967 [D] 32009R1224 [D]	
4.	MPŠV	Pravilnik o kontroli i potvrđivanju snage motora	2023/III	2023/IV	32009R1224 [D]	
5.	MPŠV	Pravilnik o tehničkim uslovima i mjestu prve prodaje, uslovima i načinu prodaje na mjestu prve prodaje	2023/III	2023/IV	32006R1967 [D] 32009R1224 [D] 32011R0404 [D]	
6.	MPŠV	Pravilnik o tehničkim uslovima i mjestu za iskrcaj i prekrcaj	2023/IV	2023/IV	32008R1005 [D] 32009R1224 [D] 32011R0404 [D]	

7.	MPŠV	Pravilnik o načinu vođenja Registra trgovaca ribom na veliko, obrascu i sadržini zahtjeva, lista trgovaca ribom na veliko	2023/IV	2023/IV	32006R1967 [D] 32009R1224 [D] 32011R0404 [D]	
8.	MPŠV	Pravilnik o osnovnim konstruktivno-tehničkim karakteristikama, načinu upotrebe, vremenu, namjeni, količini i vrsti ribolovnih alata i opreme koja se smije upotrebljavati u velikom i malom privrednom ribolovu	2023/IV	2023/IV	31984R3440 [D] 32003R1984 [D] 32006R1967 [D] 32007R0520 [D] 32007R1100 [D] 32009R1224 [D] 32010R0640 [D] 32011R0404 [D] 32019R1241 [D]	
B) Organizacija tržišta u ribarstvu i akvakulturi						
9.	MPŠV	Zakon o strukturnim mjerama i dodjeli državne pomoći u ribarstvu i akvakulturi	2022/I	2025/III	32014R0508 [D] 32014R0717 [D]	
10.	MPŠV	Pravilnik o priznavanju organizacija proizvođača u sektoru ribarstva	2023/II	2023/III	32013R1419 [D] 32013R1420 [D]	
11.	MPŠV	Pravilnik o tržišnim nazivima proizvoda ribarstva	2023/II	2023/III	32013R1418 [D] 32013R1420 [D]	
12.	MPŠV	Pravilnik o označavanju proizvoda ribarstva	2023/II	2023/III	32013R1418 [D] 32013R1420 [D]	
13.	MPŠV	Pravilnik o tržišnim standardima određenih proizvoda ribarstva i akvakulture	2023/II	2023/III	31996R2406 [D]	
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR						
<p>MJERILO: DA</p> <p>Dokumenti koji naglašavaju potrebe administrativnih kapaciteta: Akcioni plan za usaglašavanje s pravnom tekovinom EU koji je predmet početnog mjerila i završno mjerilo koje glasi: Crna Gora treba znatno da ojača administrativne i inspeksijske kapacitete koji se zahtijevaju Zajedničkom ribarskom politikom i osigura da će zahtjevi EU biti u potpunosti ispunjeni na dan pristupanja, posebno što se tiče inspekcije i kontrole.</p>						
2.1. ADMINISTRATIVNI KAPACITETI						
Neophodni kadrovi za sprovođenje pravne tekovine						
Inst.	Naziv akta	Opis	Kvalifikacija	PUOS	2022	2023

MPŠV	Zakon o morskome ribarstvu i akvakulturi	Direktorat za ribarstvo Direkcija za upravljanje resursima i ribolovnom flotom	Prirodne, ekonomske, društvene ili humanističke nauke	DA	1	
MPŠV	Zakon o morskome ribarstvu i akvakulturi	Direktorat za ribarstvo Odsjek za inspekcijski nadzor	Poljoprivredne, prirodne, društvene nauke, pravo ili pomorski fakultet;	DA		1
MPŠV	Zakon o organizaciji tržišta u ribarstvu i akvakulturi	Direktorat za ribarstvo Direkcija za strukturne mjere, tržište i državnu pomoć	Društvene, prirodne ili poljoprivredne nauke	DA	1	

2.2 POTREBNA JAČANJA INFRASTRUKTURE

Inst.	Naziv akta	Opis infrastrukture/ tehničke podrške	2022	2023
MPŠV	Zakon o morskome ribarstvu i marikulturi	Sistem elektronske evidencije i izvještavanja		X
MPŠV	Zakon o morskome ribarstvu i marikulturi	Uspostavljanje zaštićene baze podataka		X
MPŠV	Zakon o organizaciji tržišta u ribarstvu i akvakulturi	Formiranje organizacije proizvođača		X
MPŠV/lokalna uprava	Zakon o morskome ribarstvu i marikulturi	Određivanje mjesta prvog iskrcaja i mjesta prve prodaje		X
MPŠV/lokalna uprava	Zakon o morskome ribarstvu i marikulturi	Izgradnja objekata za skladištenje, čuvanje i pakovanje ribe i obezbjeđenje neophodne infrastrukture (struja, voda, gorivo, led, internet i dr.)		X
MPŠV/lokalna uprava	Zakon o morskome ribarstvu i marikulturi	Izgradnja i opremanje jednog objekta za zbrinjavanje odbačenog ulova		X

UVOD

Saobraćajna politika ima za cilj poboljšanje funkcionisanja unutrašnjeg tržišta Evropske unije obezbjeđivanjem sigurnosti, djelotvornosti, dostupnosti i kvaliteta saobraćajnih usluga, zaštite interesa korisnika tih usluga i zaštite životne sredine.

Poglavlje Saobraćajna politika obuhvata:

- drumski saobraćaj,
- željeznički saobraćaj,
- satelitsku navigaciju,
- putnu infrastrukturu,
- kombinovani saobraćaj,
- vazdušni saobraćaj,
- pomorski saobraćaj i
- saobraćaj unutrašnjim plovnim putevima.

Poglavlje 14 – Saobraćajna politika nalazi se u okviru klastera Zelena agenda i održiva povezanost.

Izazovi s kojima se Crna Gora suočava u ovoj oblasti jeste pitanje unutrašnjih plovnih puteva i prenošenje pravne tekovine koja se odnosi na tehničke uslove za čamce i izdavanje sertifikata kapetanima u unutrašnjoj plovidbi. S tim u vezi je potrebno, u skladu s Direktivom 2006/87/EZ, klasifikovati unutrašnje plovne puteve u nekoj od 4 zone voda koje su njom definisane. Potrebno je takođe obezbijediti potpunu nezavisnost regulatornog tijela u željezničkom saobraćaju, u skladu sa propisima EU, iako je za sada postignut stepen nezavisnosti u odnosu na Ministarstvo kapitalnih investicija. Takođe, neophodno je raditi na jačanju administrativnih kapaciteta regulatornog organa i organa nadležnog za bezbjednost u željezničkom saobraćaju, kako bi isti zaista mogli da obavljaju svoju funkciju u punom kapacitetu, u cilju potpunog implementiranja propisa koji su usaglašeni sa propisima EU i u cilju podizanja nivoa bezbjednosti željezničkog saobraćaja i kvaliteta usluga prevoza u željezničkom saobraćaju. Osim navedenog, veliki izazov predstavlja jačanje kapaciteta tijela za istraživanje nezgoda u željezničkom saobraćaju, koje je formirano 2014, kako u administrativnom smislu, tako i u smislu tehničke opremljenosti. Nadalje, izazovi predstoje kako u usklađivanju u dijelu inteligentnih transportnih sistema (ITS), tako i u pogledu njihove primjene, imajući u vidu da je riječ o jako skupoj tehnologiji koja je u regionu tek djelimično primijenjena. Takođe, treba imati u vidu da Crnoj

Gori u dijelu ITS nedostaju iskustvo i odgovarajuće strukture za koordinaciju i upravljanje uvođenjem ITS, posebno u sektorima za drumski i željeznički saobraćaj.

Institucije nadležne za rad u ovom poglavlju su: Ministarstvo kapitalnih investicija, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Uprava pomorske sigurnosti i upravljanja lukama, Uprava policije, Uprava za saobraćaj, Uprava za željeznice, Lučka kapetanija Kotor, Lučka kapetanija Bar, AD ŽICG, AD Željeznički prevoz, AD Održavanje željezničkih voznih sredstava, Agencija za civilno vazduhoplovstvo, AD Aerodromi Crne Gore, AD Aerodrom Podgorica, AD Luka Bar.

Poglavlje je otvoreno na Međuvladinoj konferenciji u Briselu 21. decembra 2015.

1. PLANVI I POTREBE						
1.1. STRATEŠKI OKVIR						
RB	Nadležna inst.	Naziv	Period važenja		Pravnatekovina	
					Celex No (veza)	Ostalo
A) Drumski saobraćaj						
1.	MKI	Ažuriranje Strategije razvoja saobraćaja 2019-2035 u skladu sa Strategijom za održivu i pametnu mobilnost za Zapadni Balkan	2023/IV	2024-2035		
B) Putna infrastruktura						
2.	MKI	Program izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite magistralnih i regionalnih puteva za 2022. godinu s Izvještajem o realizaciji Programa za 2021. godinu.	2022/I	2022		
3.	MKI	Program izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite magistralnih i regionalnih puteva za 2023. godinu s Izvještajem o realizaciji Programa za 2022. godinu.	2023/I	2023		
4.	MKI	Srednjoročni program izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite državnih puteva	2022/IV	2023-2026		
C) Vazdušni saobraćaj						
5.	MKI	Program o izmjenama i dopunama Nacionalnog programa bezbjednosti civilnog vazduhoplovstva	2022/II	2022/II	32021R0255 [P]	
1.2. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravnatekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Drumski saobraćaj						
1.	MKI	Zakon o radnom vremenu i pauzama u toku radnog vremena i uređajima za evidentiranje u drumskom saobraćaju	2023/IV	2024/I	32006R0561 [P] 32002L0015 [P] 32014R0165 [P] 32006L0022 [P] 32020R1054 [P]	
2.	MKI	Pravilnik o tehničkim i izvođačkim zahtjevima za tahografe, tahografske listiće i memorijske kartice	2023/IV	2023/IV	32014R0165 [P] 32014R1161 [P] 32016R0130 [P] 32016R0799 [P] 32021R1228 [P]	
3.	MKI	Pravilnik o uslovima u pogledu prostora, opreme i alata radionice za tahografe	2023/III	2023/III	32017R0548 [P]	

4.	MKI	Zakon o dopunama Zakona o ugovorima o prevozu u drumskom saobraćaju	2023/II	2023/III	32011R0181 [P]	
5.	MKI	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju	2023/IV	2024/I	32020R1055 [P]	
B) Željeznički saobraćaj						
6.	MKI	Zakon o bezbjednosti i interoperabilnosti u željezničkom saobraćaju	2022/IV	2023/II	32016L0797 [P] 32016L0798 [P] 32007L0059 [P] 32016R0424 [D] 32009L0149 [D] 32008L0057 [P] 32018R0762 [D]	
7.	MKI	Saobraćajni pravilnik	2022/II	2022/II	32004L0049 [P]	
8.	MKI	Pravilnik o stručnoj osposobljenosti željezničkih radnika	2022/II	2022/II	32004L0049 [P]	
9.	MKI	Pravilnik o uslovima koje moraju ispunjavati organizatori obuke za mašinovođe	2022/II	2022/II	32004L0049 [P]	
10.	MKI	Pravilnik o načinu vođenja i sadržaju registra licenci za mašinovođe	2022/II	2022/II	32004L0049 [P]	
11.	MKI	Zakon o željeznici	2022/II	2022/IV	32012L0034 [D] 32007R1370 [P] 32007R1371 [P] 32010R0913 [D] ¹⁰	
12.	MKI	Pravilnik o odobrenom tipu vozila	2023/IV	2023/IV	32021D0701 [P]	
13.	MKI	Pravilnik o izmjenama i dopunama TSI lokomotive i putnički vagoni	2023/IV	2023/IV	32021R0541 [P]	
14.	MKI	Pravilnik o strukturi izvještaja u slučaju istraga željezničkih nesreća i nezgoda	2023/IV	2023/IV	32020R0572 [P]	
15.	MKI	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uslovima za žičare za prevoz lica	2023/IV	2023/IV	32019D1923 [P]	
C) Putna infrastruktura						
16.	MKI	Odluka o utvrđivanju visine godišnje naknade za korišćenje puteva pri registraciji drumskih motornih vozila, traktora i priključnih vozila	2023/IV	2023/IV	31999L0062 [P]	
17.	MKI	Pravilnik o putarini	2022/I	2022/I	31999L0062 [P] 32006L0038 [P]	

¹⁰ Celeksi ne mogu biti u potpunosti transponovani jer se radi o EU teretnim koridorima i mi možemo jedino dio da transponujemo, koliko je dozvoljeno za države Zapadnog Balkana. Uslovi za ove kroidore su veoma strogi i zahtjevni i kroz zakon samo otvaramo mogućnost za kandidovanje naših pruga za teretne koridore.

					32011L0076 [P]	
18.	MKI	Pravilnik o tehničkim uslovima za projektovanje i izgradnju autobuskih stajališta	2022/II	2022/II	32008L0096 [P] 32019L1936 [P]	
19.	MKI	Pravilnik o načinu regulisanja saobraćaja u zoni radova na putu	2022/III	2022/III	32008L0096 [P] 32019L1936 [P]	
20.	MKI	Pravilnik o uslovima koje sa aspekta bezbjednosti saobraćaja moraju da ispunjavaju putevi	2022/IV	2022/IV	32008L0096 [P] 32019L1936 [P]	
21.	MKI	Pravilnik o utvrđivanju i označavanju zona škola i mjerama za unapređenje bezbjednosti djece u zonama škola	2022/IV	2022/IV	32008L0096 [P] 32019L1936 [P]	
D) Vazdušni saobraćaj						
22.	MKI	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vazdušnom saobraćaju	2022/IV	2023/I	32018R1139 [P]	
23.	ACV	Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o unaprjeđenju sigurnosti, istraživanju i sprečavanju nesreća i nezgoda u civilnom vazduhoplovstvu	2022/II	2022/II	32018R1139 [P]	
24.	ACV	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o tehničkim zahtjevima i procedurama za obavljanje vazdušnih operacija	2022/II	2022/II	32021R1296 [P] 32020R2036 [P]	
25.	ACV	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o certifikaciji plovidbenosti i ekološkoj certifikaciji vazduhoplova i vazduhoplovnih proizvoda, djelova i uređaja i za certifikaciju projektnih i proizvodnih organizacija	2022/III	2022/III	32021R1088 [P] 32021R0699 [P]	
26.	ACV	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o dodatnim specifikacijama plovidbenosti za određenu vrstu operacija	2022/III	2022/III	32021R0097 [P]	
27.	ACV	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o zajedničkim zahtjevima za pružaoce usluga upravljanja vazdušnim saobraćajem i usluga u vazdušnoj plovidbi i drugih mrežnih funkcija upravljanja vazdušnim saobraćajem i nadzoru nad njima	2022/III	2022/III	32020R0469 [P] 32020R1177 [P]	
28.	ACV	Pravilnik o zajedničkim pravilima Evropske unije u oblasti civilnog vazduhoplovstva i nadležnostima Agencije Evropske unije za sigurnost vazduhoplovstva	2022/IV	2022/IV	32018R1139 [P] 32021R1087 [P]	
29.	ACV	Pravilnik o zajedničkim projektima i uspostavljanju Prvog zajedničkog projekta za sprovođenje Evropskog ATM Master plana	2022/IV	2022/IV	32021R0116 [P]	
30.	ACV	Pravilnik o uslovima za upotrebu sistema bespilotnih vazduhoplova i vazduhoplovnih modela	2022/IV	2022/IV	32019R0947 [P] 32020R0639 [P] 32020R0746 [P]	

31.	MKI	Pravilnik o propisivanju detaljnih pravila o novčanim kaznama i periodičnim penalima	2022/IV	2022/IV	32012R0646 [P]	
32.	ACV	Pravilnik o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i administrativnih procedura u vezi s letačkim operacijama operatora iz trećih zemalja	2022/IV	2022/IV	32014R0452 [P] 32016R1158 [P]	
33.	ACV	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o kontinuiranoj plovidbenosti vazduhoplova i vazduhoplovnih proizvoda, djelova i uređaja i o odobravanju organizacija i osoblja koji obavljaju ove poslove	2022/IV	2022/IV	32021R0700 [P]	
34.	ACV	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o taksama i naknadama koje ubira Evropska agencija za sigurnost vazdušnog saobraćaja	2022/IV	2022/IV	32019R2153 [P]	
35.	MKI	Pravilnik o tehničkim zahtjevima za sistem bespilotnog vazduhoplova	2022/IV	2022/IV	32019R0945 [P] 32020R1058 [P]	
36.	ACV	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o obavještanju, analiziranju i praćenju (follow-up) događaja u civilnom vazduhoplovstvu	2022/IV	2022/IV	32020R2034 [P]	
37.	ACV	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o zahtjevima i administrativnim procedurama koje se odnose na aerodrome	2022/IV	2022/IV	32020R2148 [P]	
38.	ACV	Pravilnik o zajedničkim zahtjevima za fleksibilnu upotrebu vazdušnog prostora	2023/III	2023/III	32005R2150 [P]	
39.	ACV	Pravilnik o zajedničkim pravilima za obavljanje vazdušnog prevoza u Zajednici	2023/IV	2023/IV	32008R1008 [P] 32019R0002 [P]	
40.	MKI	Pravilnik o kriterijumima i metodologiji utvrđivanja visine aerodromskih naknada	2023/IV	2023/IV	32009L0012 [P]	
41.	ACV	Pravilnik o uspostavljanju liste Zajednice koja sadrži vazdušne prevoznike na koje se primjenjuje zabrana letenja unutar Zajednice i o informisanju putnika u vazdušnom prevozu o identitetu vazdušnog prevoznika koji obavlja let	2023/IV	2023/IV	32005R2111 [P] 32018R1139 [P]	
42.	ACV	Pravilnik o utvrđivanju sprovedbenih pravila za popis Zajednice onih vazdušnih prevoznika na koje se primjenjuje zabrana letenja unutar Zajednice iz poglavlja II Uredbe (EZ) br. 2111/2005 Evropskog parlamenta i Savjeta	2023/IV	2023/IV	32006R0473 [P]	
43.	ACV	Pravilnik o uspostavljanju popisa Zajednice onih vazdušnih prevoznika na koje se primjenjuje zabrana letenja unutar Zajednice iz poglavlja II Uredbe (EZ) br. 2111/2005 Evropskog parlamenta i Savjeta	2023/IV	2023/IV	32006R0474 [P] 32018R1866 [P]	
44.	ACV	Pravilnik o utvrđivanju programa efikasnosti za pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi i mrežne funkcije i zajedničkog metoda obračuna naknada za usluge u vazdušnoj plovidbi	2023/IV	2023/IV	32019R0317 [P]	

45.	MKI	Pravilnik o uređenju upotrebe vazduhoplova obuhvaćenih Dijelom II, Poglavlje 3 Sveska 1 Aneksa 16 Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu, drugo izdanje (1988. godine)	2023/IV	2023/IV	32006L0093 [P] 31989L0629 [P]	
46.	ACV	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o zajedničkim zahtjevima za pružaoce usluga upravljanja vazdušnim saobraćajem i usluga u vazdušnoj plovidbi i drugih mrežnih funkcija upravljanja vazdušnim saobraćajem i nadzoru nad njima	2023/IV	2023/IV	32021R1338 [P] 32021R0665 [P]	
47.	ACV	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu, pravilima i postupcima letenja vazduhoplova i operativnim uslugama u vazdušnom saobraćaju	2023/IV	2023/IV	32021R0666 [P]	
48.	ACV	Pravilnik o regulatornom okviru za vazdušni prostor za bespilotne vazduhoplove	2023/IV	2023/IV	32021R0664 [P]	
49.	MKI	Pravilnik o principima rada računarskih sistema rezervacija	2023/IV	2023/IV	32009R0080 [P]	
E) Pomorski saobraćaj						
50.	MKI	Pravilnik o primjeni VTMS I NMSW	2023/IV	2023/IV	32002L0059 [P] 32019R1239 [P] 32009L0017 [P]	
51.	MKI	Uredba o bližim postupcima i načinu istraživanja pomorskih nesreća	2023/III	2023/III	32009L0018 [P] 32011R1286 [P]	
52.	MKI	Pravilnik o zajedničkim pravilima i normama za organizacije koje obavljaju pregled i nadzor brodova	2023/IV	2023/IV	32009L0015 [P] 32014L0111 [P] 32014R1355 [P] 32009R0391 [P]	
53.	MKI	Zakon o lukama	2022/IV	2023/I	32001L0096 [D] 32019L0883 [D] 32017R0352 [P]	
54.	MKI	Pravilnik o brodskom otpadu	2023/IV	2023/IV	32019L0883 [P]	
55.	MKI	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o bližim uslovima u pogledu zaliha lijekova i medicinskih sredstava za pružanje medicinske pomoći na brodovima	2023/IV	2023/IV	32019L1834 [P]	
56.	MKI	Pravilnik o načinu i uslovima sigurnog ukrcaja i isrkcaja rasutog tereta	2023/IV	2023/IV	32001L0096 [P]	
57.	MKI	Zakon o zaštiti mora od zagađivanja sa pomorskih objekata	2023/II	2023/III	32005L0035 [P] 32013R1257 [D] 32003R0782 [D] 32012R0530 [P]	

					32009L0020 [P]	
58.	MKI	Pravilnik o nadzoru štetnih materija protiv obrastanja na brodovima	2023/IV	2023/IV	32003R0782 [P]	
59.	MKI	Pravilnik o nadzoru opasnih materijala ugrađenih na brodovima i recikliranju brodova	2023/IV	2023/IV	32013R1257 [P]	
F) Unutrašnja plovidba						
60.	MKI	Zakon o unutrašnjoj plovidbi	2023/II	2023/III	32017L2397 [P] 32016L1629 [P]	

2. ADMINISTRATIVNI OKVIR						
2.1. ADMINISTRATIVNI KAPACITETI						
Inst.	Naziv akta	Opis	Kvalifikacija	PUOS	2022	2023
MKI	Zakon o prevozu u drumskom saobraćaju	Vršenje licenciranja prevoznika u skladu sa Regulativom (EU) 2020/1055 MKI/ Direkcija za drumski saobraćaj	Pravnik/ Inženjer saobraćaja	DA	1	
MKI	Zakon o radnom i pauzama u toku radnog vremena i uređajima za evidentiranje u drumskom saobraćaju	Vršenje kontrole u skladu s Direktivom 2006/22 MKI/ Direkcija za inspeksijski nadzor u drumskom saobraćaju	Inženjer saobraćaja (inspektor)	DA		1
UZZ	Zakon o željeznici i Zakon o bezbjednosti i interoperabilnosti u željezničkom saobraćaju	Jačanje administrativnih kapaciteta u željezničkom sektoru	Inženjer saobraćaja	DA	1	
			Diplomirani ekonomista		1	
MKI Lučke kapetanije Bar i Kotor	Zakon o sigurnosti pomorske plovidbe	Jačanje administrativnih kapaciteta u pomorskom saobraćaju	VII1 nivo kvalifikacije, fakultet iz oblasti tehničkotehnoških nauka-pomorske nauke ili fakultet iz oblasti društvenih nauka-menadžment u pomorstvu,	NE	2 PSC inspektora	

			<p>Potrebno je da ispunjava i sljedeće uslove:</p> <p>1) da ima ovlaštenje o osposobljenosti za zvanje zapovjednika broda od 3000 BT ili većeg ili ovlaštenje o osposobljenosti za zvanje upravitelja mašine na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 3000 kW ili jačim;</p> <p>2) da ima najmanje pet godina plovidbenog staža u svojstvu oficira palube ili oficira mašine;</p> <p>3) da ima najmanje jednu godinu radnog iskustva u vršenju poslova inspekcijskog nadzora stranih brodova u lukama i sidrištima Crne Gore, ili najmanje dvije godine iskustva u svojstvu pomoćnog PSC inspektora;</p> <p>4) da ima sposobnost usmene i pisane komunikacije na engleskom jeziku i primjereno znanje odredbi međunarodnih konvencija i bitnih postupaka u nadzoru države luke;</p> <p>5) da ima dobro poznavanje pomorske bezbjednosti i radno</p>			
--	--	--	---	--	--	--

			<p>iskustvo u načinu primjene bezbjedonosnih mjera na brodovima i u lukama, poznavanju bezbjedonosnih tehnika i tehnologija, poznavanje načela, postupaka, tehnika i bezbjedonosnih operacija nad kojima se vrši inspekcijski pregled, ukoliko je PSC inspektor ujedno i inspektor pomorske bezbjednosti; 6) da ima uspješno završenu obuku za vršenje inspekcijskog nadzora u skladu sa planom kojeg usvoji Odbor za inspekcijski nadzor Pariškog memoranduma o razumijevanju o kontroli države luke</p>			
			<p>VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, fakultet iz oblasti tehničkotehnoloških nauka-pomorske nauke ili fakultet iz oblasti društvenih nauka-menadžment u pomorstvu, najmanje tri godine radnog iskustva, položen stručni ispit za rad u državnim organima, poznavanje rada na računaru.</p> <p>Potrebno je da ispunjava i sljedeće uslove:</p>		<p>3 Službenika u saobraćaju Lučkih kapetanija</p>	<p>3 Službenik a u saobraćaj u Lučkih kapetanija</p>

			1. najmanje 12 mjeseci radnog iskustva u vršenju poslova inspekcijskog nadzora plovnih objekata.			
Uprava pomorske sigurnosti i Upravljanje lukama	Zakon o lukama	Jačanje administrativnih kapaciteta u pomorskom saobraćaju	VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, fakultet društvenih nauka ili fakultet iz oblasti tehničko-tehnoloških nauka ili fakultet oblasti prirodnih nauka	NE	2	2

UVOD

Energetika je jedna od najznačajnijih oblasti djelovanja Evropske unije. Upravljanje energetske sektorom predstavlja posebno važnu oblast djelovanja institucija Evropske unije. Oblast energetike je podijeljena na sljedeće podoblasti: električna energija, ugljovodnici, gas, obnovljivi izvori energije, energetska efikasnost i nuklearna sigurnost i zaštita od zračenja.

Poglavlje 15 – Energetika nalazi se u okviru klastera Zelena agenda i održiva povezanost.

U okviru energetske sektora Crne Gore, najrazvijeniji je elektroenergetski sektor. Elektroprivreda Crne Gore AD (EPCG) je preduzeće koje obavlja djelatnosti proizvodnje električne energije i snabdijevanja električnom energijom. Crnogorski elektroprenosni sistem AD je operator prenosnog sistema električne energije, Crnogorski elektrodistributivni sistem DOO je operator distributivnog sistema električne energije, a Crnogorski operator tržišta električne energije DOO obavlja poslove operatora tržišta. U cilju daljeg razvoja tržišta električne energije, osnovana je crnogorska berza električne energije pod nazivom Berza električne energije DOO Podgorica. Velika kompanija koja posluje u oblasti rudarstva je Rudnik uglja AD Pljevlja, koja je od jula 2019. godine u vlasništvu EPCG.

Crna Gora nema pristup izvorima prirodnog gasa, ni infrastrukturu koja bi podržala njegovo korišćenje.

Crna Gora u potpunosti uvozi potrebne količine naftnih derivata. Glavni energetske subjekti u oblasti naftnih derivata su: Jugopetrol AD Podgorica (akcionarsko društvo za istraživanje, eksploataciju i promet nafte i naftnih derivata, koje je 54,5% u vlasništvu grčke kompanije Hellenic Petroleum International AG), Montenegro Bonus DOO Cetinje (državna kompanija koja se bavi prometom naftnih derivata na veliko, trgovinom i snabdijevanjem električnom energijom), Petrol CG MNE, INA Crna Gora, Lukoil Montenegro i veliki broj drugih kompanija koje su licencirane za djelatnost trgovine na malo naftnim derivatima.

Usklađivanje propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije u ovoj oblasti potpomognuto je članstvom Crne Gore i aktivnim učešćem u Energetskoj zajednici, koja nastoji da proširi unutrašnje energetske tržište Evropske unije na susjedne zemlje.

Analitički pregled je pokazao da je crnogorsko zakonodavstvo u velikoj mjeri usklađeno s pravnom tekovinom Evropske unije u ovoj oblasti. Međutim, potrebno je da Crna Gora pripremi zakonodavni okvir i implementira Direktivu 2009/119/EZ o obaveznim strateškim rezervama nafte i/ili naftnih derivata.

Relevantne institucije za prvih pet podoblasti u ovom poglavlju su Ministarstvo kapitalnih investicija, Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, Uprava za inspekcijske poslove i Uprava za ugljovodonike, dok se pitanjima nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja bave Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Agencija za zaštitu životne sredine i Uprava za inspekcijske poslove.

Pregovaračko poglavlje otvoreno je 21. decembra 2015. na Međuvladinoj konferenciji u Briselu.

1. PLANOVI I POTREBE						
1.1. ZAKONODAVNI OKVIR						
RB	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Električna energija						
1.	MKI	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o energetici	2023/II	2023/IV	32015L1513 [P] 32014L0094 [P] 32019L0944 [P] 32019R0941 [P] 32019L0692 [P] 32019R0826 [P] 32019R1745 [P] 32021R1444 [P]	
2.	MKI	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa	2023/III	2023/IV	32019R0943 [P]	
3.	MKI	Uredba o smjernicama za dodjelu prekograničnih prenosnih kapaciteta električne energije i upravljanje zagušenjima	2022/III	2022/III	32015R1222 [P] 32021R0280 [P]	
4.	MKI	Uredba o smjernicama za dugoročnu dodjelu prekograničnih prenosnih kapaciteta električne energije	2023/II	2023/II	32016R1719 [P] 32021R0280 [P]	
B) Ugljovodonici						
5.	MKI	Zakon o snabdijevanju naftnim derivatima u slučaju poremećaja u snabdijevanju	2022/II	2022/III	32009L0119 [D] 32018L1581 [D]	
6.	MKI	Pravilnik o metodologiji obračunavanja prosječnog dnevnog neto uvoza i prosječne dnevne potrošnje naftnih derivata i količine formiranih strateških rezervi naftnih derivata	2022/IV	2022/IV	32009L0119 [P] 32018L1581 [P]	
7.	MKI	Pravilnik o metodologiji prikupljanja i obrade podataka o uvozu, izvozu, potrošnji i rezervama naftnih derivata	2022/IV	2022/IV	32009L0119 [P] 32018L1581 [P]	
8.	MKI	Uredba o uslovima skladištenja, tehničko-tehnološkim uslovima lokacije skladišnih kapaciteta, zahtjevima kvaliteta strateških rezervi, rokovima, načinu i uslovima kontrole kvaliteta i količina uskladištenih strateških rezervi i zahtjevima za akreditovano lice za kontrolu kvaliteta	2022/IV	2022/IV	32009L0119 [P] 32018L1581 [P]	
9.	MKI	Pravilnik o bližem sadržaju planova i dokumentacije za potrebe sigurnosti operacija sa ugljovodonicima	2022/IV	2022/IV	32013L0030 [P]	
C) Gas						

10.	MKI	Uredba o utvrđivanju mrežnih pravila interoperabilnosti i razmjene podataka u prenosnim sistemima gasa	2023/IV	2023/IV	32015R0703 [P]	
11.	MKI	Uredba o smjernicama za dodjelu prekograničnih prenosnih kapaciteta gasa i upravljanje zagušenjima	2023/IV	2023/IV	32009R0715 [P]	
D) Obnovljivi izvori energije						
12.	MKI	Zakon o korišćenju obnovljivih izvora energije	2022/IV	2023/I	32018L2001 [P] 32020R1294 [P] 32019R0807 [P]	
E) Energetska efikasnost						
13.	MKI	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije	2023/III	2023/IV	32018R1999 [P] 32018L2002 [P]	
14.	MKI	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o uslovima za izvođenje obuke, sticanje ovlaštenja i načinu vođenja registra za vršenje energetske pregleda	2022/I	2022/I	32010L0031 [P]	
15.	MKI	Pravilnik o označavanju energetske efikasnosti električnih sijalica	2022/I	2022/I	32019R2015 [P]	
16.	MKI	Pravilnik o tehničkim zahtjevima eko dizajna za sijalice	2022/I	2022/I	32019R2020 [P]	
17.	MKI	Pravilnik o označavanju energetske efikasnosti uređaja za lokalno zagrijavanje prostora	2022/II	2022/II	32015R1186 [P]	
18.	MKI	Pravilnik o označavanju energetske efikasnosti kotlova na kruta goriva i kompleta koji uključuju dodatne grijače, regulatore temperature i solarne uređaje	2022/II	2022/II	32015R1187 [P]	
19.	MKI	Pravilnik o označavanju energetske efikasnosti za profesionalne rashladne ormare	2022/II	2022/II	32015R1094 [P]	
20.	MKI	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o minimalnim zahtjevima energetske efikasnosti zgrada	2022/II	2022/II	32010L0031 [P] 32018L0844 [P]	
21.	MKI	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o sertifikovanju energetske karakteristika zgrada	2022/II	2022/II	32010L0031 [P] 32018L0844 [P]	
22.	MKI	Pravilnik o označavanju energetske efikasnosti mašina za pranje veša i mašina za sušenje veša	2022/III	2022/III	32019R2014 [P]	
23.	MKI	Pravilnik o označavanju energetske efikasnosti rashladnih uređaja	2022/III	2022/III	32019R2016 [P]	
24.	MKI	Pravilnik o označavanju energetske efikasnosti mašina za pranje posuđa	2022/III	2022/III	32019R2017 [P]	
25.	MKI	Pravilnik o tehničkim zahtjevima eko dizajna za mašine za pranje veša i mašine za sušenje veša	2022/III	2022/III	32019R2023 [P]	
26.	MKI	Pravilnik o tehničkim zahtjevima eko dizajna za rashladne uređaje	2022/III	2022/III	32019R2019 [P]	
27.	MKI	Pravilnik o tehničkim zahtjevima eko dizajna za mašine za pranje posuđa	2022/III	2022/III	32019R2022 [P]	
28.	MKI	Pravilnik o označavanju energetske efikasnosti pneumatika vozila i drugih parametara	2022/IV	2022/IV	32020R0740 [P]	

29.	MKI	Pravilnik o izmjeni Pravilnika o tehničkim zahtjevima eko dizajna servera i proizvoda za skladištenje podataka, elektromotora i pogona sa promjenjivom brzinom, rashladnih uređaja, izvora svjetlosti i posebnih predspojnih uređaja, električnih displeja, kućnih perilica posuđa, veš mašina i veš mašina sa sušilicom i rashladnih uređaja sa funkcijom direktne prodaje	2022/IV	2022/IV	32021R0341 [P]	
30.	MKI	Pravilnik o izmjeni Pravilnika u pogledu zahtjeva označavanja energetske efikasnosti električnih displeja, mašina za pranje veša i mašina za pranje veša sa sušilicom za domaćinstvo, izvora svjetlosti, rashladnih uređaja, mašina za pranje posuđa i rashladnih uređaja sa funkcijom direktne prodaje.	2022/IV	2022/IV	32021R0340 [P]	
31.	MKI	Pravilnik o označavanju energetske efikasnosti elektronskih displeja	2023/II	2023/II	32019R2013 [P]	
32.	MKI	Pravilnik o tehničkim zahtjevima eko dizajna za elektronske displeje	2023/II	2023/II	32019R2021 [P]	
33.	MKI	Pravilnik o označavanju energetske efikasnosti rashladnih uređaja sa funkcijom direktne prodaje	2023/II	2023/II	32019R2018 [P]	
34.	MKI	Pravilnik o tehničkim zahtjevima eko dizajna za rashladne uređaje sa funkcijom direktne prodaje	2023/II	2023/II	32019R2024 [P]	
35.	MKI	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o tehničkim zahtjevima eko dizajna za električne transformatore	2023/II	2023/II	32019R1783 [P]	
36.	MKI	Pravilnik o tehničkim zahtjevima eko dizajna električnih motora	2023/II	2023/II	32019R1781 [P]	
37.	MKI	Pravilnik o tehničkim zahtjevima eko dizajna za spoljne uređaje za električno napajanje	2023/IV	2023/IV	32019R1782 [P]	
38.	MKI	Pravilnik o tehničkim zahtjevima eko dizajna za opremu za zavarivanje	2023/IV	2023/IV	32019R1784 [P]	
G) Nuklearna sigurnost i zaštita od zračenja						
39.	MEPPU	Zakon o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti	2022/IV	2024/IV	32013L0059 [D] ¹¹ 32013L0051 [D] 32011L0070 [D] 32009L0071 [D] 32014L0087 [D] 32006L0117 [D] 32005R0302 [D] 32008D0312 [D] 31989L0391 [D]	

¹¹ Potpuna usaglašenost Predloga zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti sa prikazanom pravnom tekovinom Evropske unije u ovoj oblasti će se postići donošenjem podzakonskih akata, strateških, programskih i planskih dokumenata, za koje su dati 112 pravnih osnova u okviru Predloga zakona, a koji će se, shodno dogovoru, tek nakon donošenja razmatrati od strane Evropske komisije.

					31992L0058 [D] 31989L0654 [D] 31989L0656 [D] 32009L0104 [D]	
--	--	--	--	--	--	--

2. ADMINISTRATIVNI OKVIR

2.1. ADMINISTRATIVNI KAPACITETI

Inst.	Naziv akta	Opis	Kvalifikacija	PUOS	2022	2023
MKI	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o energetici	Učešće u izradi propisa i stvaranju uslova za realizaciju projekata uspostavljanja infrastrukture za alternativna goriva	VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, fakultet iz oblasti tehničko-tehnoloških, prirodno-matematičkih ili društvenih nauka	NE	1	
UIP	Zakon o energetici	Elektro energetske inspektor	Diplomirani inženjer tehničko-tehnoloških nauka – energetika	DA		1
UU	Zakon o snabdijevanju naftnim derivatima u slučaju poremećaja u snabdijevanju	Upravljanje i kontrola načina obezbjeđivanja strateških rezervi naftnih derivata	VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, fakultet iz oblasti prirodno-matematičkih, tehničko-tehnoloških ili društvenih nauka	DA	2	2
MKI	Zakon o korišćenju obnovljivih izvora energije	Učešće u izradi propisa i unapređenju uslova za realizaciju projekata proizvodnje energije za sopstvene potrebe i veće korišćenje energije iz obnovljivih izvora u sektoru saobraćaja	VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, fakultet iz oblasti tehničko-tehnoloških, prirodno-matematičkih ili društvenih nauka	NE	1	
MEPPU	Zakon o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i	Učešće u izradi propisa u oblasti zaštite od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti, praćenje	VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja Prirodno-matematički fakultet - fizika	NE	1	

	nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti	međunarodnih obaveza, učešće u praćenju pregovaračkog procesa, izrada projekata i učešće u projektima, priprema informacija, izvještaja, tumačenje propisa i dr.	(diplomirani fizičar)			
		Učešće u izradi propisa u oblasti zaštite od nejonizujućih zračenja, praćenje međunarodnih obaveza, učešće u praćenju pregovaračkog procesa, izrada projekata i dr.	VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja Elektrotehnički fakultet ili Fakultet iz oblasti tehničko – tehnoloških nauka	NE		1
AZŽS	Zakon o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti	Monitoring radioaktivnosti, izrada programa monitoringa radioaktivnosti, izrada informacije o stanju životne sredine sa aspekta radioaktivnosti, upravljanje mrežom stanica za mjerenje ambijentalnog ekvivalenta gama zračenja u vazduhu (GDR stanice), razmjena podataka kroz EURDEP platformu, ECURIE, USIE, ITDB, JRODOS, praćenje međunarodnih obaveza, učešće u izradi stručnih osnova za propise, učešće u praćenju pregovaračkog procesa, izrada projekata, učestvovanje u vježbama koje organizuje MAAE i EK i dr.	VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja Prirodno-matematički fakultet - fizika (diplomirani fizičar)	NE	1	
		Izdavanje dozvola (notifikacija, registracija, licenca) iz oblasti zaštite od jonizujućih zračenja, vođenje evidencije o izdatim dozvolama, učešće u izradi stručnih osnova za propise iz oblasti zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione i nuklearne sigurnosti i bezbjednosti	VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja Prirodno-matematički fakultet - fizika (diplomirani fizičar)	NE		1

		Izdavanje dozvola iz oblasti zaštite od nejonizujućih zračenja, izrada programa monitoringa nejonizujućih zračenja, izrada informacija na osnovu sprovedenog programa monitoring nejonizujućih zračenja, priprema stručnih osnova za izradu propisa iz oblasti zaštite od nejonizujućih zračenja	VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja Elektrotehnički fakultet ili Fakultet iz oblasti tehničko – tehnoloških nauka	DA	1	
		Izdavanje dozvola iz oblasti zaštite od nejonizujućih zračenja, izrada programa monitoringa nejonizujućih zračenja, izrada informacija na osnovu sprovedenog programa monitoring nejonizujućih zračenja, priprema stručnih osnova za izradu propisa iz oblasti zaštite od nejonizujućih zračenja	VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja Elektrotehnički fakultet ili Fakultet iz oblasti tehničko – tehnoloških nauka	DA		1
		Vođenje baze podataka, razmjena podataka sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju i Evropskom komisijom, održavanje sistema i baze podataka za oblast jonizujućih zračenja, RAIS, EURDEP, ITDB, radon, JRODOS, USIE, ECURIE podaci iz monitoringa radioaktivnosti, baza podataka izvora nejonizujućih zračenja, baza podataka izdatih dozvola, vođenje baze podataka o profesionalno izloženim licima iz oblasti zaštite od jonizujućih i nejonizujućih zračenja, vođenje baze podataka o licima odgovornih za radijacionu i/ili nuklearnu bezbjednost, vođenje baze podataka o licima odgovornih za zaštitu od jonizujućih zračenja, vođenje baze podataka i dr.	VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja Prirodno-matematički fakultet-smjer infomatika Elektrotehnički fakultet-infomatika (Diplomirani informatičar)	NE	1	

UIP	Zakon o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti	Ekološki inspektor	Diplomirani inženjer fizika, elektrotehnika, elektronika	DA	1	
		Ekološki inspektor	Diplomirani inženjer Elektrotehnika ili tehničko-tehnološke nauke	DA		1
				NE		1

MUP	Zakon o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti	Učešće u izradi propisa iz oblasti zaštite od jonizujućih zračenja, radijaciona i nuklearne sigurnosti i bezbjednosti, izrada saglasnosti na prevoz radioaktivnih materijala i izvora, radioaktivnog otpada i nuklearnih materijala, davanje saglasnosti na preduzetne planove za prakse i/ili djelatnosti koje se vode u oblasti zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione i nuklearne sigurnosti i bezbjednosti, učešće u izradi nacionalnog plana zaštite i spašavanja u slučaju radiološke i nuklearne nesreće, učestvovanje u JRODOS platformi, USIE, ECURIE, INES, učešće u vježbama koje organizuju Međunarodna Agencija za atomsku energiju i Evropska komisija priprema upustava, infomacija i dr.	VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja Prirodno-matematički fakultet - fizika (diplomirani fizičar)	NE	1	
-----	--	--	--	----	---	--

UVOD

Svaka država članica EU odgovorna je za upravljanje vlastitom poreskom politikom, koja je temeljno obilježje nacionalnog suvereniteta. U oblasti poreza i dalje se primjenjuje konsenzualno odlučivanje među državama članicama. Ipak, postoje neka zajednička pravila koja, u duhu nenarušavanja tržišne utakmice, propisuju minimalne poreske stope. Razlike u poreskim sistemima država članica, kao i u nacionalnim poreskim politikama koje one vode, izazivaju diskriminaciju u pogledu investicija između država članica, pa je određena poreska harmonizacija postala neophodan uslov funkcionisanja jedinstvenog tržišta EU.

Poreska politika Crne Gore zasniva se na: sveobuhvatnosti poreskih obveznika (fizičkih i pravnih lica), niskim i konkurentnim poreskim stopama i veoma selektivnim poreskim olakšicama. Poreski sistem Crne Gore sastoji se od više vrsta poreza i drugih fiskaliteta.

Direktne poreze, koji terete privrednu sposobnost obveznika neposredno pogađajući njihovu imovinu ili prihode, čine: porez na dobit pravnih lica; porez na dohodak fizičkih lica; porez na nepokretnost; porez na upotrebu putničkih motornih vozila, plovnih objekata, vazduhoplova i letilica; porez na premije osiguranja; doprinosi; takse; koncesije i naknade.

Indirektni porezi, koji se naplaćuju u vezi s radnjama proizvodnje, potrošnje ili razmjene dobara, dijele se na: porez na dodatu vrijednost; akcize; carine; porez na promet nepokretnosti; porez na promet upotrebljivanih motornih vozila, plovnih objekata, vazduhoplova i letilica.

U strukturi poreskih prihoda dominiraju indirektni porezi i to porez na dodatu vrijednost i akcize, a slijede porez na dohodak fizičkih lica i porez na dobit.

Državni prihodi koji u potpunosti pripadaju državi su: porez na dodatu vrijednost, akcize i porez na dobit.

Zajednički prihod koji pripada budžetu države (77%) i budžetima opština (23%) su porez na dohodak fizičkih lica i koncesije.

Ministarstvo finansija i socijalnog staranja nadležno je za vođenje poreske politike, a u okviru Ministarstva je zadužen Direktor za poreski i carinski sistem, odnosno Direkcija za poreski sistem i poresku politiku. Za implementaciju poreske politike zadužena je Uprava prihoda i carina, koja je u sastavu Ministarstva finansija i socijalnog staranja.

Poglavlje je otvoreno 30. marta 2015.

1. PLANovi I POTREBE							
1.1. ZAKONODAVNI OKVIR							
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina		
					Celex No	Ostalo	
A) Direktno oporezivanje							
1.	MFSS	Pravilnik o načinu izdavanja i blizem sadržaju potvrde koju izdaje poreski organ primaocu kamata i autorskih naknada	2022/IV	Danom pristupanja	32003L0049 [P]		
2.	MFSS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica	2023/III	Danom pristupanja	32009L0133 [P]		
B) Indirektno oporezivanje							
3.	MFSS	Zakon o akcizama	2023/IV	Danom pristupanja	32003L0096 [P] 32008L0118 [P] 31992L0083 [P] 32020L0262 [P] 32020L1151 [P] 32019R2222 [P] 32020D0263 [D]		
4.	MFSS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost	2022/III	2022/IV	32006L0112 [D] 32020D0491 [P]		
5.	MFSS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost	2023/III	Danom pristupanja	32006L0112 [P] 32020D0491 [P]		
C) Administrativna saradnja i uzajamna pomoć							
6.	MFSS	Pravilnik o bližem načinu izvještavanja o računima rezidenata država članica EU, drugih država ili teritorija država	2022/III	2023/IV	32014L0107 [P]		
7.	MFSS	Pravilnik o načinu razmjene informacija sa nadležnim organima država članica Evropske unije, drugih država odnosno teritorija država	2022/III	2023/IV	32011L0016 [P]		
8.	MFSS	Pravilnik o blizem načinu izvještavanja o poslovanju povezanih pravnih lica (Izveštaj država po država)	2022/III	2023/IV	32016L0881 [P]		
9.	MFSS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poreskoj administraciji	2023/III	2023/IV	32010L0024 [P]		
10.	MFSS	Zakon o potvrđivanju Multilateralnog Sporazuma nadležnih organa o automatskoj razmjeni informacija o finansijskim računima	2022/III	2023/IV	32014L0107 [P]		

2. ADMINISTRATIVNI OKVIR						
2.1. NOVE INSTITUCIJE / ORGANIZACIONE JEDINICE						
2.2. ADMINISTRATIVNI KAPACITETI						
Inst.	Naziv akta	Opis	Kvalifikacija	UOS	2022	2023
UPC	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poreskoj administraciji	Sprovođenje nadležnosti definisanih Zakonom u okviru Centralne kancelarija za vezu	Pravnik/ekonomista	DA		1
2.3 POTREBNA JAČANJA INFRASTRUKTURE						
Inst.	Naziv akta	Opis infrastrukture/ tehničke podrške			2022	2024 ¹²
UPC	Zakon o PDV Zakon o poreskoj administraciji (u dijelu koji se tiče razmjene informacija)	VIES Sitem za razmjenu podataka u oblasti PDV-a Nabavka softvera				x

¹² Implementacijom integrisanog IT sistema uspostaviće se odgovarajuća infrastruktura za primjenu IT sistema EU za razmjenu informacija vezanih za PDV putem VIES sistema.
113/212

UVOD

Pravna tekovina čine Ugovor o funkcionisanju EU, Protokol br. 4 o Statutu Evropskog sistema centralnih banaka i Evropske centralne banke, kao i određeni broj uredbi i odluka. Pored toga, potrebno je pridržavati se odredbi Pakta o stabilnosti i rastu, kao i pravila koja se odnose na fiskalni nadzor.

Poglavlje Ekonomska i monetarna unija podijeljeno je na dva potpoglavlja:

1. Monetarna politika obuhvata pravnu tekovinu u oblasti nezavisnosti centralne banke, zabrane finansiranja javnog sektora od strane centralne banke, zabrane privilegovanog pristupa javnog sektora finansijskim institucijama i standarda korišćenja eura;
2. Ekonomska politika obuhvata zakonodavni okvir u oblasti fiskalne politike i nadzora.

Crnogorski pravni okvir u oblasti monetarne politike je u visokom stepenu usklađen s principima i regulativom EU, koje se odnose na nezavisnost centralne banke, zabranu finansiranja javnog sektora od strane centralne banke, zabranu privilegovanog pristupa javnog sektora finansijskim institucijama i standarde korišćenja eura, dok je pravni okvir u oblasti fiskalne politike i nadzora većim dijelom usklađen s relevantnom direktivom EU.

Za sprovođenje pravne tekovine iz ovog poglavlja nadležne su sljedeće institucije: Centralna banka Crne Gore za monetarnu politiku, oblast nezavisnosti centralne banke, finansiranja javnog sektora od strane centralne banke, privilegovanog pristupa javnog sektora finansijskim institucijama (jednim dijelom i u nadležnosti Agencije za nadzor osiguranja i Komisije za tržište kapitala) i oblast standardi korišćenja eura; Ministarstvo finansija i socijalnog staranja za ekonomsku politiku, odnosno oblast fiskalne politike i nadzora.

Poglavlje je otvoreno na Međuvladinoj konferenciji 25. juna 2018.

1. PLANOV I POTREBE						
1.1. STRATEŠKI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Period važenja		Pravna tekovina	
					Celex No (veza)	Ostalo
A) Politike						
1.	MFSS	Smjernice makroekonomske i fiskalne politike za period 2022 – 2025. godine	2022/II	2022-2025	32011L0085 [D] ¹³	
2.	MFSS	Smjernice makroekonomske i fiskalne politike za period 2023 – 2026. godine	2023/II	2023-2026	32011L0085 [D]	
3.	MFSS	Strategija upravljanja javnim dugom 2022-2024.	2022/I	2022-2024	32011L0085 [D]	
B) Programi						
4.	MFSS	Program ekonomskih reformi za Crnu Goru za period 2022 - 2024. godine	2022/I	2022-2024	32011L0085 [D]	
5.	MFSS	Program ekonomskih reformi za Crnu Goru za period 2023-2025. godine	2023/I	2023-2025	32011L0085 [D]	
6.	MFSS	Program reforme upravljanja javnim finansijama 2022-2026. godine	2022/I	2022-2026	32011L0085 [D]	
1.2. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Monetarna politika						
1.	MFSS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Centralnoj banci Crne Gore	2023/I	2023/IV	12012E130 [P] 12012E/PRO/04 [P]	
B) Ekonomska politika						
2.	MFSS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti	2022/II	2022/III	32011L0085 [D]	
3.	MFSS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike	2022/II	2022/III	32009R0223 [P]	
4.	MFSS	Zakon o osiguranju	2022/IV	Danom pristupanja	32009L0138 [P] 32016L0097 [P] 32011L0089 [D] ¹⁴ 32014L0051 [D] 32018L0843 [D] 32019R1935 [P]	

¹³ Budući da je riječ o procedurama (Procedura prekomjernog deficita i druge) u okviru makro-fiskalnih strategija i planova, ova Direktiva može biti primjenjiva za Crnu Goru tek danom ulaska CG u Evropsku uniju. Dodatno, pomenute procedure EU se primjenjuju kontinuirano godišnje za sve zemlje članice, prilikom izrade makro-fiskalnih okvira.

¹⁴ Donošenjem novog Zakona o osiguranju postiže se puna usklađenost sa pravnom tekovinom u ovom domenu. Međutim, direktive koje su ocijenjene sa D, osim osiguranja, odnose se i na druge oblasti, pa će se donošenjem Zakona o osiguranju, postići samo djelimična usklađenost sa ovim direktivama (potpuna samo u odredbama koje se odnose na oblast osiguranja).

					32019L2177 [D]	
--	--	--	--	--	----------------	--

UVOD

Cilj zvanične statistike je da obezbjeđuje kvantitativne i reprezentativne informacije o ekonomskom, demografskom, socijalnom i stanju životne sredine u Crnoj Gori, svim korisnicima po međunarodno definisanoj metodologiji i najvišim profesionalnim standardima.

Pregovori u okviru Poglavlja 18 – Statistika, obuhvataju usklađivanje crnogorskih pravnih propisa s pravnom tekovinom EU iz oblasti zvanične statistike, koju čini približno 350 regulativa, direktiva i preporuka. Ova oblast se smatra naročito značajnom zato što će pozitivne promjene koje će proistići iz uspješnog procesa pregovora kao rezultat imati bolji kvalitet, dostupnost i vjerodostojnost statističkih podataka, kao osnove za kreiranje javnih politika, što će stvoriti bolje uslove za dinamičniji društveni i ekonomski razvoj Crne Gore.

Oblast zvanične statistike je u procesu pregovora zastupljena kao posebno pregovaračko poglavlje, ali je od velike važnosti i za ostala poglavlja, imajući u vidu povezanost s mnogim oblastima u okviru pregovora. Na bazi podataka koje proizvede zvanična statistika mjeriće se napredak u svim oblastima, a i određivati finansijske obaveze naše zemlje prema EU, kao i finansijske obaveze EU prema nama.

Oblast zvanične statistike podijeljena je na pet domena i to:

- Demografska i društvena statistika;
- Makroekonomska statistika, nacionalni računi i strukturalna biznis statistika;
- Poslovna statistika i cijene;
- Statistika poljoprivrede, šumarstva, ribarstva, životne sredine, registara i klasifikacija;
- Koordinacija statističkog sistema, u skladu sa međunarodnom metodologijom i principima Kodeksa evropske prakse.

Glavni koordinator statističkog sistema Crne Gore je Uprava za statistiku Crne Gore, dok značajnu ulogu u procesu usklađivanja s pravnom tekovinom Evropske unije imaju Ministarstvo finansija i socijalnog staranja u oblasti statistike javnog duga i deficita i Centralna banka Crne Gore u oblasti finansijske i monetarne statistike. Pored navedenih institucija i drugi proizvođači zvanične statistike, koji se prepoznaju kroz Godišnji plan zvanične statistike kao i petogodišnji Program zvanične statistike, u značajnoj mjeri doprinose usklađivanju pravne tekovine u poglavlju 18.

Imajući u vidu novu Metodologiju proširenja, statistika se nalazi u klasteru koji okuplja najvažnija, ali najizazovnija poglavlja u kontekstu neophodnih reformi i implementacije EU standarda. Ova poglavlja shodno novoj metodologiji prva će se otvoriti, ali i poslednja zatvoriti. Napredak u svim drugim klasterima biće uslovljen napretkom u fundamentalnom klasteru u kojem se nalazi Statistika. Kako su u zavisnosti od prioriteta najavljena i veća sredstva podrške, položaj statistike kao jednog od fundamentalnih poglavlja doprinjeće većoj podršci daljeg razvoja ovog poglavlja. Činjenica da je Statistika svrstana u fundamentalna poglavlja u okviru najvažnijeg, ali i najizazovnijeg poglavlja, ukazuje na nužnost rješavanja ključnih preduslova za dalji razvoj koji su ujedno i izazovi za zatvaranje poglavlja.

Pregovaračko poglavlje 18 otvoreno je 16. decembra 2014. na Međuvladinoj konferenciji u Briselu.

1. PLANOV I POTREBE						
1.1. STRATEŠKI OKVIR						
RB	Nadležna inst.	Naziv	Period važenja		Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Horizontalne mjere						
1.	MFSS	Strategija razvoja zvanične statistike za period 2024-2028, sa Akcionim planom	2023/IV	2024 – 2028	32009R0223 [P]	
1.2. ZAKONODAVNI OKVIR						
RB	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Opšti propisi						
1.	MFSS	Izveštaj o izvršenju Godišnjeg plana zvanične statistike za 2021. godinu	2022/I	2022/I		
2.	MFSS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike	2022/II	2022/III	32009R0223 [P]	
3.	MFSS	Uredba o definisanju referentnog momenta popisa i perioda prikupljanja podataka popisa	2022/II	2022/II	32017R0712 [P]	
4.	MFSS	Uredba o plaćanju učesnicima Popisa	2022/II	2022/II		
5.	MFSS	Godišnji plan zvanične statistike za 2023. godinu	2022/IV	2023/I	32019R0505 [D] 32019R0516 [D] 32019R0803 [D] 32019R0280 [D] 32017R0881 [D] 31995Y1207(01)[D] 32005R1552 [D] 32006R0198 [D] 32008R0452 [D] 32010R0822 [D] 22008A1119(02)[D] 31998D2179 [D] 32002R2150 [D] 32004R0574 [D]	

					32005R0782 [D] 32005R1445 [D] 32007L0030 [D] 32009R0221 [D] 32009R1185 [D] 32010R0849 [D] 32016R0172 [D] 31991H0141 [D] 31993D0704 [D] 31994Y1230(02) [D] 31996R2223 [D] 31996S2390 [D] 31998R0448 [D] 32000R1897 [D] 32002R1889 [D] 32003L0107 [D] 32003R1059 [D] 32006R0851 [D] 32007R0105 [D] 32007R0833 [D] 32007R1304 [D] 32007R1392 [D] 32008R0011 [D] 32008R0377 [D] 32009L0042 [D] 32009R0400 [D] 32009R0543 [D] 32009R1022 [D] 32009R1200 [D] 32010D0216 [D] 32010R0202 [D] 32010R0220 [D] 32010R0715 [D]	
--	--	--	--	--	--	--

					32011R0031 [D] 32012R1046 [D] 32015R1391 [D] 32015R1557 [D] 32016R2066 [D] 32008R1099 [D] 32013R0147 [D] 32014R1113 [D] 32015D1773 [D] 32016R1952 [D] 31994D0168 [D] 31998D0527 [D] 31998D0715 [D] 31998R0448 [D] 31998R1165 [D] 32000R1500 [D] 32000R2516 [D] 32001R0586 [D] 32001R0995 [D] 32001R2558 [D] 32002D0990 [D] 32002R0113 [D] 32002R1889 [D] 32003R1267 [D] 32005H0881 [D] 32005R0184 [D] 32005R1158 [D] 32005R1161 [D] 32006R0317 [D] 32006R1503 [D] 32007R0294 [D] 32007R0656 [D] 32007R0657 [D]	
--	--	--	--	--	--	--

					32007R1165 [D] 32008R0472 [D] 32008R1178 [D] 32009R0036 [D] 32009R0329 [D] 32009R0707 [D] 32010D0196 [D] 32010R0163 [D] 32010R0860 [D] 32012R0461 [D] 32012R0555 [D] 32016R1013 [D] 31993D0704 [D] 32001D0423 [D] 32001R2163 [D] 32003R0006 [D] 32003R0437 [D] 32003R1358 [D] 32004R0642 [D] 32005R0546 [D] 32007R0158 [D] 32007R0332 [D] 32007R0833 [D] 32007R1304 [D] 32009L0042 [D] 32010D0216 [D] 32010R0202 [D] 32012D0186 [D] 32012R0070 [D] 32010R0821 [D] 32011R0937 [D] 32012R1083 [D] 32015R2003 [D]	
--	--	--	--	--	--	--

					32016R2015 [D] 31999R0530 [D] 31999R1726 [D] 32000R1897 [D] 32000R1916 [D] 32003R0450 [D] 32003R1216 [D] 32003R1980 [D] 32003R1981 [D] 32003R1982 [D] 32003R1983 [D] 32004R0028 [D] 32005R1737 [D] 32006R0676 [D] 32006R0698 [D] 32007R0224 [D] 32008R0377 [D] 32009R1022 [D] 32010R0220 [D] 32012R0062 [D] 32013D0097 [D] 32013R0112 [D] 32013R0141 [D] 32014R1153 [D] 32015R0245 [D] 32006R1921 [D] 32008R0762 [D] 32009R0216 [D] 32009R0217 [D] 32009R0218 [D] 32010D0076 [D] 32011D0626 [D] 31996L0016 [D]	
--	--	--	--	--	--	--

					31997D0080 [D] 31998D0582 [D] 31998R0494 [D] 31999D0799 [D] 32000D2298 [D] 32000R1760 [D] 32000R1825 [D] 32002D1919 [D] 32002R0178 [D] 32003L0107 [D] 32003R1082 [D] 32004R0138 [D] 32005D0288 [D] 32005R0306 [D] 32006D0717 [D] 32006R0909 [D] 32006R1505 [D] 32007R0275 [D] 32007R0333 [D] 32008R1165 [D] 32009R0543 [D] 32009R1200 [D] 32010R0178 [D] 32010R1033 [D] 32010R1034 [D] 32010R1053 [D] 32010R1099 [D] 32011D0142 [D] 32011R1337 [D] 32014R0887 [D] 32015R1391 [D] 32015R1557 [D] 32017R0949 [D]	
--	--	--	--	--	--	--

					31987R2658 [D] 32009R0707 [D] 32011R0312 [D] 32011R0313 [D] 32011R0314 [D] 32011R0315 [D] 32011R0316 [D] 32011R0428 [D] 32011R0447 [D] 32016R1013 [D] 32016R1253 [D] 31993R0696 [D] 32001R0045 [D] 32001R1049 [D] 32002R0204 [D] 32002R0831 [D] 32004D0452 [D] 32006R1104 [D] 32007D1578 [D] 32007R1000 [D] 32008D0876 [D] 32008R0451 [D] 32008R0763 [D] 32009D0411 [D] 32009R1201 [D] 32010D0373 [D] 32010R0519 [D] 32011R0428 [D] 32017R0543 [D] 32017R0712 [D] 32017R0881 [D] 32015R1330 [D] 32015R1390 [D]	
--	--	--	--	--	--	--

					32015R1473 [D] 32015R1517 [D] 32015R1740 [D] 32015R1815 [D] 32016D1711 [D] 32020R0256 [D] 32020R0258 [D] 32020R0405 [D] 32020R0257 [D] 32019R2180 [D] 32019R1700 [D] 32019R2146 [D] 32019R2181 [D] 32019R2241 [D] 32019R2242 [D] 32019R1776 [D] 32019R2240 [D] 32019R0280 [D] 22020D0345 [D] 22020D0344 [D] 32019R0516 [D] 32019R1681 [D] 32019R1933 [D] 32019R2152 [D] 32020R1197 [D] 32020R1546 [D] 32021R0466 [D] 32020R1642 [D] 32020R2175 [D] 32020R1721 [D] 32020R1640 [D] 32020R0851 [D]	
--	--	--	--	--	--	--

6.	MFSS	Izveštaj o izvršenju Godišnjeg plana zvanične statistike za 2022. godinu	2023/I	2023/I		
7.	MFSS	Zakon o Popisu poljoprivrede	2023/II	2023/III	32018R1091 [P]	
8.	MFSS	Program zvanične statistike za period 2024-2028	2023/IV	2024/I	32009R0223 [P] 32021R0690 [P]	
9.	MFSS	Godišnji plan zvanične statistike za 2024. godinu	2023/IV	2024/I	32009R0223 [P] 32019R0505 [D] 32019R0516 [D] 32019R0803 [D] 32019R0280 [D] 32017R0881 [D] 31995Y1207(01)[D] 32005R1552 [D] 32006R0198 [D] 32008R0452 [D] 32010R0822 [D] 22008A1119(02)[D] 31998D2179 [D] 32002R2150 [D] 32004R0574 [D] 32005R0782 [D] 32005R1445 [D] 32007L0030 [D] 32009R0221 [D] 32009R1185 [D] 32010R0849 [D] 32016R0172 [D] 31991H0141 [D] 31993D0704 [D] 31994Y1230(02)[D] 31996R2223 [D] 31996S2390 [D]	

					31998R0448 [D] 32000R1897 [D] 32002R1889 [D] 32003L0107 [D] 32003R1059 [D] 32006R0851 [D] 32007R0105 [D] 32007R0833 [D] 32007R1304 [D] 32007R1392 [D] 32008R0011 [D] 32008R0377 [D] 32009L0042 [D] 32009R0400 [D] 32009R0543 [D] 32009R1022 [D] 32009R1200 [D] 32010D0216 [D] 32010R0202 [D] 32010R0220 [D] 32010R0715 [D] 32011R0031 [D] 32012R1046 [D] 32015R1391 [D] 32015R1557 [D] 32016R2066 [D] 32008R1099 [D] 32013R0147 [D] 32014R1113 [D] 32015D1773 [D] 32016R1952 [D] 31994D0168 [D] 31998D0527 [D]	
--	--	--	--	--	--	--

					31998D0715 [D] 31998R0448 [D] 31998R1165 [D] 32000R1500 [D] 32000R2516 [D] 32001R0586 [D] 32001R0995 [D] 32001R2558 [D] 32002D0990 [D] 32002R0113 [D] 32002R1889 [D] 32003R1267 [D] 32005H0881 [D] 32005R0184 [D] 32005R1158 [D] 32005R1161 [D] 32006R0317 [D] 32006R1503 [D] 32007R0294 [D] 32007R0656 [D] 32007R0657 [D] 32007R1165 [D] 32008R0472 [D] 32008R1178 [D] 32009R0036 [D] 32009R0329 [D] 32009R0707 [D] 32010D0196 [D] 32010R0163 [D] 32010R0860 [D] 32012R0461 [D] 32012R0555 [D] 32016R1013 [D]	
--	--	--	--	--	--	--

					31993D0704 [D] 32001D0423 [D] 32001R2163 [D] 32003R0006 [D] 32003R0437 [D] 32003R1358 [D] 32004R0642 [D] 32005R0546 [D] 32007R0158 [D] 32007R0332 [D] 32007R0833 [D] 32007R1304 [D] 32009L0042 [D] 32010D0216 [D] 32010R0202 [D] 32012D0186 [D] 32012R0070 [D] 32010R0821 [D] 32011R0937 [D] 32012R1083 [D] 32015R2003 [D] 32016R2015 [D] 31999R0530 [D] 31999R1726 [D] 32000R1897 [D] 32000R1916 [D] 32003R0450 [D] 32003R1216 [D] 32003R1980 [D] 32003R1981 [D] 32003R1982 [D] 32003R1983 [D] 32004R0028 [D]	
--	--	--	--	--	--	--

					32005R1737 [D] 32006R0676 [D] 32006R0698 [D] 32007R0224 [D] 32008R0377 [D] 32009R1022 [D] 32010R0220 [D] 32012R0062 [D] 32013D0097 [D] 32013R0112 [D] 32013R0141 [D] 32014R1153 [D] 32015R0245 [D] 32006R1921 [D] 32008R0762 [D] 32009R0216 [D] 32009R0217 [D] 32009R0218 [D] 32010D0076 [D] 32011D0626 [D] 31996L0016 [D] 31997D0080 [D] 31998D0582 [D] 31998R0494 [D] 31999D0799 [D] 32000D2298 [D] 32000R1760 [D] 32000R1825 [D] 32002D1919 [D] 32002R0178 [D] 32003L0107 [D] 32003R1082 [D] 32004R0138 [D]	
--	--	--	--	--	--	--

					32005D0288 [D] 32005R0306 [D] 32006D0717 [D] 32006R0909 [D] 32006R1505 [D] 32007R0275 [D] 32007R0333 [D] 32008R1165 [D] 32009R0543 [D] 32009R1200 [D] 32010R0178 [D] 32010R1033 [D] 32010R1034 [D] 32010R1053 [D] 32010R1099 [D] 32011D0142 [D] 32011R1337 [D] 32014R0887 [D] 32015R1391 [D] 32015R1557 [D] 32017R0949 [D] 31987R2658 [D] 32009R0707 [D] 32011R0312 [D] 32011R0313 [D] 32011R0314 [D] 32011R0315 [D] 32011R0316 [D] 32011R0428 [D] 32011R0447 [D] 32016R1013 [D] 32016R1253 [D] 31993R0696 [D]	
--	--	--	--	--	--	--

					32001R0045 [D] 32001R1049 [D] 32002R0204 [D] 32002R0831 [D] 32004D0452 [D] 32006R1104 [D] 32007D1578 [D] 32007R1000 [D] 32008D0876 [D] 32008R0451 [D] 32008R0763 [D] 32009D0411 [D] 32009R1201 [D] 32010D0373 [D] 32010R0519 [D] 32011R0428 [D] 32017R0543 [D] 32017R0712 [D] 32017R0881 [D] 32015R1330 [D] 32015R1390 [D] 32015R1473 [D] 32015R1517 [D] 32015R1740 [D] 32015R1815 [D] 32016D1711 [D] 32020R0256 [D] 32020R0258 [D] 32020R0405 [D] 32020R0257 [D] 32019R2180 [D] 32019R1700 [D] 32019R2146 [D]	
--	--	--	--	--	--	--

					32019R2181 [D] 32019R2241 [D] 32019R2242 [D] 32019R1776 [D] 32019R2240 [D] 32019R0280 [D] 22020D0345 [D] 22020D0344 [D] 32019R0516 [D] 32019R1681 [D] 32019R1933 [D] 32019R2152 [D] 32020R1197 [D] 32020R1546 [D] 32021R0466 [D] 32020R1642 [D] 32020R2175 [D] 32020R1721 [D] 32020R1640 [D] 32020R0851 [D]	
--	--	--	--	--	--	--

2. ADMINISTRATIVNI OKVIR

2.1. ADMINISTRATIVNI KAPACITETI

Inst.	Naziv akta	Opis	Kvalifikacija	PUOS	2022	2023
MONSTAT	Godišnji plan zvanične statistike za 2022. godinu	Rad na prikupljanju, obradi i diseminaciji međunarodno uporedivih, pouzdanih i pravovremenih podataka u skladu s potrebama korisnika na nacionalnom i međunarodnom nivou.	Fakultet tehnoloških nauka i tehnologija	DA	3	
	Godišnji plan zvanične statistike za 2023. godinu		Fakultet društvenih nauka	DA	3	5
			Fakultet prirodnih nauka	DA		3

UVOD

Pravna tekovina Evropske unije u oblasti socijalne politike i zapošljavanja tiče se područja radnog prava, zaštite i zdravlja na radu, jednakog tretiranja muškaraca i žena po pitanjima zapošljavanja, socijalne zaštite, socijalne inkluzije, politike zapošljavanja i socijalnog dijaloga. Osim toga, postoje posebna obavezujuća pravila za sve države članice Evropske unije u pogledu zabrane diskriminacije po osnovu rasne i etničke pripadnosti, religije i vjere, invaliditeta, starosne dobi i seksualne orijentacije. Najbitniji ciljevi socijalne politike Evropske unije jesu postizanje jedinstvenog i pravednog pristupa osnovnim socijalnim uslugama, unapređenje sistema socijalne zaštite, visok obrazovni stepen radne snage, visoka stopa zaposlenosti uz posebnu brigu za grupe koje su manje prisutne na tržištu rada, postizanje sigurnih i održivih prihoda, kao i dostojnih uslova rada za žene i muškarce.

Podoblasti u okviru poglavlja 19 su: 1) Radno pravo, 2) Zaštita i zdravlje na radu, 3) Socijalni dijalog, 4) Politika zapošljavanja, 5) Evropski socijalni fond, 6) Socijalna inkluzija i zaštita, 7) Deinstitutionalizacija, 8) Zabrana diskriminacije u zapošljavanju i socijalnoj politici i 9) Ravnopravnost između žena i muškaraca u zapošljavanju i socijalnoj politici.

Koordinator za ovo poglavlje je Ministarstvo ekonomskog razvoja, dok su u rad poglavlja uključene i sljedeće institucije: Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo kapitalnih investicija, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta, Kancelarija za evropske integracije, Generalni sekretarijat Vlade, Uprava za inspekcijske poslove, Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Uprava za statistiku, Agencija za mirno rješavanje radnih sporova, Zaštitinik ljudskih prava i sloboda, Fond rada, Fond PIO, Privredna komora, Unija poslodavaca, Savez sindikata, Unija slobodnih sindikata, NVO Roditelji, NVO Centar za građansko obrazovanje, NVO „Udruženje zaštite na radu“, NVO „Sociološki centar Crne Gore – SOCEN“, NVO „Juventas“ i Asocijacija za demokratski prosperitet - ZID.

Crna Gora je izradom Akcionog plana za postepeno usklađivanje zakonodavstva i izgradnju neophodnih kapaciteta za implementaciju i sprovođenje evropske pravne tekovine ispunila uslov za otvaranje ovog poglavlja, što je i potvrđeno na Međuvladinoj konferenciji koja je održana 13. decembra 2016.

1. PLANovi I POTREBE						
1.1. STRATEŠKI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Period važenja		Pravna tekovina	
					Celex (veza)	Ostalo
A) Zaštita i zdravlje na radu						
1.	MER	Strategija za unapređenje zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori 2022-2027. sa Akcionim planom implementacije za 2022.	2022/II	2022-2027		
2.	MER	Akcioni plan implementacije Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori 2022-2027, za 2023.	2022/II	2023		
B) Politika zapošljavanja						
3.	MER	Plan za implementaciju programa „Garancije za mlade“	2022/II	2022-2024	32020H1104(01) [D] ¹⁵	
4.	MER	Akcioni plan zapošljavanja za 2023.	2022/IV	2023		
5.	MER	Akcioni plan zapošljavanja za 2024.	2023/IV	2024		
C) Socijalna inkluzija						
6.	MFSS	Strategija razvoja sistema socijalne zaštite starijih za period od 2022. do 2026. godine, za 2021. godinu sa Izvještajem o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije, za 2022. godinu	2022/II	2022-2026		
7.	MFSS	Strategija razvoja sistema socijalne i dječije zaštite za period od 2022. do 2026. godine	2022/II	2022-2026		
8.	MFSS	Strategija deinstitutionalizacije od 2022. do 2026. godine, sa Akcionim planom za sprovođenje Strategije, za 2023. godinu	2022/IV	2022-2026		
D) Antidiskriminacija i jednake mogućnosti						
9.	MPLJMP	Akcioni plan za sprovođenje Nacionalne strategije za rodnu ravnopravnost za period 2023-2024.	2023/I	2023-2024		
10.	MPLJMP	Strategija za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti 2022-2027.	2022/II	2022-2027		
11.	MPLJMP	Akcioni plan za sprovođenje Strategije socijalne inkluzije Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2021-2025."za period 2022-2023.	2022/I	2022-2023	52021AE1689 [P] 32021H0319(01) [P] 52020IP0229 [P] 52020IR5625 [P]	EU Roma strateški okvir 2020 – 2030.

¹⁵ Na osnovu Plana za implementaciju programa Garancija za mlade će se raditi procjena o potrebama za daljim usklađivanjem vezanih propisa

					52020IE1950 [P]	
12.	MPLJMP	Akcioni plan za sprovođenje Strategije za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2022-2023.	2022/II	2022-2023		
13.	MPLJMP	Akcioni plan za sprovođenje Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba u Crnoj Gori za period 2019-2023, za 2022. godinu, sa Izvještajem o realizaciji Akcionog plana za 2021. godinu	2022/I	2022		
14.	MPLJMP	Akcioni plan za sprovođenje Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba u Crnoj Gori za period 2019-2023, za 2023. godinu, sa Izvještajem o realizaciji Akcionog plana za 2022. godinu	2023/I	2023		
1.2. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A)Radno pravo						
1.	MER	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radu	2022/III	2022/IV	32019L1158 [P] 32019L1152 [P]	
B) Zaštita i zdravlje na radu						
2.	MEPPU	Zakon o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti	2022/IV	2024/IV	32013L0059 [D] 32013L0051 [D] 32011L0070 [D] 32009L0071 [D] 32014L0087 [D] 32006L0117 [D] 32005R0302 [D] 32008D0312 [D] 31989L0391 [D] 31992L0058 [D] 31989L0654 [D] 31989L0656 [D] 32009L0104 [D] ¹⁶	

¹⁶ Potpuna usaglašenost Predloga zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti sa prikazanom pravnom tekovinom Evropske unije u ovoj oblasti će se postići donošenjem podzakonskih akata, strateških, programskih i planskih dokumenata, za koje su dati 112 pravnih osnova u okviru Predloga zakona, a koji će se, shodno dogovoru, tek nakon donošenja razmatrati od strane Evropske komisije.

C) Politika zapošljavanja						
3.	MER	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti	2022/IV	2023/I		
D) Socijalna inkluzija						
4.	MER	Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom	2022/III	2023/I	32000L0078 [P]	
5.	MFSS	Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti	2022/IV	2023/I		
6.	MFSS	Zakon o jedinstvenom tijelu vještačenja	2022/II	2023/III		
7.	MFSS	Zakon o povlastici na putovanje lica sa invaliditetom	2022/IV	2023/I		
E) Antidiskriminacija i jednake mogućnosti						
8.	MPLJMP	Zakon o zabrani diskriminacije	2022/II	2022/IV	32004L0113 [P] 32000L0078 [P] 32000L0043 [P] 31979L0007 [P] 32006L0054 [P]	
9.	MPLJMP	Zakon o pravnom prepoznavanju roda na bazi samoodređenja	2023/IV	N/A		

2. ADMINISTRATIVNI OKVIR

POČETNO MJERILO: Akcioni plan za postepeno usklađivanje pravne tekovine EU i izgradnju neophodnih kapaciteta za implementaciju i sprovođenje pravne tekovine EU; Dokumenti koji naglašavaju potrebe administrativnih kapaciteta: Akcioni plan, IoN 2011 – 2015, Izvještaj o skriningu ZAVRŠNA MJERILA:

Donošenje novog Zakona o radu i izmjena Zakona o zaštiti i zdravlju na radu u cilju usklađivanja zakonodavstva u oblasti radnog prava i zaštite i zdravlja na radu sa pravnom tekovinom EU i da pokaže (Crna Gora) da će odgovarajuće administrativne strukture i kapaciteti za sprovođenje biti na snazi do vremena pristupanja u cilju pravilnog sprovođenja pravne tekovine EU u oblasti radnog prava i zaštite i zdravlja na radu, posebno kroz jačanje sistema inspekcije rada. Izmjena Zakona o antidiskriminaciji i Zakona o ravnopravnosti između žena i muškaraca u oblasti zapošljavanja i socijalne politike u cilju usklađivanja zakonodavstva u ovim oblastima sa pravnom tekovinom EU i da pokaže (Crna Gora) da će adekvatne administrativne strukture, naročito potrebno tijelo za jednakost, tj. Ombudsman, administrativni i kapaciteti za sprovođenje biti na snazi do vremena pristupanja. Jačanje administrativnih kapaciteta kako bi se osigurala efikasna primjena i sprovođenje zakona i okvira politike u oblasti zapošljavanja i socijalne politike, uključujući planiranje i operativne kapacitete, kao i obezbjeđenje budućeg upravljanja Evropskim socijalnim fondom.

2.1. ADMINISTRATIVNI KAPACITETI

MER	Zakon o radu	Direktorat za rad i zapošljavanje - Direkcija za radne odnose	VII 1 nivo kvalifikacije obrazovanja – pravni fakultet	DA	1	
UIP	Zakon o zaštiti i zdravlju na radu	Odsjek za inspekciju rada, Inspektor rada za oblast zaštite i zdravlja na radu	VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja- Fakultet iz oblasti Tehničkotehnoških nauka; Fakultet iz oblasti Prirodnih nauka – Fizika, Hemija; Fakultet iz oblasti Medicinskih nauka najmanje dvije godine radnog iskustva, položen stručni ispit za rad u državnim organima, poznavanje rada na računaru.	DA	2	3
UIP	Zakon o radu	Odsjek za inspekciju rada, Inspektor rada za oblast radnih odnosa i zapošljavanja	VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja - Fakultet iz oblasti Društvenih nauka – Pravo, najmanje dvije godine radnog iskustva, položen stručni ispit za rad u državnim organima, poznavanje rada na računaru.	DA	2	3
UIP	Zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti	Inspektor za socijalnu i dječju zaštitu	Fakultet iz oblasti Društvenih nauka	DA		1

ZZZCG	Zakon o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti	Zavod za zapošljavanje Crne Gore	Fakultet iz oblasti društvenih, prirodnih ili tehničko tehnoloških nauka VI ili VII1 nivo kvalifikacija obrazovanja IV1 nivo kvalifikacija obrazovanja	DA	30	28
MFSS	Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti	Direktorat za socijalnu i dječju zaštitu	Fakultet iz oblasti Društvenih nauka	DA	19	
ZSDZ	Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti	Odjeljenje za razvoj i stručnu podršku	Dipl.sociolog, ili dipl.psiholog, ili dipl.soc.radnik, ili dipl. defektolog, ili dipl.pedagog (sa iskustvom u istraživačkim poslovima)	NE	4	2

UVOD

Evropska unija ističe preduzetništvo i industriju kao jedan od prioriteta za budućnost evropske privrede i postavlja tri osnovna stuba kojima definiše ovo poglavlje: preduzetnička politika, industrijska politika i sektorske politike koje imaju za cilj podizanje konkurentnosti na tržištu. Glavni cilj poglavlja je unapređenje preduzetničkog i inovativnog duha preduzeća, konkurentnosti nacionalne industrije, kapaciteta i konkurentne sposobnosti privrednih subjekata na tržištu, uz nužne procese tržišnog, tehnološko-tehničkog, finansijskog, kadrovskog i organizacijskog prilagođavanja, sveukupnog prilagođavanja strukturnim promjenama, kao i stvaranje povoljnog poslovnog okruženja unutar EU. Prema smjernicama strategije Evropa 2020 za rast i zapošljavanje, navedeni principi imaju za cilj stvaranje adekvatnog ambijenta za poslovanje, povećanje domaćih i stranih investicija, unapređenje poslovanja malih i srednjih preduzeća, povećanje industrijske proizvodnje i dalje jačanje konkurentnosti. Evropska unija putem mnogobrojnih programa finansijske pomoći za podsticaj preduzetništva, inovacija i industrije ima za cilj promovisanje programa putem kojih će biti olakšan proces pokretanja sopstvenih biznisa i unapređenje poslovanja već postojećih, kao i mogućnosti za otvaranje novih mjesta za zapošljavanje.

Potpoglavlja poglavlja 20 - Preduzetništvo i industrijska politika su sljedeća: industrijska politika, mala i srednja preduzeća, politika inovacija, unapređenje poslovnog ambijenta i Direktiva o odloženom plaćanju u komercijalnim transakcijama, turizam, građevinarstvo i vazдушna i pomorska industrija.

Sljedeće institucije su uključene u rad poglavlja 20: Ministarstvo ekonomskog razvoja, Kancelarija za evropske integracije, Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ministarstvo odbrane, Ministarstvo kapitalnih investicija, Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija, Centralna banka Crne Gore, Privredna komora Crne Gore, Investiciono-razvojni fond Crne Gore, Institut za preduzetništvo i ekonomski razvoj, Uprava za statistiku, JU Zanatska komora Crne Gore, Zajednica opština Crne Gore, Ekonomski fakultet Univerziteta Crne Gore, Unija poslodavaca Crne Gore i Montenegro Biznis Alijansa.

Poglavlje 20 je otvoreno 18. decembra 2013. na Međuvladinoj konferenciji koja je održana u Briselu.

1. PLANOVI I POTREBE						
1.1. STRATEŠKI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Period važenja		Pravna tekovina	
					Celex (veza)	Ostalo
A) Industrijska politika						
1.	MER	Akcionni plan za implementaciju Industrijske politike 2019-2023, za 2023. godinu	2023/II	2023		
B) Mala i srednja preduzeća						
2.	MER	Strategija razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća 2023-2027	2023/II	2023-2027		
3.	MER	Akcionni plan za sprovođenje Strategije razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća 2023-2024	2023/II	2023-2024		
4.	MER	Akcionni plan Strategije za cjeloživotno preduzetničko učenje, za 2023-2024	2023/II	2023-2024		
5.	MER	Akcionni plan Strategije razvoja ženskog preduzetništva u Crnoj Gori 2021-2024, za 2023-2024	2023/II	2023-2024		
C) Politika inovacija						
6.	MER	Akcionni plan za sprovođenje Operativnog programa za implementaciju Strategije pametne specijalizacije 2021-2024 za period 2023-2024	2023/II	2023-2024		EU-40 [P]
7.	MPNKS	Mapa puta za istraživačku infrastrukturu (2022-2025)	2022/I	2022-2025		EU-30 [P]
D) Turizam						
8.	MER	Strategija razvoja turizma Crne Gore 2022-2026. godine sa Akcionim planom	2022/I	2022-2026		
9.	MER	Program razvoja nautičkog turizma Crne Gore 2023-2025. godine s Akcionim planom	2022/IV	2023-2025		
10.	MER	Program razvoja sportskog turizma u Crnoj Gori 2023-2025. godine s Akcionim planom	2022/IV	2023-2025		
1.2. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Turizam						
1.	MEPPU	Zakon o turizmu i ugostiteljstvu	2022/I	2022/II	32015L2302 [P]	
B) Građevinarstvo						
2.	MEPPU	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o građevinskim proizvodima	2023/IV	2024/I	32011R0305 [P]	
C) Direktiva o odloženom plaćanju u komercijalnim transakcijama						
3.	MFSS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza	2022/I	2022/II	32011L0007 [P]	

UVOD

Primjenom pravne tekovine za poglavlje Trans-evropske mreže Evropska unija obezbjeđuje finansijsku pomoć na planu izgradnje trans-evropskih saobraćajnih, energetske i telekomunikacijskih mreža, tako što će se određena sredstva obezbijediti kroz kohezione fondove i druge finansijske instrumente. Cilj uspostavljanja i razvoja trans-evropskih mreža i unapređenja odgovarajuće povezanosti i interoperabilnosti nacionalnih mreža jeste da se u potpunosti iskoristi unutrašnje tržište i doprinese ekonomskom rastu i stvaranju radnih mjesta u Evropskoj uniji.

Poglavlje 21 – Trans-evropske mreže nalazi se u okviru klastera Zelena agenda i održiva povezanost.

Trans-evropske mreže uključuju:

- Trans-evropsku saobraćajnu mrežu (TEN-T), koja pokriva drumski i intermodalni saobraćaj, plovne puteve i pomorske luke, vazdušni saobraćaj, kao i mrežu evropskih brzih željeznica,
- Trans-evropsku energetske mrežu (TEN-E), koja pokriva sektor električne energije i gasa, i
- Trans-evropsku telekomunikacijsku mrežu (eTEN), koja pokriva telekomunikacijske mreže uspostavljene kao uslužne djelatnosti.

Trans-evropska energetska mreža (TEN-E) predstavlja mrežu energetske sistema na teritoriji Evropske unije, s ciljem obezbjeđenja sigurnog snabdijevanja energijom i energentima i proširenja energetske tržišta. TEN-E obuhvata sektor električne energije i gasa. Crna Gora je članica Energetske zajednice – organizacije osnovane Sporazumom o formiranju Energetske zajednice, koji je na snazi od jula 2006. Energetska zajednica je međunarodna organizacija koja okuplja EU i njene susjede u cilju stvaranja integrisanog panevropskog energetske tržišta. Ključni cilj Energetske zajednice je da proširi pravila i principe unutrašnjeg energetske tržišta EU na zemlje jugoistočne Evrope, region Crnog mora i šire, na osnovu pravno obavezujućeg okvira. U skladu sa relevantnim EU propisima, u okviru Energetske zajednice usvajaju se liste projekata od interesa za Energetske zajednicu (PECI) i liste projekata od uzajamnog interesa između ugovornih strana Energetske zajednice i država članica Evropske unije (PMI).

Crna Gora je članica Međunarodne unije za telekomunikacije (ITU) i poštuje sve njene direktive i standarde. Takođe, Crna Gora je članica Konferencije evropskih administracija za poštu i telekomunikacije (CEPT), Tijela evropskih regulatora za elektronske komunikacije (BEREC) i Evropskog instituta

za telekomunikacione standarde (ETSI). U skladu sa strateškim ciljevima sprovode se aktivnosti na unaprjeđenju elektronskih komunikacionih mreža i usluga, kontinuirani razvoj širokopojasnog pristupa internetu, donošenje novih propisa koji su u skladu sa direktivama EU, sprovođenje politike u oblasti radio-difuzije, kao i digitalna integracija Regionalnog ekonomskog prostora Zapadnog Balkana.

Sadašnji prioritet predstavlja unapređenje puteva i željezničkih veza uključenih u SEETO Glavnu mrežu i unapređenje energetske prenosne sistema. Izazovi u usklađivanju su prepoznati u dijelu inteligentnih transportnih sistema (ITS), kao i u pogledu njihove primjene, imajući u vidu da je riječ o jako skupoj tehnologiji koja je u regionu tek djelimično primijenjena. Takođe, treba imati u vidu da Crnoj Gori u dijelu ITS nedostaju iskustvo i odgovarajuće strukture za koordinaciju i upravljanje uvođenjem ITS, posebno u sektorima za drumski i željeznički saobraćaj. Kada je riječ o Trans-evropskim energetske mrežama, izazovi su prepoznati i u dijelu transponovanja Regulative 347/2013 za čije transponovanje i implementaciju je potrebna ekspertska podrška.

Institucije nadležne za rad u ovom poglavlju su: Ministarstvo kapitalnih investicija, Crnogorski elektroprenosni sistem a.d, nezavisni regulator Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, za sektor telekomunikacija je nadležno Ministarstvo ekonomskog razvoja, a nezavisni regulatorni organ je Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

Poglavlje je otvoreno na Međuvladinoj konferenciji u Luksemburgu 22. juna 2015.

1. PLANOV I POTREBE						
1.1. STRATEŠKI OKVIR						
RB.	Nadležna inst.	Naziv	Period važenja		Pravna tekovina	
					Celex (veza)	Ostalo
A) Trans-evropska saobraćajna mreža						
1.	MKI	Ažuriranje Strategije razvoja saobraćaja 2019-2035 u skladu sa Strategijom za održivu i pametnu mobilnost za Zapadni Balkan	2023/IV	2024-2035		
2.	MKI	Program izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite magistralnih i regionalnih puteva za 2022. godinu, s Izvještajem o realizaciji Programa za 2021. godinu	2022/I	2022		
3.	MKI	Program izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite magistralnih i regionalnih puteva za 2023. godinu, s Izvještajem o realizaciji Programa za 2022. godinu	2023/I	2023		
4.	MKI	Srednjoročni program izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite državnih puteva	2022/IV	2023-2026		
B) Trans-evropska telekomunikaciona mreža						
5.	MER	Nacionalni plan razvoja širokopojsnih mreža nove generacije	2022/IV	2023-2027		
6.	MER	Strategija uvođenja 5G mobilnih komunikacionih mreža u Crnoj Gori	2022/IV	2023-2027		
1.2. ZAKONODAVNI OKVIR						
RB	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Trans-evropska saobraćajna mreža						
1.	MKI	Odluka o utvrđivanju visine godišnje naknade za korišćenje puteva pri registraciji drumskih motornih vozila, traktora i priključnih vozila	2023/IV	2023/IV	31999L0062 [P]	
2.	MKI	Pravilnik o putarini	2022/I	2022/I	31999L0062 [P] 32006L0038 [P] 32011L0076 [P]	
3.	MKI	Zakon o željeznici	2022/II	2022/IV	32012L0034 [D] 32007R1370 [P] 32007R1371 [P] 32010R0913[D] ¹⁷	
4.	MKI	Pravilnik o odobrenom tipu vozila	2023/IV	2023/IV	32021D0701 [P]	
5.	MKI	Pravilnik o izmjenama i dopunama TSI lokomotive i putnički vagoni	2023/IV	2023/IV	32021R0541 [P]	
6.	MKI	Pravilnik o TSI TAF	2023/IV	2023/IV	32020R0387 [P]	

¹⁷ Celeksi ne mogu biti u potpunosti transponovani jer se radi o EU teretnim koridorima i mi možemo jedino dio da transponujemo, koliko je dozvoljeno za države Zapadnog Balkana. Uslovi za ove kroidore su veoma strogi i zahtjevni i kroz zakon samo otvaramo mogućnost za kandidovanje naših pruga za teretne koridore.

B) Trans-evropska energetska mreža						
7.	MKI	Zakon o prekograničnim energetske infrastrukturnim projektima	2022/II	2022/III	32013R0347 [P] 32020R0389 [P]	
C) Trans-evropska telekomunikaciona mreža						
8.	MER	Zakon o elektronskim komunikacijama	2022/IV	2023/I	32018L1972 [P] 32014L0061 [P] 32019R2243 [P] 32020H2245 [P] 32020R0911[D] ¹⁸ 32020R1070[D] ¹⁹ 32020H1307[D] ²⁰	

2. ADMINISTRATIVNI OKVIR

2.1. ADMINISTRATIVNI KAPACITETI

Inst.	Naziv akta	Opis	Kvalifikacija	PUOS	2022	2023
MKI	Zakon o prekograničnim energetske infrastrukturnim projektima	Realizacija obaveza u dijelu Trans-evropskih energetske mreža (TEN-E) i Instrumenta za povezivanje Evrope (CEF) iz oblasti energetike i energetske efikasnosti	VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, fakultet iz oblasti tehničko-tehnoloških nauka - elektrotehnika, elektronika	DA	1	

Inst.	Naziv akta	Implementacija	PUOS		2022	2023
		Naziv nove organizacione jedinice	Kvalifikacija	Definisano Pravilnikom		

¹⁸ Pogledati poglavlje 10 – Informatičko društvo i mediji

¹⁹ Pogledati poglavlje 10 – Informatičko društvo i mediji

²⁰ Pogledati poglavlje 10 – Informatičko društvo i mediji

MER	Zakon o elektronskim komunikacijama	<p>Kancelarija za širokopojasni pristup internetu (BCO) informiše građane i preduzeća o razvoju i implementaciji širokopojasnog pristupa u državi.</p> <p>BCO takođe pruža tehničku podršku u vezi sa postavljanjem širokopojasnih mreža, što uključuje načine za efikasno ulaganje u širokopojasne projekte uz podršku evropskih fondova u kombinaciji sa finansijskim instrumentima gdje je to moguće, uključujući informacije o pravilima i procedurama državne pomoći.</p>		DA	x	
-----	-------------------------------------	--	--	----	---	--

UVOD

Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata predstavlja dio politike EU koja se odnosi na pitanja finansijske podrške državama i regionima Evropske unije. Cilj ove politike je usmjeren na obezbjeđivanje podrške za finansiranje projekata čiji je cilj razvoj infrastrukture, pružanje podsticaja razvoju industrije i zapošljavanju, a sve u cilju daljeg ekonomskog razvoja slabije razvijenih regiona u EU, ujednačavanja razvijenosti po regionima i jačanja regionalne konkurentnosti. Programi regionalne politike se finansiraju iz sredstava Evropskih strukturnih i investicionih fondova (ESI fondovi), u prvom redu iz Evropskog fonda za regionalni razvoj i Evropskog socijalnog fonda i (za neke države članice) iz programa Kohezionog fonda. Evropski fond za regionalni razvoj predstavlja glavni instrument EU za sprovođenje mjera regionalne politike. Sredstva iz ovog fonda usmjerena su na projekte čiji je cilj smanjivanje razlika između ekonomske razvijenosti regiona EU u cilju jačanja ekonomske i društvene kohezije. Evropski socijalni fond predstavlja instrument za sprovođenje politike EU u oblasti zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa. Kohezioni fond pruža finansijsku podršku za realizaciju projekata iz oblasti zaštite životne sredine i projekte koji su usmjereni na razvoj Trans-evropskih mreža u oblasti saobraćaja i energetike.

Pravna tekovina EU i praksa u sprovođenju u oblasti poglavlja 22 definiše šest ključnih oblasti: (1) Zakonodavni okvir; 2) Institucionalni okvir; 3) Administrativni kapaciteti; 4) Programiranje; 5) Praćenje i evaluacija i 6) Finansijska kontrola i upravljanje. Pravna tekovina EU koja se odnosi na ovo poglavlje sastoji se od okvirnih propisa i propisa za sprovođenje, koji ne zahtijevaju prenošenje u domaće zakonodavstvo. Zakonodavnim okvirom se definiše neophodnost postojanja višegodišnjeg programiranja na nacionalnom i lokalnom nivou, višegodišnjeg budžeta, kao i stvaranja preduslova koji će omogućiti kofinansiranje na nacionalnom i lokalnom nivou.

Korištenje ESI fondova zahtijeva uspostavljanje odgovarajućeg institucionalnog okvira, uz jasno određivanje nadležnosti i međusobnih odnosa svih elemenata strukture na nacionalnom i lokalnom nivou. Važan preduslov za efikasno korišćenje ESI fondova zahtijeva postojanje i kontinuirani razvoj administrativnih kapaciteta, koji moraju postojati u svim relevantnim strukturama. Proces programiranja obuhvata pripremu strategijskih dokumenata (Sporazum o partnerstvu u oblasti ESI fondova i Operativni programi), uključujući ex-ante procjene. Efikasno funkcionisanje cjelokupnog sistema podrazumijeva i uspostavljanje odgovarajućeg sistema za nadgledanje i ocjenjivanje, što zahtijeva uspostavljanje struktura i postupaka za ocjenjivanje

u različitim institucijama/organima, kao i izradu sveobuhvatnog elektronskog sistema za upravljanje informacijama. Pored toga, neophodno je uspostaviti poseban okvir za finansijsko upravljanje i kontrolu, uključujući i reviziju.

Pregovačko poglavlje 22 - Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata je zvanično otvoreno 20. juna 2017.

1. PLANVI I POTREBE						
1.1. STRATEŠKI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Programiranje						
1.	MER	Strategija regionalnog razvoja Crne Gore 2022-2027.	2022/II	2022-2027		
2.	MER	Akциони plan za sprovođenje Strategije regionalnog razvoja Crne Gore 2022-2027 za 2023. Godinu	2023/I	2023		
3.	MFSS	Pravci razvoja Crne Gore 2022 – 2025.	2022/III	2022-2025		

UVOD

Pregovaračko poglavlje 23 posvećeno je pravosuđu i temeljnim pravima. Propisi i standardi vezani za ovo poglavlje odnose se na jačanje nezavisnosti, nepristrasnosti i profesionalnosti u pravosuđu, borbu protiv korupcije, kao i očuvanje i jačanje ostvarivanja temeljnih prava. U skladu s ovom podjelom standarda, učinjena je i podjela po podoblastima. Tako je poglavlje 23 podijeljeno na sljedeće podoblasti: pravosuđe, borba protiv korupcije (prevencija i represija) i temeljna prava.

U skladu s novim pristupom u pregovorima o pristupanju EU, Crnoj Gori je kao prvo početno mjerilo u odnosu na ovo poglavlje određena izrada Akcionog plana. Vlada Crne Gore je usvojila Akcioni plan 27. juna 2013. i potom ga adaptirala 19. februara 2015. Akcioni plan je izrađen u skladu sa preporukama iz Izvještaja o analitičkom pregledu, na način što su preporuke određene kao ciljevi, koji će se ostvariti kroz realizaciju konkretnih mjera. Akcioni plan i njegova struktura prate gore navedenu podjelu poglavlja po podoblastima. Kao aneks adaptiranog Akcionog plana za poglavlje 23, u julu 2016. donijet je Operativni dokument za sprečavanje korupcije u oblastima od posebnog rizika. Većina mjera iz Akcionog plana i pratećeg aneksa odnosi se na uspostavljanje zakonodavnog i institucionalnog okvira i one su do danas u najvećem dijelu realizovane.

Kada je riječ o pravosuđu, sljedeće institucije su relevantne za realizaciju mjera iz Akcionog plana: Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, Državno tužilaštvo, sudovi, Sudski savjet, Tužilački savjet, Skupština, Advokatska komora, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. U oblasti borbe protiv korupcije, ključne institucije i tijela, pored Državnog tužilaštva i sudova su: Agencija za sprječavanje korupcije, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija, Uprava za imovinu, Državna revizorska institucija, Savjet za privatizaciju. Kada je riječ o temeljnim pravima, ključne institucije su: Zaštitnik ljudskih prava i sloboda, Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta, Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, te Komisija za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija. Podršku u svim navedenim podoblastima poglavlja 23 pruža osam predstavnika NVO sektora u Radnoj grupi za poglavlje 23.

Poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava zvanično je otvoreno 18. decembra 2013. na Međuvladinoj konferenciji u Briselu.

1. PLANOWI I POTREBE						
1.1. STRATEŠKI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Period važenja		Pravna tekovina	
					Celex No (veza)	Ostalo
A) Borba protiv korupcije						
1.	ASK	Strateški plan Agencije za sprječavanje korupcije 2022-2024.	2022/II	2022-2024.		
B) Temeljna prava						
2.	MFSS	Nacionalni dokument za implementaciju Konvencije Savjeta Evrope o suzbijanju i sprječavanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska Konvencija)	2022/I	2021-2025		
3.	MPLJMP	Akcionni plan za sprovođenje Nacionalne strategije za rodnu ravnopravnost 2021-2025, za period 2023-2024.	2023/I	2023-2024		
4.	MPLJMP	Strategija za izvršenje krivičnih sankcija 2022-2026. i Akcionni plan za sprovođenje Strategije za izvršenje krivičnih sankcija za 2022-2023.	2022/III	2022-2026		
5.	MPLJMP	Akcionni plan za sprovođenje Strategije manjinske politike 2019-2023. za 2023. godinu	2023/I	2023		
6.	MPLJMP	Akcionni plan za sprovođenje Strategije socijalne inkluzije Roma i Egipćana 2021-2025, za period 2022-2023.	2022/I	2022-2023	52021AE1689 [P] 32021H0319(01)[P] 52020IP0229 [P] 52020IR5625 [P] 52020IE1950 [P]	EU Roma strateški okvir 2020 – 2030.
7.	MPLJMP	Strategija za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti 2022-2027.	2022/II	2022-2027		
8.	MPLJMP	Akcionni plan za 2022-2023 Strategije za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti 2022-2027.	2022/I	2022-2023		
9.	MPLJMP	Akcionni plan za sprovođenje Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba u Crnoj Gori za period 2019-2023, za 2022. godinu, sa Izvještajem o realizaciji Akcionog plana za 2021. godinu	2022/I	2022		
10.	MPLJMP	Akcionni plan za sprovođenje Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba u Crnoj Gori za period 2019-2023, za 2023. godinu, sa Izvještajem o realizaciji Akcionog plana za 2022. godinu	2023/I	2023		
11.	MJUDDM	Medijska strategija 2021-2025, sa Akcionim planom za 2021-2022.	2022/II	2021-2025		
C) Saradnja s NVO						
12.	MJUDDM	Strategija saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija sa Akcionim planom za period 2022-2026. godina	2022/II	2022-2026		

1.2. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Pravosuđe						
1.	MPLJMP	Zakon o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku	2022/II	2022/III	32016L0343 [P]	
2.	MPLJPM	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama	2022/III	2022/IV		
3.	MPLJPM	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom tužilaštvu	2022/IV	2022/IV		
B) Borba protiv korupcije						
4.	MPLJMP	Zakon o porijeklu imovine	2022/I	2022/II	32014L0042 [P] 32005F0212 [P] 32007D0845 [P]	
5.	MPLJMP	Zakon o lustraciji	2022/IV	2023/I		
6.	MPLJMP	Zakon o lobiranju	2022/I	2022/II		
C) Temeljna prava						
7.	MPLJMP	Zakon o zabrani diskriminacije	2022/II	2022/IV	32004L0113 [P] 32000L0078 [P] 32000L0043 [P] 31979L0007 [P] 32006L0054 [P]	
8.	MPLJMP	Zakon o pravnom prepoznavanju roda na osnovu samoodređenja	2023/IV	2024/IV		
9.	MPLJPM	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći	2022/IV	2022/IV		
10.	MPLJPM	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u porodici	2022/IV	2023/I		Konvencija Savjeta Evrope o suzbijanju i sprječavanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska Konvencija)

11.	MUP	Zakon o zaštiti podataka o ličnosti	2022/IV	6 mjeseci od dana stupanja na snagu	32016R0679 [P]	
12.	MUP	Zakon o zaštiti podataka o ličnosti za organe koji se bave sprječavanjem, istragama i gonjenjem učinioca krivičnih djela i izvršenjem krivičnih sankcija	2022/IV	6 mjeseci od dana stupanja na snagu	32016L0680 [P]	
13.	MJUDDM	Zakon o audio-vizuelnim medijskim uslugama	2022/II	2023/I	32018L1808 [P] 52020XG1207(01)[P]	
14.	MJUDDM	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o medijima	2022/II	2023/I	52020XG1207(01)[P]	
15.	MJUDDM	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore	2022/II	2023/I	52020XG1207(01)[P]	
16.	MER	Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom	2022/III	2023/I	32000L0078 [D]	
D) Saradnja s NVO						
17.	MJUDDM	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama	2022/III	8 dana od objavljivanja u Službenom listu		

2. ADMINISTRATIVNI OKVIR

MJERILO: DA

Jačati administrativne kapacitete Sudskog i Tužilačkog savjeta omogućavajući njihovo profesionalno, odgovorno, transparentno i nepristrasno funkcionisanje Crna Gora mijenja trenutno zakonodavstvo koje reguliše finansiranje političkih partija, obezbjeđuje da je ono u potpunosti usklađeno s GRECO preporukama i jača administrativni kapacitet i nezavisnost nadzornih organa. Crna Gora obezbjeđuje inicijalni bilans ostvarenih rezultata u korektnoj primjeni zakona, uključujući primjenu odvratajućih sankcija kada je to potrebno.

Dokumenti koji naglašavaju potrebe administrativnih kapaciteta: Akcioni plan za poglavlje 23

2.1 INSTITUCIJE

Neophodni kadrovi za sprovođenje pravne tekovine

Inst.	Naziv akta	Opis	Kvalifikacija	PUOS	2022	2023

2.2 ADMINISTRATIVNI KAPACITETI

ASK	Strateški plan Agencije za sprječavanje korupcije 2022-2024.	Realizacija aktivnosti Strateškog plana Agencije za sprječavanje korupcije 2022-2024.	VSS VII-1	DA	21	/
TS	Zakon o Državnom tužilaštvu	Stručna podrška radu Tužilačkog savjeta	VSS VII-1	DA	1	/
			SSS IV-1	DA	1	/
			VSS VII-1	DA	/	1
			VSS VII-1	DA	/	1
MUP	Zakon o zaštiti podataka o ličnosti	U cilju novih ovlaštenja koje Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama dobija usvajanjem novih zakona.	Diplomirani inženjer informacionih tehnologija	NE	/	5
			Diplomirani pravnik		/	10
MPLJMP	Strategija rodne ravnopravnosti 2021-2025. sa Akcionim planom 2021-2022.	Direkcija za rodnu ravnopravnost	VII-1 nivo kvalifikacije obrazovanja - fakultet iz oblasti društvenih nauka	DA	5	/
	Praćenje sprovođenja Zakona o rodnoj ravnopravnosti na sprovođenju politike rodne ravnopravnosti - Integrisanje rodne perspektive u javne politike	Direkcija za rodnu ravnopravnost	VII-1 nivo kvalifikacije obrazovanja - fakultet iz oblasti društvenih nauka	NE	1	/

MPLJMP	<p>Strategija za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba za period 2019-2023. sa Akcionim planom 2022.</p> <p>Izrada novog Predloga zakona o zabrani diskriminacije i praćenje implementacije</p> <p>Izrada novog Predloga zakona za pravno prepoznavanje roda za transrodne osobe na osnovu samoodređenja</p>	Direkcija za antidiskriminacione politike	VII-1 nivo kvalifikacije obrazovanja - fakultet iz oblasti društvenih nauka	DA	4	
				NE	2	
MPLJMP	Zakon o manjiskim pravima i slobodama	Direkcija za nacionalne i etničke manjine	VIII nivo kvalifikacije obrazovanja - fakultet iz oblasti društvenih nauka	NE	1	0

			VII-1 nivo kvalifikacije obrazovanja - fakultet iz oblasti društvenih nauka		0	1
MPLJMP	Strategija za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti 2022-2027.	Direktorat za zaštitu i jednakost lica sa invaliditetom	VII-1 nivo kvalifikacije obrazovanja - fakultet iz oblasti društvenih nauka	DA	5	
MPLJMP	Zakon o porijeklu imovine Zakon o lustraciji Zakon o lobiranju Zakonik o krivičnom postupku Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u porodici	Direkcija za krivično zakonodavstvo	VII-1 nivo kvalifikacije obrazovanja	DA	2	
MPLJMP	Akcionni plan za sprovođenje Strategije socijalne inkluzije Roma i Egipćana 2021-2025, za period 2022-2023.	Praćenje i sprovođenje Akcionog plana za sprovođenje Strategije socijalne inkluzije Roma i Egipćana 2021-2025, za period 2022-2023	VII-1 nivo kvalifikacije obrazovanja - fakultet iz oblasti društvenih nauka IV1 nivo kvalifikacije obrazovanja	Da	2	/
MPLJPM	Zakon o sudovima Zakon o Sudskom savjetu i sudijama Zakon o Državnom tužilaštvu Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći Zakon o pripravnici u sudovima i državnom tužilaštvu i pravosudnom ispitu Zakon o notarima	Izrada i praćenje realizacije strateških dokumenata za oblast pravosuđa Praćenje procesa harmonizacije propisa sa standardima i propisima UN, SE i EU iz oblasti pravosuđa Izrada predloga zakona i podzakonskih propisa iz oblasti organizacije pravosuđa i profesija u funkciji pravosuđa	načelnik - VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja (Pravni fakultet)	DA	/	1
			samostalni savjetnik I - VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja (Pravni fakultet)	DA	2	/

	Zakon o javnim izvršiteljima Zakon o sudskim vještacima Zakon o tumačima	Analiza efekata primjene zakona i podzakonskih akata Inspeksijski nadzor u odnosu na poslove uprave u sudovima I Državnom tužilaštvu Nadzor nad zakonitošću obavljanja poslova notara, javnih izvršitelja Upravni nadzor nad radom tumača Poslovi vezani za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore EU za potrebe pregovaračkog poglavlja 23	samostalni savjetnik III - VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja (Pravni fakultet) pravosudni inspektor - VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja (Pravni fakultet)	DA DA	1 1	/ 1
MPLJMP	Strategija za izvršenje krivičnih sankcija 2022-2026. i Akcioni plan za sprovođenje Strategije za izvršenje krivičnih sankcija za 2022-2023.	U cilju implementacije aktivnosti i mjera iz strateškog dokumenta	VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja - fakultet iz oblasti društvenih nauka	DA	4	4
UIKS	Strategija za izvršenje krivičnih sankcija 2022-2026. i Akcioni plan za sprovođenje Strategije za izvršenje krivičnih sankcija za 2022-2023.	U cilju implementacije aktivnosti i mjera iz strateškog dokumenta	III, IV, V, VI, VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja	DA	80 (po osnovu ugovora o djelu) 27 (stalni radni odnos)	53 (po osnovu ugovora o djelu) 20 (stalni radni odnos)

UVOD

Osnovni cilj realizacije svih aktivnosti prepoznatih u okviru pregovaračkog poglavlja 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost je da se omogući slobodno kretanje ljudi, uz garantovanje njihove bezbjednosti. Tako široko postavljen okvir obuhvata spektar većeg broja pitanja koja se dijele na sljedeće podoblasti: migracije, azil, vizna politika, vanjske granice i Šengen, pravosudna saradnja u građanskim i krivičnim stvarima, policijska saradnja i borba protiv organizovanog kriminala, borba protiv terorizma, saradnja u oblasti droga, carinska saradnja i falsifikovanje eura.

U skladu s novim pristupom u pregovorima o pristupanju EU, koji podrazumjeva da se 23. i 24. poglavlje otvaraju među prvima, a zatvaraju posljednja, Crnoj Gori je kao prvo početno mjerilo u odnosu na ovo poglavlje određena izrada Akcionog plana. Vlada Crne Gore je usvojila Akcioni plan 27. juna 2013. i potom ga adaptirala 19. februara 2015. Akcioni plan je izrađen u skladu sa preporukama iz Izvještaja o analitičkom pregledu, na način što su preporuke određene kao ciljevi, koji će se ostvariti kroz propisivanje konkretnih mjera. Akcioni plan i njegova struktura prate gore navedenu podjelu poglavlja po podoblastima.

Institucije koje su nosioci aktivnosti u 24. poglavlju su: Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, Ministarstvo vanjskih poslova, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Agencija za zaštitu životne sredine, Uprava za inspeksijske poslove, Uprava za katastar i državnu imovinu, Uprava prihoda i carina, Vrhovni sud Crne Gore i Državno tužilaštvo. Podršku u svim navedenim podoblastima poglavlja 24 pružaju i četiri predstavnika civilnog sektora u Radnoj grupi za poglavlje 24.

Poglavlje 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost zvanično je otvoreno 18. decembra 2013. na Međuvladinoj konferenciji u Briselu.

1. PLANOWI I POTREBE						
1.1. STRATEŠKI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Period važenja		Pravna tekovina	
					Celex No (veza)	Ostalo
A) Migracije						
1.	MUP	Akcionni plan za sprovođenje Strategije o migracijama i reintegraciji povratnika u Crnoj Gori, za period 2023-2024. godine, s Izvještajem o implementaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije o migracijama i reintegraciji povratnika u Crnoj Gori, za 2022. godinu	2023/I	2023-2024	32020D2165 [P] 52020XC1001(01) [P] 32020H1366 [P]	
B) Vanjske granice i Šengen						
2.	MUP	Akcionni plan za sprovođenje Strategije integrisanog upravljanja granicom, za 2022. godinu, sa Izvještajem o implementaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije integrisanog upravljanja granicom, za 2021. godinu	2022/I	2022	32020D2165 [P]	
3.	MUP	Akcionni plan za sprovođenje Šengenskog akcionog plana, za 2022. godinu, sa Izvještajem o implementaciji Akcionog plana za sprovođenje Šengenskog akcionog plana, za 2021. godinu	2022/I	2022	32020D2165 [P]	
C) Policijska saradnja i borba protiv organizovanog kriminala						
4.	MUP	Akcionni plan za sprovođenje Strategije za borbu protiv trgovine ljudima za period 2019-2024, za 2022. godinu sa Izvještajem o implementaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije za borbu protiv trgovine ljudima za period 2019-2024, za 2021. godinu	2022/I	2022		
5.	MUP	Nacionalna strategija za borbu protiv Transnacionalnog organizovanog kriminala 2022-2025, s Akcionim planom za 2022-2023.	2022/II	2022-2025		
D) Borba protiv terorizma						
6.	MUP	Akcionni plan za sprovođenje Strategije za prevenciju i suzbijanje radikalizacije i nasilnog ekstremizma za period 2020-2024. godina, za 2022. godinu	2022/II	2022		
E) Saradnja u oblasti droga						
7.	MZD	Strategija Crne Gore za sprječavanje zloupotrebe droga za period 2022-2025, s Akcionim planom za period 2022-2025.	2022/I	2022-2025	52021XG0324(01) [P] 52021XG0708(01) [P]	
F) Opšti principi						

8.	MUP	Strategija razvoja Uprave policije za period 2022-2025.	2022/I	2022-2025		
1.2. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Migracije						
1.	MUP	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o strancima	2022/IV	2023/I	31996L0071 [P] 32018L0957 [P] 32014L0067 [P]	
B) Pravosudna saradnja u građanskim i krivičnim stvarima						
2.	MPLJMP	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku	2022/II	2022/III	32016L0800 [P]	
3.	MPLJMP	Zakon o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore	2022/II	2022/III	32002F0584 [P]	
4.	MPLJMP	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju i obezbjeđenju	2022/II	Danom pristupanja EU	32014R0655 [P]	
5.	MPLJMP	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku	2023/IV	Danom pristupanja EU	32020R1783 [P] 32020R1784 [P]	
6.	MPLJMP	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravosudnoj saradnji u krivičnim stvarima sa državama članicama EU	2022/III	Danom pristupanja EU	32018R1727 [P] 32017R1939 [P] 32002F0465 [P] 32009F0315 [P] 32009D0316 [P] 32019L0884 [P] 32018R1726 [P] 32019R0816 [P] 32018R1805 [P]	
C) Policijska saradnja i borba protiv organizovanog kriminala						
7.	MUP	Zakon o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma	2022/III	2022/IV	32015L0849 [P] 32015R0847 [P] 32018L0843 [P] 32019L1153 [P]	
8.	MFSS	Zakon o igrama na sreću	2022/I	2022/IV		

9.	MUP	Pravilnik o dostavljanju podataka o gotovinskim, sumnjivim i drugim transakcijama Finansijsko-obavještajnoj jedinici	2022/IV	2022/IV	32015L0849 [P] 32018L0843 [P]	
10.	MUP	Pravilnik o smjernicama za izradu analize i faktorima rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma	2022/IV	2022/IV	32015L0849 [P] 32018L0843 [P]	
11.	MUP	Pravilnik o načinu vođenja registra stvarnih vlasnika, prikupljanju, unosu i rokovima unosa i ažuriranju podataka koji se vode u registru i načinu pristupa tim podacima	2022/IV	2022/IV	32015L0849 [P] 32018L0843 [P]	
12.	MUP	Pravilnik o elektronskoj identifikaciji klijenata prilikom otvaranja računa kod banaka	2022/IV	2022/IV	32015L0849 [P] 32018L0843 [P]	
13.	MUP	Smjernice o izradi analize rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma	2022/IV	2022/IV	32015L0849 [P] 32018L0843 [P]	
14.	CBCG	Smjernice za izradu analize rizika i faktorima rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma kod obveznika koje nadzire Centralna banka Crne Gore	2022/IV	2022/IV	32015L0849 [P] 32018L0843 [P]	
15.	KTK	Smjernice za izradu analize rizika i faktorima rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma kod obveznika koje nadzire Komisija za tržište kapitala	2022/IV	2022/IV	32015L0849 [P] 32018L0843 [P]	
16.	ANO	Smjernice za izradu analize rizika i faktorima rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma kod obveznika koje nadzire Agencija za nadzor osiguranja	2022/IV	2022/IV	32015L0849 [P] 32018L0843 [P]	
17.	EKIP	Smjernice za izradu analize rizika i faktorima rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma kod učesnika na tržištu poštanskih usluga	2022/IV	2022/IV	32015L0849 [P] 32018L0843 [P]	
18.	UPC	Smjernice za izradu analize rizika i faktorima rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma kod priređivači lutrijskih i posebnih igara na sreću i igara na sreću putem interneta, odnosno drugih telekomunikacionih sredstava	2022/IV	2022/IV	32015L0849 [P] 32018L0843 [P]	
19.	MPLJMP	Smjernice za izradu analize rizika i faktorima rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma kod advokata i notara	2022/IV	2022/IV	32015L0849 [P] 32018L0843 [P]	
20.	MVP	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o međunarodnim restriktivnim mjerama	2022/II	2022/III		
D) Borba protiv terorizma						
21.	MEPPU	Zakon o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti	2022/IV	2024/IV	32013L0059 [D] 32013L0051 [D] 32011L0070 [D] 32009L0071 [D] 32014L0087 [D] 32006L0117 [D] 32005R0302 [D] 32008D0312 [D]	

						31989L0391 [D] 31992L0058 [D] 31989L0654 [D] 31989L0656 [D] 32009L0104 [D]	
E) Saradnja u oblasti droga							
22.	MZD	Zakon o kontroli proizvodnje i prometa supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih supstanci	2022/III	2022/IV		32004R0273 [P] 32005R0111 [P] 32009R0219 [P] 32013R1258 [P] 32013R1259 [P] 32015R1011 [P] 32015R1013 [P] 32016R1443 [P] 32020R1737 [P]	
23.	MZD	Pravilnik o utvrđivanju spiska droga, psihotropnih supstanci i bilja koje se može koristiti za proizvodnju droga	2023/IV	2023/IV		32021L0802 [P] 32020L1687 [P]	
2. ADMINISTRATIVNI OKVIR							
2.2. ADMINISTRATIVNI KAPACITETI							
Inst.	Naziv akta	Opis	Kvalifikacija		PUOS	2022	2023
MZD	Strategija Crne Gore za sprječavanje zloupotrebe droga za period 2022-2025, s Akcionim planom za period 2022-2025.	Odjeljenje za članstvo u međunarodnim tijelima za politike sprečavanja zloupotrebe droga: Poslovi iz cijelog opsega monitoringa u oblasti droga, u skladu sa EU standardima i ekspertizom iz domena EU agencije za monitoring droga (EMCDDA); propisani standardizovani poslovi kontaktne jedinice za EMCDDA kao člana EU Reitox mreže; poslovi iz integralnog opsega politika sprečavanja zloupotrebe droga referentnih međunarodnih tijela (UNODC; Savjet Evrope; Pompidu grupa; EMCDDA)	VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja: fakultet iz oblasti društvenih nauka – psihologija i pravo ili medicinskih nauka – medicina, stomatologija ili farmacija		DA	3	
	Strategija o migracijama i reintegraciji povratnika u Crnoj Gori, za period 2021-2025.	Direkcija za prihvatanje stranaca koji traže međunarodnu zaštitu – Spuž	Medicinski tehničar		DA	2	
Socijalni radnik			DA	2			
Direkcija za prihvatanje stranaca koji traže međunarodnu zaštitu – Božaj		Doktor medicine		DA	1		
		Medicinski tehničar		DA	1		
		Socijalni radnik		DA	1		
		Higijeničar		DA	1		

MUP ²¹	Akcioni plan za implementaciju Strategije o migracijama i reintegraciji povratnika u Crnoj Gori za period 2021-2025, za 2021. i 2022.	Direkcija za integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom i reintegraciju povratnika po readmisiji	Psiholog	NE	1	
	Šengenski akcioni plan; Strategija razvoja Uprave policije za period 2022-2025.	Sektor granične policije	Policajac – V nivo kvalifikacije obrazovanja	DA	90	83
			Viši policijski inspektor I klase/glavni policijski inspektor – VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, fakultet društvenih ili tehničko-tehnoloških nauka, policijska ili vojna akademija	DA	3	
			Mlađi policijski inspektor / policijski inspektor – VI ili VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, fakultet društvenih nauka – pravni fakultet	DA	1	
			Samostalni policijski savjetnik/viši policijski savjetnik – VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, fakultet tehničko-tehnoloških nauka – elektrotehnika, elektronika	DA	1	
			Policijski inspektor/policijski inspektor I klase – VI ili VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, fakultet	DA	1	

²¹ MUP svoje projekcije bazira na novom pravilniku koji je završen i upućen na zvanična mišljenja ali ne zna se kada će biti usvojen. Projekcije koje se unose u PPCG zasnovane su na detaljnoj analizi potreba PP24 koja je bila uzeta u razmatranje prilikom izrade Pravilnika ali i Dinamičkim planovima kao i svim drugim dokumentima/akcionim planovima/mapama puta koji su proizvedeni u proteklom periodu.

			tehničko-tehnoloških nauka – elektrotehnika, elektronika			
Zakon o unutrašnjim poslovima	Sektor za borbu protiv kriminala – Specijalno policijsko odjeljenje		Samostalni policijski savjetnik/viši policijski savjetnik – društvene nauke / policijska ili vojna akademija	DA		1
			Viši policijski savjetnik/viši policijski savjetnik I klase; oblast korupcija; društvene nauke / policijska ili vojna akademija	DA	6	
	Sektor za borbu protiv kriminala – Odsjek za specijalne istražne metode		Viši policijski savjetnik/viši policijski savjetnik I klase; društvene i prirodne nauke	DA	1	
	Sektor za borbu protiv kriminala – sprovođenje finansijskih istraga		Policijski savjetnik / samostalni policijski savjetnik; društvene nauke	DA	2	1
			Mlađi policijski inspektor; društvene nauke	DA	2	1
	Sektor za borbu protiv kriminala – suzbijanje teških krivičnih djela privrednog kriminaliteta / korupcija		Policijski savjetnik / samostalni policijski savjetnik; društvene nauke	DA	3	1
			Mlađi policijski inspektor; društvene nauke	DA	3	4
	Sektor za borbu protiv kriminala – suzbijanje visokotehnološkog kriminala		Samostalni policijski savjetnik / viši policijski savjetnik; prirodne nauke	DA	2	2
			Mlađi policijski inspektor; društvene nauke	DA	2	2
	Sektor za borbu protiv kriminala – borba protiv krijumčarenja oružja		Policijski savjetnik; društvene i prirodne nauke	DA	1	
			Mlađi policijski inspektor; društvene nauke	DA	2	
	Sektor za borbu protiv kriminala – suzbijanje trgovine ljudima		Mlađi policijski inspektor; društvene nauke / policijska akademija	DA	1	

		Sektor za borbu protiv kriminala – PNR	Mlađi policijski inspektor; prirodne nauke	DA	4	
		Sektor za borbu protiv kriminala – kriminalističko-obavještajni poslovi	Viši policijski savjetnik I klase / glavni policijski savjetnik; društvene nauke / policijska ili vojna akademija	DA	1	
			Viši policijski savjetnik I klase / glavni policijski savjetnik; prirodne nauke	DA	1	
			Samostalni policijski savjetnik / viši policijski savjetnik; prirodne nauke	DA	1	2
			Policijski savjetnik / samostalni policijski savjetnik; psihologija	DA	1	1
		Sektor za borbu protiv kriminala – Odsjek za međunarodnu operativnu policijsku saradnju INTERPOL-EUROPOL-SIRENE	Policijski savjetnik / samostalni policijski savjetnik; prevodilac	DA	1	1
MPLJMP	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravosudnoj saradnji u krivičnim stvarima sa državama članicama EU	Direktorat za međunarodnu saradnju – Direkcija za međunarodnu pravnu pomoć	VII-1 nivo kvalifikacije obrazovanja – pravni fakultet	DA	1	
		Direktorat za međunarodnu saradnju – Direkcija za pravosudnu saradnju	VII-1 nivo kvalifikacije obrazovanja – fakultet iz oblasti društvenih nauka	DA	2	

UVOD

Crna Gora je u oblasti nauke i istraživanja uskladila pravni sistem s Lisabonskim sporazumom i prihvatila ciljeve, smjernice i prioritete Evropske unije u ovoj oblasti. Prioritetna aktivnost Crne Gore u ovoj djelatnosti odnosi se na pozicioniranje crnogorske istraživačke zajednice u okviru Evropskog istraživačkog prostora – ERA, otvaranje mogućnosti za pristup savremenim tehnologijama i velikim međunarodnim infrastrukturama, kao i dalje uključivanje u međunarodne programe u nauci i inovacijama.

Institucionalni okvir, naučnoistraživačka i inovaciona zajednica omogućavaju realizaciju istraživačke i inovacione politike u Crnoj Gori.

Institucije nadležne za primjenu zakonodavstva i sprovođenje politika iz ove oblasti su: Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta, Ministarstvo ekonomskog razvoja, Savjet za naučnoistraživačku djelatnost, Savjet za inovacije i pametnu specijalizaciju, Fond za inovacije Crne Gore, naučnoistraživačka zajednica i subjekti inovacione djelatnosti (Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, tri centra izvrsnosti, Inovaciono-preduzetnički centar „Tehnopolis“, Naučno-tehnološki park Crne Gore, 57 licenciranih naučnoistraživačkih ustanova, kao i trenutno registrovanih 35 subjekata inovacione djelatnosti, upisanih u registre Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta i Ministarstva ekonomskog razvoja – univerziteti, instituti, fakulteti, preduzeća, fizička i pravna lica koja obavljaju i promovišu inovacionu djelatnost, ali i koja ulažu u ovu djelatnost).

Dostignuti nivo razvoja naučnoistraživačke i inovacione djelatnosti u Crnoj Gori, omogućio je uspostavljanje novih subjekata naučnog i inovacionog sistema Crne Gore: tri centra izvrsnosti, Inovaciono-preduzetničkog centra „Tehnopolis“ i Naučno-tehnološkog parka Crne Gore, kojima će se posebno podsticati naučna izvrsnost i inovativnost u privrednom sektoru. Poseban segment predstavlja Fond za inovacije Crne Gore, koji omogućava sprovođenje inovacione politike kroz obezbjeđivanje i realizaciju sredstava za podsticanje inovacione djelatnosti.

Ovo poglavlje je otvoreno i privremeno zatvoreno 18. decembra 2012. na Međuvladinoj konferenciji u Briselu.

1. PLANOVI I POTREBE						
1.1. STRATEŠKI OKVIR						
RB	Nadležna inst.	Naziv	Period važenja		Pravna tekovina	
					CELEX No	Ostalo
A) Horizontalne mjere						
1.	MPNKS	Mapa puta za istraživačku infrastrukturu (2022-2025)	2022/I	2022-2025		
2.	MER	Akcionni plan za sprovođenje Operativnog programa za implementaciju Strategije pametne specijalizacije 2021-2024 za period 2023-2024.	2023/II	2023-2024		EU-40[P]
1.2. ZAKONODAVNI OKVIR						
RB	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					CELEX No	Ostalo
A) Opšti propisi						
1.	MPNKS	Okvirni program za saradnju Crne Gore sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju - IAEA (2021-2027)	2022/I	2022/I		
2.	MER	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o inovacionoj djelatnosti	2022/IV	2023/I		
3.	MER	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija	2022/IV	2023/I		

2. ADMINISTRATIVNI OKVIR						
2.1. ADMINISTRATIVNI KAPACITETI						
Inst.	Naziv akta	Opis	Kvalifikacija	PUOS	2022	2023
MER	Organizaciona jedinica za S3	Nadležnost ove organizacione jedinice, osim pružanja administrativno-stručne podrške Savjetu, jeste da ima ključnu ulogu u koordinaciji svih relevantnih ciljnih grupa u procesu, svakodnevnom praćenju implementacije S3, pripremi S3 izvještaja, koordinaciji S3 platforme i pripremi različitih analiza, studija i drugih materijala koji omogućavaju donošenje odluka zasnovano na	Biće utvrđene Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.	NE	1	1

		dokazima (evidence based policy making). Koordinira rad inovacionih radnih grupa.				
--	--	--	--	--	--	--

2.2 POTREBNA JAČANJA INFRASTRUKTURE				
Inst.	Naziv akta	Opis infrastrukture/ tehničke podrške	2022	2023
Naučno-tehnološki park Crne Gore	U G O V O R O OSNIVANJU "NAUČNO-TEHNOLOŠKOG PARKA CRNE GORE" DRUŠTVA S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU između Vlade Crne Gore i Univerziteta Crne Gore br. 07-87/2 od 28. januara 2019.	Jačanje kapaciteta novouspostavljenog Naučno-tehnološkog parka Crne Gore za pružanje visokokvalitetnih usluga za stanare •Razvoj novog Strateškog plana Naučno-tehnološkog parka s Akcionim planom •Pripreme aktivnosti na uspostavljanju okvirnim uslova za buduće stanare •Treninzi za zaposlene NTP-a, uključujući transfer znanja •Studija izvodljivosti za uspostavljanje i rad NTP Laboratorijskog centra	x	X
Fond za inovacije Crne Gore	Odluku o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću „Fond za inovacije Crne Gore“ („Sl. list CG“, br. 64/21)	Jačanje institucionalnog okvira za inovacioni ekosistem kroz unaprijeđeno upravljanje i administrativne kapacitete Fonda za inovacije •Unaprijeđeni administrativni kapaciteta osoblja u Fondu za inovacije •Jačanje kapaciteta Odbora direktora Fonda za inovacije •Dizajn programa Fonda za inovacije •Razvoj dokumentacije potrebne za funkcionisanje Fonda	x	x
Nacionalna kancelarija za tehnološki transfer	Biće utvrđeno	Kreiranje preduslova za formiranje Nacionalne kancelarije za tehnološki transfer i jačanje kapaciteta i svijesti za zaposlene u Kancelariji.	x	x

UVOD

Oblasti obrazovanja i kulture su u nadležnosti zemalja članica. Evropska unija raspoloživim mehanizmima doprinosi razvoju obrazovanja i mobilnosti, preduzima potrebne mjere kako bi obrazovanje postalo dio strategije zapošljavanja i kako bi Evropska unija postala svjetski centar znanja.

Obrazovne politike u Crnoj Gori predstavljaju doprinos pozitivnim društvenim promjenama koje imaju za cilj da obezbijede mogućnosti za cjeloživotno učenje svim pojedincima u skladu sa njihovim potencijalom, podizanje kvaliteta i efikasnosti obrazovanja i unapređenje postignuća učenika i njihovih kompetencija. Strateški okvir za evropsku saradnju u obrazovanju i osposobljavanju koji vodi ka Evropskom obrazovnom prostoru i šire (2021-2030) daje jasnu viziju i ciljeve i koristi se kao osnova prilikom definisanja strateškog okvira polazeći od pet ciljeva definisanih na nivou Evropske unije i prioriternih oblasti za evropsku saradnju u obrazovanju i osposobljavanju. Uspostavljanje Evropskog prostora obrazovanja usklađeno je sa Evropskom agendom za vještine, obnovljenom politikom stručnog obrazovanja i obuke, kako bi znanje postalo temelj za oporavak i blagostanje Evrope, pri čemu se poštuju zajednička načela uključenosti, mobilnosti i inovacija. Princip cjeloživotnog učenja i mobilnosti ostaje kao jedan od prioriteta i nastaviće da se promoviše kroz novu perspektivu programa Erasmus+ 2021-2027. Program Erasmus+ nastaviće da promoviše međunarodnu dimenziju aktivnosti, višejezičnost, ravnopravnost i inkluzivni pristup obrazovanju, pa ćemo učešćem naših institucija doprinijeti većoj zapošljivosti, inkluzivnosti, ličnom razvoju svih uključenih pojedinaca, kao i tome da obrazovanje bude relevantno za pojedinca, tržište rada i društvo i, na kraju, inovativno.

Evropska unija promoviše očuvanje kulturnih dobara s evropskim vrijednostima, podstiče rad u oblasti kulture u državama članicama Evropske unije osoba koje se bave djelatnošću iz oblasti kulture van svoje matične zemlje, kao i slobodnu cirkulaciju kulturnih djela širom Evropske unije i dijalog među različitim kulturama. Evropska unija teži obezbjeđivanju jednakih uslova za sticanje znanja neophodnih za uključivanje u društvene procese, istovremeno vodeći računa o nacionalnoj, regionalnoj, kulturnoj i jezičkoj raznolikosti, suverenitetu obrazovne politike država članica, kao i podsticanju saradnje između država članica.

Oblasti koje ovo poglavlje obuhvata su:

- obrazovanje i osposobljavanje,
- mladi i sport,
- kultura,
- pristup obrazovanju,
- programi i drugi EU instrumenti.

Institucije nadležne za rad u ovom poglavlju su: Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta, Uprava za sport i mlade, Zavod za školstvo, Centar za stručno obrazovanje, Ispitni centar, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, sindikati kao i nacionalne i lokalne javne ustanove kulture.

Poglavlje je otvoreno i privremeno zatvoreno 15. aprila 2013. na Međuvladinoj konferenciji u Briselu.

1. PLANOV I POTREBE						
1.1. STRATEŠKI OKVIR			Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Period važenja	Pravna tekovina		
				Celex No	Ostalo	
A) Obrazovanje, osposobljavanje, mladi i sport						
1.	MPNKS	Strategija razvoja visokog obrazovanja 2022-2026 sa Akcionim planom	2022/I	2021-2025	52010DC2020 [P] 52003AE0406 [P] 2021XG0610(01) [D] 32021G0226(01) [D]	
2.	MPNKS	Program razvoja opšteg srednjeg obrazovanja u Crnoj Gori (2022-2024), s Akcionim planom	2022/II	2022-2024	52003AE0406 [P]	
3.	MPNKS	Strategija za mlade	2022/III	2022-2026		
4.	MPNKS	Strategija razvoja sporta	2022/III	2022-2025		
5.	MPNKS	Program za unapređenje Evropske omladinske kartice u Crnoj Gori za period 2022-2024	2022/II	2022-2024	41989X1031(03) [P] 42005X0610(03) [P]	
B) Kultura						
6.	MPNKS	Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2022. godinu	2022/II	2022/III	32006D0515 [P] 32007G1129(01) [P] 52014XG1223(02) [P] 52018DC0267 [D]	
7.	MPNKS	Program razvoja kulture 2022-2026, sa Akcionim planom za 2023. Godinu	2022/II	2022-2026	32006D0515 [P] 52021AG0014(01) [P] 52021AG0014(02) [P] 32007G1129(01) [P] 52014XG1223(02) [P] 52018DC0267 [P] 32021R0818 [P]	
8.	MPNKS	Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2023. godinu	2023/IV	2024/I	32006D0515 [P] 32007G1129(01) [P] 52014XG1223(02) [P] 52018DC0267 [D]	

9.	MPNKS	Akcioni plan za realizaciju Programa razvoja kulture 2022-2026 za 2024. godinu, s izvještajem za 2023. godinu	2023/IV	2024/I	32006D0515 [P] 52021AG0014(01) [P] 52021AG0014(02) [P] 32007G1129(01) [P] 52014XG1223(02) [P] 32021R0818 [P] 52018DC0267 [D]	
1.2. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Obrazovanje, osposobljavanje, mladi i sport						
1.	MPNKS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija	2022/II	2022/II	32008H0506(01) [P] 42005X1124(02) [P] 32020H1202(01) [D]	
2.	MPNKS	Zakon o visokom obrazovanju	2022/I	2022/II	32004L0114 [P] 32008D1298 [P] 32006D1720 [P] 32006H0962 [P] 32008H0506(1) [P] 31998H0561 [P] 52021XG0610(01)[D] 32020H1202(01) [D]	
3.	MPNKS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija	2022/II	2022/II		
4.	MPNKS	Zakon o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju	2022/II	2022/II		
5.	MPNKS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o gimnaziji	2022/II	2022/II		
6.	MPNKS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o stručnom obrazovanju	2022/II	2022/II	32020H1202(01) [D]	
7.	MPNKS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama	2022/III	2022/III	32020H1202(01) [D]	
8.	MPNKS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obrazovanju odraslih	2022/III	2022/III	32020H1202(01) [D]	

9.	MPNKS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mladima	2022/IV	2023/I	42011Y0609(01) [D] 31995Y0812(02) [D] 42005X0610(03) [D]	
10.	MPNKS	Zakon o o izmjenama i dopunama Zakona o sportu	2022/IV	2023/I	52007DC0391 [P] 42003X0607(01) [P]	
B) Kultura						
11.	MPNKS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kulturi	2022/IV	2023/I	32007G1129(01) [P] 32006D0515 [P]	
12.	MPNKS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara	2022/IV	2023/I	32007G1129(01) [P] 32006D0515 [P]	
13.	MPNKS	Zakon o izmjenama Zakona o bibliotečkoj djelatnosti	2022/III	2022/IV	32007G1129(01) [P] 32006D0515 [P]	
14.	MPNKS	Zakon o izmjenama Zakona o muzejskoj djelatnosti	2022/III	2022/IV	32007G1129(01) [P] 32006D0515 [P]	

UVOD

Vlada je 28. jula 2016. usvojila Nacionalnu strategiju za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom za period 2016-2020. koja predstavlja sveobuhvatan strategijski okvir za poglavlje 27, kao i početno mjerilo koje je Crna Gora ispunila za otvaranje ovog poglavlja. Shodno dinamici pregovaračkog procesa, nakon usvajanja Pregovaračke pozicije za poglavlje 27 u februaru 2018. izmijenjen je Akcioni plan, tako da je Akcioni plan Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena za period 2018-2020. donijet na sjednici Vlade 21. juna 2018. čime su rokovi za realizaciju obaveza u potpunosti usklađeni sa Pozicijom i prilagođeni trenutnom stanju i postignutom napretku u oblasti životne sredine i klimatskih promjena.

Akcioni plan za ispunjavanje završnih mjerila u poglavlju 27, prethodno usaglašen sa svim relevantnim komentarima EK, Vlada je donijela 18. februara 2021. Akcioni plan predstavlja najvažniji dokument u ovoj oblasti, s obzirom na to da će implementacijom njime obuhvaćenih aktivnosti biti ispunjeni svi zahtjevi definisani od strane EU, kako kroz završna mjerila, tako i kroz Zajedničku poziciju za poglavlje 27. Akcioni plan, takođe, definiše aktivnosti koje treba sprovesti u cilju implementacije preostalih obaveza iz Nacionalne strategije sa Akcionim planom, kao i obaveza koje proizilaze iz Pregovaračke pozicije koju je Vlada donijela u februaru 2018. Akcioni plan definiše 251 aktivnost u 10 potpoglavlja u okviru poglavlja 27.

Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG", broj 52/16) je krovni zakon u ovoj oblasti i njime se uređuju principi zaštite životne sredine i održivog razvoja, subjekti, instrumenti i mjere zaštite životne sredine, pristup informacijama, učešće javnosti, pristup pravosuđu u pitanjima životne sredine, finansiranje u životnoj sredini i druga pitanja od značaja za životnu sredinu. Pored njega, izuzetno veliki broj ostalih zakona i podzakonskih akata reguliše posebna pitanja u ovoj oblasti. Uz navedeno, donesen je i veliki broj sektorskih strategija koje pojedinačno i detaljno regulišu određene podoblasti u okviru poglavlja 27.

Crna Gora ima uspostavljene osnovne institucionalne strukture za primjenu zahtijeva iz oblasti životne sredine i klimatskih promjena. Uspostavljen je složen institucionalni sistem sa naglašenom podjelom nadležnosti između institucija uključenih u kreiranje i sprovođenje politike životne sredine i klimatskih promjena (33 institucije imaju određeni vid nadležnosti).

Kada je riječ o kreiranju politike životne sredine i klimatskih promjena, uključujući i harmonizaciju s pravnom tekovinom EU, najveći obim nadležnosti dodijeljen je Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma (MEPPU). MEPPU, pored konkretnih nadležnosti u većini sektora (horizontalno zakonodavstvo, kvalitet vazduha, upravljanja otpadom, otpadne vode, zaštita i planiranje morske sredine i integralno upravljanje obalnim područjem, zaštita prirode, industrijsko zagađenje, hemikalije, buka i klimatske promjene), ima ulogu vodeće institucije u procesu EU integracija, odnosno,

176/212

koordinatora aktivnosti svih ostalih institucija koje čine sastavni dio procesa pristupanja u oblasti životne sredine. MEPPU predstavlja i prvonadležnu instituciju za sprovođenje obaveza proisteklih iz većine međunarodnih sporazuma u oblasti životne sredine i praćenje investicija iz oblasti životne sredine, kao i saradnju sa međunarodnim finansijskim institucijama i fondovima EU oko realizacije projekata iz oblasti životne sredine i komunalnih djelatnosti. Kancelarija za evropske integracije je zadužena za koordinaciju procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

S druge strane, uže specifične obaveze imaju ostala ministarstva u konkretnim djelovima politike životne sredine i klimatskih promjena, i to: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (kvalitet voda, šumarstvo, lovstvo, ribarstvo, fitosanitarna oblast, veterinarstvo), Ministarstvo kapitalnih investicija (brodska goriva, emisije CO₂ iz vozila, korišćenje supstanci koje oštećuju ozonski omotač i F gasova u rashladnim uređajima za vozila), Ministarstvo zdravlja (medicinski otpad, voda za piće), Ministarstvo finansija i socijalnog staranja (politika finansiranja, katastarski podaci i carinski poslovi), Ministarstvo unutrašnjih poslova (civilna zaštita, registracija vozila i kontrola graničnih prelaza), Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava (krivično-pravna zaštita u oblasti životne sredine), Ministarstvo ekonomskog razvoja (kontrola kvaliteta goriva i biogoriva, energetika, energetska efikasnost, rudarstvo) i Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta (naučno-istraživačka djelatnost).

Agencija za zaštitu životne sredine ima preovladavajuće nadležnosti nad implementacijom propisa, uključujući i monitoring i uspostavljanje sistema izvještavanja, izdavanje dozvola i saglasnosti, vođenje registra i inventara i razmjenu podataka s međunarodnim institucijama. Važnu ulogu u oblasti praćenja i ocjena klime, analize ekstremnih vremenskih i klimatskih događaja, uključujući i praćenje kvaliteta vazduha u okviru EMEP programa, kao i monitoringa kvaliteta i kvantiteta površinskih i podzemnih voda, prognoze poplava i praćenja hidrološke situacije ima Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju. Uprava za vode nadležna je za izdavanje dozvola korišćenje voda, izradu planova, programa i bilansa u oblasti vodoprivrede, određivanje zona sanitarne zaštite. i sl. Uprava za šume nadležna je za pitanja upravljanja i zaštite šuma. Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, između ostalog, odgovorna je za implementaciju propisa koji se odnose na zaštitu dobrobiti životinja. Institut za javno zdravlje vrši fizičko-hemijske analize vode, mikrobiološko testiranje vode za piće i prati uticaj kvaliteta vazduha na zdravlje ljudi. Uprava za nekretnine zadužena je za poslove katastra, a Uprava pomorske sigurnosti za uspostavljanje mehanizama za kontrolu goriva za pomorsku upotrebu. Uprava carina prati kontrolu uvoza i izvoza, a Uprava policije graničnih prelaza. Uprava za statistiku nadležna je za prikupljanje statističkih podataka u skladu sa metodologijama EUROSTAT-a, uključujući i statistiku životne sredine.

Značajnu ulogu u implementaciji imaju javna preduzeća i privredna društva osnovana od strane države i to: Javno preduzeće Nacionalni parkovi Crne Gore nadležno za upravljanje, korišćenje, zaštitu, razvoj i unaprijeđenje nacionalnih parkova, Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore koje upravlja svim zaštićenim prirodnim dobrima u zoni morskog dobra, „Project-Consulting” d.o.o. koji se bavi strateškim i finansijskim planiranjem projekata iz oblasti vodosnabdijevanja i upravljanja otpadnim vodama i otpadom finansiranih iz kredita međunarodnih finansijskih institucija, kao i koordinacijom realizacije tih projekata, JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje” koje vrši kontinuiranu isporuku vode u vodovodne

177/212

sisteme opština Crnogorskog primorja i DOO „Vodacom“ zaduženo za vodosnabdijevanje i odvođenje otpadnih voda za Crnogorsko primorje i Prijestonicu Cetinje i pružanje stručne pomoći na realizaciji projekata iz oblasti komunalnih djelatnosti. Vlada je na sjednici od 22. novembra 2018. donijela Odluku o osnivanju Fonda za zaštitu životne sredine („Sl. list CG“, broj 81/18), čije uspostavljanje je predviđeno Zakonom o životnoj sredini, a u toku je rad na stvaranju uslova za njegovo operativno funkcionisanje.

Laboratorijska ispitivanja i druge stručne poslove obavljaju D.O.O. Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore i Institut za javno zdravlje kao akreditovane laboratorije. Stručne i istraživačke poslove vrši Univerzitet Crne Gore, posebno Institut za biologiju mora kao njegova organizaciona jedinica u oblasti morskog biodiverziteta, kao i Prirodnjački muzej.

Inspeksijski nadzor vrši jedinstveni inspeksijski organ - Uprava za inspeksijske poslove. Ekološka inspekcija, kao primarna u ovoj oblasti zadužena je za kontrole: sprovođenja monitoringa i izvještavanja u životnoj sredini, zaštite vazduha od zagađenja, primjene propisanih tehnologija i praćenja tehnoloških zahtjeva (npr. ispuštanje tehnoloških otpadnih voda), sprovođenje propisa iz oblasti upravljanja otpadom, prometa i korišćenja supstanci koje oštećuju ozonski omotač, primjene mjera zaštite prirode, propisa iz oblasti zaštite od buke, primjene propisa iz oblasti upravljanja hemikalijama, industrijskog zagađenja i sl. Pored ekološke inspekcije, relevantne su sljedeće inspekcije: vodoprivredna, veterinarska, fitosanitarna, sanitarna, šumska i lovna, tržišna i rudarska. Takođe, Lučka kapetanija zadužena je za nadzor zagađenja mora s plovila (inspekcija sigurnosti plovidbe Bar i Kotor).

U skladu sa vertikalnom podjelom vlasti, nadležnost nad primjenom propisa iz oblasti životne sredine i klimatskih promjena imaju i jedinice lokalne samouprave (JLS). Inspeksijski nadzor u okviru JLS u oblasti upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom vrši komunalna inspekcija i komunalna policija. Komunalna inspekcija i komunalna policija nadležna je i za oblast buke u životnoj sredini za projekte koji se realizuju na lokalnom nivou.

Poglavlje je otvoreno na Međuvladinoj konferenciji koja je održana 10. decembra 2018. u Briselu.

1. PLANOV I POTREBE						
1.1. STRATEŠKI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Period važenja		Pravna tekovina	
					Celex No (veza)	Ostalo
A) Kvalitet vazduha						
1.	MEPPU	Strategija upravljanja kvalitetom vazduha za period 2024-2029. godine	2023/IV	2024-2029		
B) Upravljanje otpadom						
2.	MEPPU	Državni plan upravljanja otpadom za period 2023-2028.	2022/IV	2023-2028		
C) Zaštita prirode						
3.	MEPPU	Nacionalna strategija biodiverziteta sa akcionim planom 2022-2026.	2022/IV	2022-2026	31993D0626 [P] 32014R0511 [P] ²²	
4.	MEPPU	Nacionalni akcioni plan za borbu protiv dezertifikacije	2022/IV	2022-2030	21998A0319 (01) [P] 31998D0216 [P]	
5.	MPŠV	Strategija razvoja šumarstva 2022-2027. godina	2022/IV	2022-2027		
1.2. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Horizontalno zakonodavstvo						
1.	MEPPU	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o infrastrukturi prostornih podataka	2022/IV	2022/IV	32019D1372 [P]	
2.	MEPPU	Pravilnik o izvještavanju i monitoringu	2023/IV	2023/IV	32019D1372 [P]	
B) Upravljanje otpadom						
3.	MEPPU	Zakon o upravljanju otpadom ²³	2022/III	2022/III	31994L0062 [P] 32006R1013 [P] 32010L0075 [P] 31987L0217 [P] 31999L0031 [P] 31996L0059 [P] 32006L0066 [P]	

²² Strategiju nije moguće donijeti prije jer se čeka COP 15 Konvencija o zaštiti biološkog diverziteta (CBD) koji je odlagana više puta zbog COVIDA, a za sada je planirana na proljeće 2022, a važna je zbog usaglašavanja naše nacionalne strategije sa budućim ciljevima na globalnom nivou koji će na COP-u biti usvojeni za period do 2030. godine.

²³ Imajući u vidu da je donošenje Zakona planirano za III kvartal 2022, te da se očekuje da prođe skupštinsku proceduru i postane važeći od kraja 2022, nije moguće tokom 2023. Planirati donošenje svih podzakonskih akata. Jedan dio će biti donijet u periodu nakon 2023.

					32012L0019 [P] 32000L0053 [P] 32008L0098 [P] 32019R1021 [D] 32006L0123 [D] 32019L0904 [D]	
4.	MEPPU	Uredba o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih baterija i akumulatora, detaljniji sadržaj podataka koji se vode u registru proizvođača baterija i akumulatora i način vođenja tog registra, detaljniji sadržaj zahtjeva za upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih baterija i akumulatora i rada tog sistema, godišnje količine otpadnih baterija i akumulatora koje se moraju preuzeti radi obrade, prerade i recikliranja i način izračunavanja prosječne mase preuzetih otpadnih baterija i akumulatora	2023/II	2024/III	32006L0066 [P]	
5.	MEPPU	Uredba o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električnih i elektronskih proizvoda detaljniji sadržaj podataka koji se vode u registru proizvođača električne i elektronske opreme i način vođenja tog registra, detaljniji sadržaj zahtjeva za upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električne i elektronske opreme i rada tog sistema i godišnje količine otpada od električne i elektronske opreme koje se moraju preraditi i reciklirati, uključujući i otpad od električne i elektronske opreme koja se isporučuje iz drugih država putem internet prodaje	2023/I	2023/III	32012L0019 [P] 32017R0699 [P] 32019R0290 [D]	
6.	MEPPU	Uredba o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih guma i detaljniji sadržaj zahtjeva za upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih guma i rada tog sistema, uključujući i obaveze o godišnjim količinama otpadnih guma koje se moraju preuzeti, obraditi, preraditi i reciklirati	2022/IV	2023/III	32008L0098 [P]	
7.	MEPPU	Uredba o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih vozila i detaljnom sadržaju zahtjeva za upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih vozila i radu tog sistema i godišnjm količinama otpadnih vozila koje se moraju obraditi, preraditi ili reciklirati	2023/III	2024/III	32020L0363 [P] 32020L0362 [P]	
8.	MEPPU	Pravilnik o načinu vođenja i čuvanja evidencije o količinama proizvedenih ili uvezenih proizvoda, odnosno opreme u kojima su ti proizvodi ugrađeni, načinu pružanja informacija o recikliranju i označavanje, kao i načinu uvođenja registra organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada	2023/I	2023/II	32020D0248 [P]	

9.	MEPPU	Uredba o bližim uslovima sprovođenja programa proširene odgovornosti proizvođača koji obuhvataju sadržaj ugovora, način prikupljanja podataka o učesnicima organizovanog sistema i podataka o proizvodima koji su stavljeni na tržište i način izvještavanja o sakupljanju i obradi otpada, minimalni standard mehanizma samokontrole, način i bliži sadržaj javnog objavljivanja informacija, način vođenja evidencija, metodologiju za određivanje finansijskog doprinosa, uključujući metodologiju za određivanje troškova usluga preuzimanja, sakupljanja i sortiranja komunalnog otpada, koje pružaju organizovanom sistemu privredna društva ili preduzetnici koji su upisani u registar ssakupljača komunalnog otpada	2023/I	2023/II	32019L0178 [P] 32019L0169 [P] 32019L0177 [P] 32019L0171 [P] 32019L0174 [P] 32019L0175 [P] 32019L0170 [P] 32019L0173 [P] 32019L0176 [P] 32019L0172 [P]	
10.	MEPPU	Uredba o bližim uslovima sprovođenja programa proširene odgovornosti proizvođača koji obuhvataju bliži sadržaj plana preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada, metodologiju izračunavanja garancije za finansiranje preduzetih usluga, sadržaju ugovora sa proizvođačima koji učestvuju u organizovanom sistemu i način izvještavanja	2023/I	2023/II		
11.	MEPPU	Pravilnik o bližim uslovima i načinu vođenja informacionog sistema i načinu slanja podataka, načinu određivanja i objavljivanja udjela finansijskih i organizacionih obaveza za svaki organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada.	2023/I	2023/II		
C) Kvalitet voda						
12.	MEPPU	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju komunalnim otpadnim vodama	2023/II	2023/II	31991L0271 (D)	
D) Zaštita prirode						
13.	MPŠV	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o šumama	2023/IV	2023/IV	32010R0995 [D]	
14.	MEPPU	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode	2022/III	2022/IV	32014R0511 [P]	
15.	MPŠV	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o divljači i lovstvu	2022/IV	2023/I	31991R3254 [P] 32009L0147 [D] 31992L0043 [P]	
16.	MEPPU	Pravilnik o listi dozvoljenih stranih vrsta i način ažuriranja liste i način izrade procjene rizika	2022/III	2022/IV	32014R1143 [P]	
17.	MEPPU	Pravilnik o listi invazivnih stranih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Crnoj Gori i/ili Evropskoj uniji i način ažuriranja liste	2022/III	2022/IV	32014R1143 [P] 32017R1263 [P] 32019R1262 [P]	
18.	MEPPU	Pravilnik o listi tipova staništa i vrsta uključujući vrste ptica, prioritete tipove staništa i vrste za koje lokacije ekološke mreže treba da budu utvrđene	2023/IV	2023/IV	31992L0043 [D] 32009L0147 [D]	
19.	MEPPU	Pravilnik o listi divljih vrsta ptica koje se mogu nuditi na prodaju žive ili mrtve, transportovati i držati radi prodaje i nuditi na prodaju i njihove bilo koje prepoznatljive djelove ili derivate	2023/IV	2023/IV	32009L0147 [D]	

		prodavati ako su ubijene, uhvaćene ili pribavljene u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode i Zakonom o divljači i lovstvu				
20.	MPŠV	Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o lovnim sezonama	2023/IV	2023/IV	31991R3254 [P] 32009L0147 [D]	
E) Kontrola industrijskog zagađenja						
21.	MEPPU	Uputstvo o korišćenju zaključaka o najboljim dostupnim tehnikama, za površinsku obradu upotrebom organskih rastvarača, uključujući zaštitu drveta i proizvoda od drveta hemikalijama	2022/III	2022/IV	32010L0075 [D] 32020D2009 [P]	
22.	MEPPU	Pravilnik o bližim uslovima, kriterijumima i postupku za dobijanje prava na korišćenje ekološkog znaka	2023/III	2023/IV	32020D1803 [P] 32020D1805 [P] 32021D1871 [P] 32021D0476 [P]	
F) Hemikalije						
23.	MEPPU	Pravilnik o dopunama Pravilnika o sadržaju bezbjednosnog lista o hemikalijama	2022/II	2022/II	32020R0878 [P]	
24.	MEPPU	Pravilnik o dopunama pravilnika o listi supstanci koje izazivaju visoku zabrinutost	2022/II	2022/II	32020R2160 [P]	
25.	MEPPU	Pravilnik o dopuni Pravilnika o listi opasnih hemikalija i proizvoda čiji je izvoz zabranjen	2022/III	2022/IV	32020R1068 [P]	
26.	MEPPU	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o bližem sadržaju dosijea i registra hemikalija	2022/III	2022/III	32021R0979 [P]	
27.	MEPPU	Uredba o dopunama Uredbe o zabranjenim odnosno dozvoljenim načinima upotrebe, proizvodnje i stavljanja na tržište hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu	2022/IV	2023/I	32020R1203 [P] 32020R1204 [P] 32020R1149 [P] 32020R0784 [P] 32020R2081 [P] 32020R2096 [P] 32021R0057 [P] 32021R1297 [P] 32021R1199 [P] 32020R2081 [P] 32021R0277 [P] 32021R0115 [P]	
28.	MEPPU	Pravilnik o dopuni Pravilnika o listi supstanci koje se ne upisuju u registar hemikalija i ne podliježu stručnoj procjeni	2023/I	2023/II	32019R1691 [P]	
29.	MEPPU	Pravilnik o dopuni Pravilnika o metodama ispitivanja opasnih svojstava hemikalije	2023/II	2023/III	32019R1390 [P]	

30.	MEPPU	Pravilnik o dopunama Pravilnika o bližem sadržaju prethodnog obavještanja za izvoz hemikalijama	2023/III	2023/III	32020R1068 [P]	
31.	MEPPU	Pravilnik o izmjenama i dopunama Liste klasifikovanih supstanci	2023/III	2023/III	32021R0849 [P]	
32.	MEPPU	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu klasifikacije, pakovanja i označavanja hemikalije u skladu sa globalno harmonizovanim sistemom UN	2023/IV	2023/IV	32020R1413 [P] 32021R0797 [P] 32021R0643 [P]	
33.	MEPPU	Pravilnik o dopuni Pravilnika o listama aktivnih supstanci koje su dozvoljene za upotrebu u biocidnim proizvodima i biocidnim proizvodima manjeg rizika	2023/IV	2023/IV	32019D1950 [P] 32019D1973 [P] 32019D1969 [P] 32019D1951 [P] 32019R1819 [P] 32019R1821 [P] 32019R1823 [P] 32019R1824 [P] 32019R1820 [P] 32019D1030 [P] 32019D0994 [P] 32019R1822 [P] 32019R1825 [P] 32020D0027 [P] 32020R1086 [P] 32020D1037 [P] 32021D1287 [P] 32021D1299 [P] 32021D1284 [P] 32021D0333 [P] 32021D0098 [P] 32021D0327 [P] 32021D0713 [P] 32021D0807 [P] 32021D1286 [P] 32021D1285 [P] 32021D1289 [P]	

						32021D0354 [P] 32021R0345 [P] 32021R0348 [P] 32021R0525 [P] 32021R0364 [P] 32021R0365 [P] 32021R1288 [P] 32021R0347 [P] 32021R0806 [P] 32021R1290 [P] 32021R1045 [P] 32020R1771 [P] 32020R1063 [P] 32020R1763 [P] 32021R0103 [P] 32021R0407 [P]	
G) Buka							
34.	MEPPU	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičkih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke	2023/I	2023/II	32021L1226 [P]		
H) Klimatske promjene							
35.	MEPPU	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena ²⁴	2023/I	2023/II	32013R0525 [P] 32009L0031 [P] 32013R1088 [P] 32018R1999 [D] 32012R0601 [D] 32018R2066 [D] 32018R2067 [D]		

²⁴ Tokom dvogodišnje procedure izrade i usvajanja Zakona o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena došlo je do izmjena i dopuna, kao i do usvajanja novih i stavljanja van snage EU regulativa i direktiva iz oblasti klimatskih promjena. Kao odgovor na "Green deal" EK je objavila u julu 2021. Akcioni plan za borbu protiv klimatskih promjena pod nazivom „Spremni za 55“ (engl. Fit for 55). Ovaj paket zakona predviđa smanjenje emisija štetnih gasova u EU za 55% do 2030. godine, u poređenju sa nivoima emisija štetnih gasova 1990. godine. Dodatno, na nivou EU su još uvijek u proceduri izrade novi propisi koji će se donijeti tokom naredne godine, te je realno da nakon toga slijedi izmjena i dopuna Zakona o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena, dok je rok za potpunu transpoziciju i implementaciju propisa iz ove oblasti 2024-2025. godina.

						31999L0094 [D] 32003L0073 [D] 32018R0841 [D] 32018R0842 [D] 32003L0087 [D] 32008L0101 [D] 32009L0029 [D] 32018L0410 [D] 32009R1005 [D] 32010R0744 [D] 32011R0291 [D] 32017R0605 [D] 32014R0517 [D] 32007R1516 [D] 32007R1497 [D] 32015R2068 [D] 32021R0392 [D] 32020R2084 [D]
--	--	--	--	--	--	--

2. ADMINISTRATIVNI OKVIR						
2.1. ADMINISTRATIVNI KAPACITETI						
Inst.	Naziv akta	Opis	Kvalifikacija	PUOS	2022	2023
UIP	Zakon o hemikalijama, Zakon o biocidnim proizvodima,	Sanitarni inspektor	Fakultet iz oblasti prirodnih nauka	DA	/	1
	Zakon vodama	Vodoprivredni inspektor	Fakultet iz oblasti tehničko- tehnoloških nauka		1	
	Zakon o Šumarstvu lovstvu i zaštiti	Šumarski inspektor	Fakultet iz oblasti poljoprivrednih nauka- šumarstvo		1	

UIP	<p>Zakon o životnoj sredini, Zakon o upravljanju otpadom, Zakon o zaštiti vazduha, Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu, Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini, Zakon o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu, Zakon o hemikalijama, Zakon o industrijskim emisijama, Zakon o odgovornosti za štetu u životnoj sredini, Zakon o biocidnim proizvodima, Zakon o zaštiti od negativnog uticaja klimatskih promjena,</p> <p>Zakon o stranim invanzivnim vrstama Zakon o nacionalnim parkovima, Zakon o zaštiti prirode,</p>	Ekološka inspekcija	Diplomirani inženjer tehničko-tehnoloških nauka Prirodnih nauka- zaštita životne sredine Poljoprivrednih nauka	DA	2	3
			- Fakultet iz oblasti Prirodnih nauka - Biologija		1	/

UVOD

Poglavlje Zaštita potrošača i zdravlja razmatra teme i pitanja podijeljena u dvije cjeline: zaštita potrošača i javno zdravlje.

Zaštita potrošača obuhvata oblast bezbjednosti proizvoda i oblast zaštite ekonomskih interesa potrošača. Ključna pitanja u oblasti bezbjednosti proizvoda su: opšta bezbjednost proizvoda, obmanjujući proizvodi i brza razmjena informacija o opasnim proizvodima. Ključna pitanja u oblasti zaštita ekonomskih interesa potrošača su: sklapanje ugovora na daljinu; ugovori sklopljeni van poslovnih prostorija; odredbe koje se protive načelima savjesnosti i poštenja (nepravilne odredbe u potrošačkim ugovorima); prodaja robe široke potrošnje i prateće garancije; isticanje cijena proizvoda ponuđenih potrošačima; obmanjujuće i komparativno oglašavanje; nepoštena komercijalna praksa; vremenski podijeljeno korišćenje nepokretnosti (*timesharing*), dugoročni proizvodi za odmor, preprodaja i razmjena; putovanja u paket aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima; odgovornost za neispravne proizvode; sudska i upravna zabrana; potrošački krediti; vansudsko rješavanje potrošačkih sporova; saradnja između organa nadležnih za zaštitu potrošača.

Javno zdravlje obuhvata: kontrola duvana, zarazne bolesti, krv, tkiva, ćelije i organi, prava pacijenata u prekograničnoj zdravstvenoj zaštiti, mentalno zdravlje, prevencija zloupotrebe droga, zdravstvene nejednakosti, ishrana, smanjivanje štetnih posljedica uzrokovanih upotrebom alkohola, skriningi karcinoma, zdrava okruženja, promociju bezbjednosti uključujući prevenciju povreda, rijetke bolesti.

Institucionalni okvir: Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo zdravlja, Uprava za inspeksijske poslove, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ministarstvo kapitalnih investicija, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Agencija za elektronske medije, Agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, Agencija za nadzor osiguranja, Centralna banka Crne Gore, Fond za zdravstveno osiguranje, Institut za javno zdravlje, Agencija za lijekove i medicinska sredstva, Zavod za transfuziju krvi, Zavod za hitnu medicinsku pomoć, Apotekarska ustanova „Montefarm“, Ljekarska komora, Farmaceutska komora, Komora fizioterapeuta i druge javne i privatne zdravstvene ustanove, kao i Privredna komora, Unija poslodavaca, Zanatska komora i dr. asocijacijama trgovaca i pružalaca usluga sa kojima organi nadležni za zaštitu potrošača ostvaruju saradnju.

U sprovođenju politike zaštite potrošača učestvuje i lokalna samouprava. Posebno mjesto u ovoj oblasti ima NVO sektor preko organizacija zaštite potrošača, u okviru kojih se najbolje artikulišu interesi potrošača.

Poglavlje je otvoreno 16. decembra 2014.

1. PLANOWI I POTREBE						
1.1. STRATEŠKI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Period važenja		Pravna tekovina	
					Celex No (veza)	Ostalo
A) Zaštita potrošača						
1.	UIP	Opšti program nadzora proizvoda na tržištu za 2023. godinu	2022/IV	2023	32019R1020 [P]	
2.	MER	Akcionni plan za realizaciju Nacionalnog programa zaštite potrošača 2022-2024, za 2023. godinu sa Izveštajem o realizaciji Nacionalnog programa zaštite potrošača za 2022. godinu	2023/I	2023-2024		
B) Zdravlje						
3.	MZD	Strategija razvoja zdravstva Crne Gore za period od 2022-2026. godine sa Akcionim planom za period od 2022-2023. Godine	2022/I	2022-2026		Generalni program rada Svjetske zdravstvene organizacije za period 2019-2023. Evropski program rada Svjetske zdravstvene organizacije za Evropu za period 2020-2025.godine
4.	MZD	Nacionalna strategija za kontrolu rezistencije bakterija na antibiotike za period od 2022. do 2027. Godine	2022/I	2022-2027		Globalni akcioni o antimikrobnoj rezistenciji, 2015 Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030. godine
5.	MZD	Program mjera za prevenciju štetne upotrebe alkohola i alkoholom uzrokovanih poremećaja u Crnoj Gori za period od 2022. do 2024. godine sa Akcionim planom za 2022 – 2023. Godinu	2022/I	2022-2024		
6.	MZD	Akcionni plan za sprovođenje Strategije razvoja integralnog zdravstvenog informacionog sistema za period 2022-2023.	2022/II	2022-2023		Strategija razvoja integralnog

						zdravstvenog informacionog sistema i e-zdravlja (2018 – 2023)
						Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030. godine
7.	MZD	Program za kontrolu upotrebe duvanskih proizvoda u Crnoj Gori 2022 - 2024 sa Akcionim planom 2022. do 2024. Godine	2022/II	2022-2024		
8.	MZD	Strategija ranog razvoja djeteta 2022-2026	2022/III	2022-2026		
9.	MZD	Nacionalna Strategija za kontrolu i prevenciju hroničnih nezaraznih bolesti za period 2022 – 2030.	2022/III	2022-2030		
10.	MZD	Program za borbu protiv HIV/AIDS -a za period od 2024. do 2026. sa Akcionim planom 2024. do 2026.godine	2023/IV	2024-2026		
11.	MZD	Programa za unapređenje mentalnog zdravlja u Crnoj Gori 2024 – 2026 sa Akcionim planom 2024. do 2026.godine	2023/IV	2024-2026		
1.2. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Zaštita potrošača						
1.	MER	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu	2022/I	2022/II	32019R1020 [P]	
2.	MER	Zakon o turizmu i ugostiteljstvu	2022/I	2022/II	32015L2302 [P] 52020AE2964 [P] 52020IP0169 [P]	
3.	MER	Zakon o potrošačkim kreditima	2022/II	2023/I	32008L0048 [P] 32014L0017 [P]	
4.	MER	Zakon o zaštiti potrošača	2022/IV	2023/I	32019L0771 [P] 32019L0770 [P] 32019L2161 [P]	

5.	MER	Zakon o kolektivnim tužbama	2023/I	2023/II	32020L1828 [P]	
6.	MER	Metodologija za određivanje visine i vrijednosti koeficijenta za kriterijume prema kojima se određuju nagrade i naknade troškova za rad u vijeću, odnosno nagrade za vođenje Odbora za vansudsko rješavanje potrošačkih sporova	2022/I	2022/I		
B) Zdravlje						
7.	MZD	Zakon o kontroli proizvodnje i prometa supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih supstanci	2022/III	2022/IV	32004R0273 [P] 32005R0111 [P] 32009R0219 [P] 32013R1258 [P] 32013R1259 [P] 32015R1011 [P] 32015R1013 [P] 32016R1443 [P] 32020R1737 [P]	
8.	MZD	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o uzimanju i presađivanju ljudskih organa u svrhu liječenja	2022/IV	2023/III	32012L0025 [P]	
9.	MZD	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o uzimanju i presađivanju ljudskih tkiva i ćelija u svrhu liječenja	2022/IV	2023/III	32006L0017 [P] 32006L0086 [P]	
10.	MZD	Pravilnik o bližim uslovima za obezbjeđivanje sljedljivosti tkiva i ćelija, kao i načinu i postupku praćenja ozbiljnih neželjenih pojava i ozbiljnih neželjenih reakcija	2022/II	2022/III	32006L0086 [P]	
11.	MZD	Pravilnik o izmjeni Pravilnika o sadržini dokumentacije i uslovima prijema tkiva i ćelija u ovlaštenim zdravstvenim ustanovama koje vrše postupke obrade, očuvanja, skladištenja ili distribucije, odnosno presađivanja tkiva i ćelija	2022/III	2022/IV	32006L0017 [P]	
12.	MZD	Pravilnik o izmjeni Pravilnika o bližim uslovima i načinu obilježavanja, identifikacije i pakovanja tkiva i ćelija u postupku uzimanja i prijema u ovlaštenim zdravstvenim ustanovama, kao i sadržini jedinstvenog identifikacionog broja	2022/III	2022/IV	32006L0017 [P]	
13.	MZD	Pravilnik o sadržini pisane saglasnosti i njenom opozivu, kao i načinu identifikacije lica koja su dala pisanu saglasnost i izjave o njenom opozivu	2022/III	2022/IV	32006L0017 [P]	
14.	MZD	Pravilnik o dopuni Pravilnika o načinu prijavljivanja zaraznih bolesti, bolničkih infekcija, stanja i smrti oboljelih od ovih bolesti	2023/III	2023/IV	32021D0858 [P] 32021D1212 [P]	

2. ADMINISTRATIVNI OKVIR						
2.1. ADMINISTRATIVNI KAPACITETI						
Inst.	Naziv akta	Opis	Kvalifikacija	PUOS	2022	2023
UIP	Zakon o obezbjeđivanju krvi Zakon o liječenju neplodnosti asistiranim reproduktivnim tehnologijama Zakon o uzimanju i presađivanju ljudskih organa	zdravstveni inspektor - nadzor nad sprovođenjem pomenutih akata	VII1 – Medicinske nauke Biološke nauke- biologija	DA	1	1
UIP	Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti Zakon o ograničavanju upotrebe duvanskih proizvoda	sanitarni inspektor - nadzor nad sprovođenjem pomenutih akata	VII1 - Medicinske nauke Biološke nauke	DA	2	2
UIP	Zakon o ograničavanju upotrebe duvanskih proizvoda	turistički inspektor - nadzor nad sprovođenjem pomenutog zakona	VII1 Prirodne nauke, društvene nauke, humanističke nauke	DA	2	
UIP	Zakon o zaštiti potrošača, Odluka o utvrđivanju liste organa nadležnih za nadzor nad sprovođenjem zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača („Sl. List“ br. 53/21)	Praćenje i upravljanje CISZP-om, Sistemom za brzu razmjenu informacija o opasnim proizvodima i dr. sistemi u budućoj kancelariji za vezu	VII1	NE		1

2.2 POTREBNA JAČANJA INFRASTRUKTURE				
Inst.	Naziv akta	Opis infrastrukture/ tehničke podrške	2022	2023
UIP	Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu (novi) kojim se preuzima Reg. 2019/1020 i Reg. 2019/0515	Kancelarije za vezu ²⁵ (UIP): <ul style="list-style-type: none"> - Pripreme aktivnosti za formiranje Kancelarije za vezu (koja uključuje i CISZP); - Uspostavljanje Kancelarije za vezu. 		X

²⁵ Uključeno i u PP1, jer pripada u oba PP (po Zakonu o nadzoru proizvoda na tržištu)

UVOD

Osnovni ciljevi prepoznati u okviru ovog poglavlja odnose se na jačanje ekonomskih odnosa među državama članicama, razvoj trgovinskih aktivnosti, zaštitu i sigurnost društva. Carinske uprave su odgovorne za nadzor nad unutrašnjim tržištem Unije, zaštitu finansijskih i ekonomskih interesa Unije i država članica, borbu protiv prevara i zaštitu prava intelektualne svojine, jačanje bezbjednosti i sigurnosti, zaštitu građana i životne sredine, unapređenje administrativnih kapaciteta carinskih uprava i jačanje konkurencije. Navedeni ciljevi će biti postignuti harmonizovanim pristupom carinskim procedurama i efikasnim i efektivnim kontrolama, kompjuterizacijom i unaprijeđenjem funkcionisanja carinske službe kroz jačanje administrativnih kapaciteta za efikasno sprovođenje pravne tekovine u ovom poglavlju.

Ključni izazov za Crnu Goru u ovom poglavlju odnosi se na obavezu implementacije EU projekata čija IT realizacija treba da obezbijedi interoperabilnost i interkonektivnost sa EU sistemima država članica. Pored navedenog Crna Gora je u obavezi da izvrši modernizaciju postojećih i implementaciju novih projekata na nacionalnom nivou.

EU upravo radi na izmjenama postojećih i implementaciji novih projekata (Implementacija novog Carinskog zakona EU – *Union Customs Code*) što će dovesti do scenarija (iskustvo pojedinih država članica) da se određeni IT sistemi implementiraju/modifikuju nekoliko puta.

Institucije nadležne za sprovođenje obaveza u okviru ovog poglavlja aktuelnog Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji su: Ministarstvo finansija i socijalnog staranja/Uprava prihoda i carina, Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta, Ministarstvo zdravlja i Kancelarija za evropske integracije.

Poglavlje je otvoreno 16. decembra 2014.

1. PLANOV I POTREBE						
1.1. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Opšta carinska pravila i procedure						
1.	MFSS	Uredba za sprovođenje Carinskog zakona	2022/III	2022/III	32015R2446 [P] 32018R1063 [P] 32018R1118 [P] 32015R2447 [P] 32017R0989 [P] 32018R0604 [P] 32019R1394 [P] 32019D2151 [P] 32019R1143 [P] 32020R0893 [P] 32020R0877 [P] 32020R0712 [P] 32020R0523 [P] 32020R0761 [P] 32020R1209 [P] 32020R0760 [P] 32020R1727 [P] 52020XC0930(01)[P] 32020D2028 [P] 32020R2172 [P]	
2.	MFSS	Uredba o postupanju carinskog organa sa robom za koju postoji osnovana sumnja da povrjeđuje prava intelektualne svojine	2022/III	2022/III	32013R0608 [P] 32013R1352 [P] 32020R1209 [P] 32020R2035 [P]	
B) Carinska klasifikacija i tarifa						
3.	MFSS	Pravilnik o obliku, sadržaju, načinu podnošenja i popunjavanja carinske deklaracije i zbirne prijave	2022/III	2022/III	32021R0234 [D]	

					32021R0235 [D] ²⁶	
4.	MFSS	Uredba o carinskoj tarifi za 2023. godinu	2022/IV	2023/I	32019R1776 [P] 32020R0712 [P] 32020R0523 [P]	
5.	MFSS	Uredba o carinskoj tarifi za 2024. godinu	2023/IV	2024/I	32019R1776 [P] 32020R0712 [P] 32020R0523 [P]	
C) Carinski status robe i tranzit						
6.	MFSS	Zakon o ratifikaciji Konvencije o zajedničkom tranzitu	2022/II	2023/I	21992D1231(01) [P] 21993A0202(01) [P] 21994D0115(02) [P] 21994D1231(19) [P] 21994D1231(21) [P] 21996D0214(01) [P] 21996D0214(02) [P] 21996D0514(02) [P] 21997D0214(01) [P] 21997D0214(02) [P] 21997A0405(01) [P] 21997D0829(02) [P] 22001D0112(02) [P] 22003D0004 [P] 22005D0558 [P] 22005D0559 [P] 22005D0560 [P] 22005D0632 [P] 22005D0882 [P] 22008D0786 [P] 22009D0606 [P] 22013D0510 [P]	

²⁶ Usaglašenost zavisi od razvoja IT Sistema carinskog organa

					22013D0675 [P] 22015D1069 [P] 22015D2467 [P] 22016D0858 [P] 22018D0029 [P] 22020D0487 [P] 22021D1115 [P]	
7.	MFSS	Zakon o ratifikaciji Konvencije o olakšicama u trgovini robom	2022/II	2023/I	21989D0713(01) [P] 21996D0214(01) [P] 21996D0514(05) [P] 22001D0112(02) [P] 22006D0919 [P] 21996D0514(04) [P] 22005D0711 [P] 22012D0221 [P] 22012D0223 [P] 32015D0836 [P]	
8.	MFSS	Zakon o ratifikaciji Konvencije o carinskom tretmanu zajedničkih kontejnera koji se koriste u međunarodnom prevozu	2023/IV	Danom pristupanja	21995A0422(02) [P] 31995D0137 [P]	
9.	MFSS	Zakon o ratifikaciji izmjena i dopuna Carinske konvencije o međunarodnom prevozu robe na osnovu karneta TIR	2022/IV	Danom pristupanja	22016A1129(02) [P] 22021A0601(01) [P] 22021A0920(01) [P]	
10.	MPNKS	Pravilnik o bližim uslovima i načinu izdavanja odobrenja za privremeno iznošenje kulturnih dobara u inostranstvo	2023/IV	2024/I	32019R0880 [D] ²⁷	
D) Prekursori za droge						
11.	MZD	Zakon o kontroli proizvodnje i prometa supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih supstanci	2022/III	2022/IV	32004R0273 [P] 32005R0111 [P] 32009R0219 [P] 32013R1258 [P] 32013R1259 [P] 32015R1011 [P]	

²⁷ Pravilnik treba da se usaglasi sa Zakonom o zaštiti kulturnih dobara (djelimična usklađenost) na koji je 2019. dato pozitivno mišljenje EK.

					32015R1013 [P] 32016R1443 [P] 32020R1737 [P]	
--	--	--	--	--	--	--

2. ADMINISTRATIVNI OKVIR						
2.1. ADMINISTRATIVNI KAPACITETI						
Inst.	Naziv akta	Opis	Kvalifikacija	PUOS	2022	2023
UPC	Poslovna strategija Uprave prihoda i carina 2022-2025	Sprovođenje nadležnosti definisanih Poslovnom strategijom UPC u okviru Odsjeka za carinske postupke	Ekonomista/Pravnik	DA	1	3
		Sprovođenje nadležnosti definisanih Poslovnom strategijom UPC u okviru Grupe za tranzit	Ekonomista/Pravnik	DA	2	
		Sprovođenje nadležnosti definisanih Poslovnom strategijom UPC u okviru Grupe za pomoć korisnika	Ekonomista/Pravnik /Inženjer	DA	2	1
		Sprovođenje nadležnosti definisanih Poslovnom strategijom UPC u okviru Odsjeka za projektovanje, razvoj i održavanje aplikativnog softvera u oblasti carinskog sistema privremeno rasporediti	Inženjer	DA	2	1
2.2. POTREBNA JAČANJA INFRASTRUKTURE						
Inst.	Naziv akta	Opis infrastrukturne / tehničke podrške			2022	2023
UPC	Poslovna strategija Uprave prihoda i carina 2022 – 2025/ IT Strategija Uprave prihoda i carina 2022-2025	Zajednička komunikaciona mreža/Zajedničko sistemsko okruženje (CCN2)			x	x
UPC	Poslovna strategija Uprave prihoda i carina 2022 – 2025/	Novi kompjuterizovani tranzitni sistem (NCTS)– kroz podršku IPA 2014			x	x
		Integrirani sistem upravljanja tarifom (ITMS)				x

197/212

	IT Strategija Uprave prihoda i carina 2022-2025	Carinske odluke(CDS)	x	x
		OSTALI PROJEKTI ²⁸ (implementacija novih Serverskih i komunikacionih platformi za podršku EU projektima i modernizaciju postojećih)		x

28 Prije ulaska Crne Gore u EU, u skladu sa Carinskom zakonom Unije(UCC) i podzakonskim propisima koji prate Carinski zakon Unije kao i MASP-om će biti iskazane potrebe Uprave carine u okviru IPA sredstava u cilju implementacije projekata koji su mandatorni.

UVOD

Na Međuvladinoj konferenciji koja je 30. marta 2015. održana u Briselu otvoreni su pregovori u poglavlju 30 – Vanjski odnosi. Crna Gora je za predmetno poglavlje dobila jedno završno mjerilo koje je ispunjeno: Akcioni plan za preostale pripreme u pogledu usklađivanja zakonodavstva, kao i usklađivanja međunarodnih sporazuma s pravnom tekovinom i poboljšanje administrativnih i kontrolnih kapaciteta da bi se obezbijedila potpuna primjena i sprovođenje pravne tekovine u poglavlju 30, koji je Vlada usvojila 20. oktobra 2016.

Poglavlje 30 – Vanjski odnosi obuhvata zajedničku trgovinsku politiku EU, bilateralne sporazume s trećim zemljama, razvojnu politiku, kao i humanitarnu pomoć. Pravna tekovina za predmetno poglavlje se najvećim dijelom sastoji od direktno primjenjivog zakonodavstva EU, ali neke direktive iz područja izvoznih kredita i roba dvostruke namjene zahtijevaju prenošenje u nacionalno zakonodavstvo.

Ključni izazov za Crnu Goru u ovom poglavlju odnosi se na jačanje administrativnih kapaciteta u okviru poglavlja 30 (oko 1/4 od ukupne pravne tekovine EU je u okviru ovog poglavlja). Crna Gora mora jačati kapacitete za učestvovanje u razvojnoj i humanitarnoj pomoći namijenjenim zemljama u razvoju i najmanje razvijenim zemljama, kao i iz područja izvoznih kredita, robe dvostruke namjene, ali i kapaciteta koji su zaduženi za pitanja u vezi sa CEFTA Sporazumom i STO. Takođe, od zemalja kandidata, pored daljeg usaglašavanja sa pravnom tekovinom EU, zahtijeva se da postepeno usklade svoju politiku prema trećim zemljama i njihovu poziciju u međunarodnim organizacijama s politikom i pozicijama koje je usvojila EU.

Institucije nadležne za donošenje legislative u okviru ovog poglavlja, a vezano za definisane obaveze u okviru aktuelnog Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji su: Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja/Uprava prihoda i carina, Ministarstvo vanjskih poslova, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Kancelarija za evropske integracije, Investiciono razvojni fond Crne Gore.

Crna Gora je 20. juna 2017. privremeno zatvorila poglavlje 30 – Vanjski odnosi.

1. PLANVI I POTREBE						
1.1. STRATEŠKI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Period važenja		Pravna tekovina	
					Celex No (veza)	Ostalo
A) Horizontalne mjere						
1.	MVP	Strategija za upućivanje međunarodne razvojne saradnje i humanitarne pomoći za period 2024-2030.	2023/IV	2024-2030	42017Y0630(01) [P] 42008X0130(01) [P]	
1.2. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Zajednička trgovinska politika						
1.	MFSS	Zakon o ratifikaciji izmjena i dopuna Carinske konvencije o međunarodnom prevozu robe na osnovu karneta TIR	2022/IV	Danom pristupanja	22016A1129(02) [P] 22021A0920(01) [P] 22021A0601(01) [P]	
2.	MFSS	Zakon o ratifikaciji Konvencije o zajedničkom tranzitu	2022/II	2023/I	21992D1231(01) [P] 21993A0202(01) [P] 21994D0115(02) [P] 21994D1231(19) [P] 21994D1231(21) [P] 21996D0214(01) [P] 21996D0214(02) [P] 21996D0514(02) [P] 21997D0214(01) [P] 21997D0214(02) [P] 21997A0405(01) [P] 21997D0829(02) [P] 22001D0112(02) [P] 22003D0004 [P] 22005D0558 [P] 22005D0559 [P] 22005D0560 [P] 22005D0632 [P] 22005D0882 [P]	

					22008D0786 [P] 22009D0606 [P] 22013D0510 [P] 22013D0675 [P] 22015D1069 [P] 22015D2467 [P] 22016D0858 [P] 22018D0029 [P] 22020D0487 [P] 22021D1115 [P]	
3.	MER	Zakon o spoljnoj trgovini robom i uslugama koje mogu da se koriste za izvršenje smrtne kazne, mučenje ili drugo okrutno, neljudsko ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje	2022/II	2022/IV	32019R0125 [D] ²⁹	
4.	MEPPU	Zakon o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti	2022/IV	2024/IV	32013L0059 [D] 32013L0051 [D] 32011L0070 [D] 32009L0071 [D] 32014L0087 [D] 32006L0117 [D] 32005R0302 [D] 32008D0312 [D] 31989L0391 [D] 31992L0058 [D] 31989L0654 [D] 31989L0656 [D] 32009L0104 [D] ³⁰	
5.	MER	Odluka o utvrđivanju nacionalne kontrolne liste robe dvostruke namjene	2022/II	2022/III	32021R0821 [P]	
6.	MEPPU	Pravilnik o dopuni Pravilnika o listi opasnih hemikalija i proizvoda čiji je izvoz zabranjen	2022/III	2022/IV	32020R1068 [P]	
7.	MEPPU	Pravilnik o dopunama Pravilnika o bližem sadržaju prethodnog obavještanja za izvoz hemikalijama	2023/III	2023/III	32020R1068 [P]	

²⁹ Ne može se postići potpuna usklađenost do ulaska u EU imajući u vidu da se dio odredbi odnosi isključivo na EU.

³⁰ Potpuna usaglašenost Predloga zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti sa prikazanom pravnom tekovinom Evropske unije u ovoj oblasti će se postići donošenjem podzakonskih akata, strateških, programskih i planskih dokumenata, za koje su dati 112 pravnih osnova u okviru Predloga zakona, a koji će se, shodno dogovoru, tek nakon donošenja razmatrati od strane Evropske komisije.

8.	MFSS	Uredba za sprovođenje Carinskog zakona	2022/III	2022/III	32015R2446 [P] 32018R1063 [P] 32018R1118 [P] 32019R1143 [P] 32015R2447 [P] 32017R0989 [P] 32018R0604 [P] 32019R1394 [P] 32019D2151 [P] 32019R1143 [P] 32020R0893 [P] 32020R0877 [P] 32020R0712 [P] 32020R0523 [P] 32020R0761 [P] 32020R1209 [P] 32020R0760 [P] 32020R1727 [P] 52020XC0930(01) [P] 32020D2028 [P] 32020R2172 [P]	
9.	MFSS	Uredba o carinskoj tarifi za 2023. godinu	2022/IV	2023/I	32019R1776 [P] 32020R0712 [P] 32020R0523 [P]	
10.	MFSS	Uredba o carinskoj tarifi za 2024. godinu	2023/IV	2024/I	32019R1776 [P] 32020R0712 [P] 32020R0523 [P]	
11.	MFSS	Uredba o osiguranju izvoza od netržišnih rizika	2023/III	2023/IV	32011R1233 [P] 32018R0179 [D] ³¹	
B) Razvojna politika i humanitarna pomoć						

³¹ Ne može se postići potpuna usklađenost imajući u vidu finansijski uticaj na budžet.

12.	MVP	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o međunarodnoj razvojnoj saradnji i upućivanju međunarodne humanitarne pomoći	2022/IV	2022/IV	31996R1257 [P]	
-----	-----	---	---------	---------	----------------	--

UVOD

Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika temelje se na pravnim aktima, uključujući pravno obavezujuće međunarodne sporazume i politička dokumenta. Pravnu tekovinu sačinjavaju političke deklaracije, aktivnosti i sporazumi. Usklađenost Crne Gore sa odlukama Savjeta za vanjske poslove EU je 100%.

Poglavlje 31 obuhvata: politički dijalog s EU, pitanja odnosa države kandidata s EU i njenim institucijama, saradnju s međunarodnim organizacijama, posebno s UN, OEBS i SE, razvijen sistem kontrole naoružanja, EBOP, saradnju s NATO-om i borbu protiv terorizma.

Prioriteti vanjske politike Crne Gore vezani su u prvom redu za punopravno članstvo u EU i ispunjavanju obaveza koje proizilaze iz članstva u NATO.

Poseban značaj se daje jačanju odnosa sa susjednim državama čiji su temelji konstruktivan dijalog, razvoj povjerenja i široke regionalne saradnje. Politika dobrosusjedskih odnosa predstavlja jedan od vodećih spoljno političkih ciljeva Crne Gore.

Trajan doprinos razvoju regionalne saradnje Crna Gora daje kroz aktivno učešće u regionalnim inicijativama i organizacijama poput Centralno-evropske inicijative, Procesu saradnje u Jugoistočnoj Evropi, Jadransko-jonske inicijative, Berlinski proces, Savjeta za regionalnu saradnju, Regionalne inicijative za azil, migracije i raseljena lica i brojnih drugih.

Multilateralizam je jedan od tri utvrđena vanjskopolitička prioriteta Crne Gore. Kroz aktivnosti u međunarodnim organizacijama, Crna Gora štiti i promovira svoje interese, učestvuje u definisanju globalnih političkih tokova i zajedno sa zemljama regiona i šireg okruženja afirmira saradnju i zajednički nastup na međunarodnoj sceni.

Institucije nadležne za sprovođenje obaveza u okviru ovog poglavlja su: Ministarstvo vanjskih poslova, Ministarstvo odbrane, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Kancelarija za evropske integracije, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine, Uprava za inspeksijske poslove, Uprava policije – Sektor za sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma.

Pregovaračko poglavlje 31 otvoreno je na Međuvladinoj konferenciji u Luksemburgu 24. juna 2014.

1. PLANOV I POTREBE						
1.1. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Opšti principi						
1.	MEPPU	Zakon o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti	2022/IV	2024/IV	32013L0059 [D] 32013L0051 [D] 32011L0070 [D] 32009L0071 [D] 32014L0087 [D] 32006L0117 [D] 32005R0302 [D] 32008D0312 [D] 31989L0391 [D] 31992L0058 [D] 31989L0654 [D] 31989L0656 [D] 32009L0104 [D] ³²	
2.	MVP	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o međunarodnim restriktivnim mjerama	2022/II	2022/III		
3.	MUP	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o bližem načinu onesposobljavanja oružja	2022/II	2022/III	32018R0337 [P]	
4.	MER	Odluka o utvrđivanju nacionalne kontrolne liste naoružanja i vojne opreme	2022/I	2022/II	52020XG0313(07) [P] 32021L1047 [P]	
5.	MVP	Odluka o izmjenama i dopuni Odluke o uvođenju međunarodnih restriktivnih mjera utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije 2011/72/ZVBP od 31. januara 2011. godine, 2011/79/ZVBP od 4. februara 2011. godine, 2012/50/ZVBP od 27. januara 2012. godine, 2012/724/ZVBP od 26. novembra 2012. godine, 2013/72/ZVBP od 31. januara 2013. godine, 2013/409/ZVBP od 30. jula 2013. godine, 2014/49/ZVBP od 30. januara 2014. godine, 2015/157/ZVBP od 30.	2022/IV	2022/IV	32020D0117 [P] 32020R0115 [P]	

³² Potpuna usaglašenost Predloga zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti sa prikazanom pravnom tekovinom Evropske unije u ovoj oblasti će se postići donošenjem podzakonskih akata, strateških, programskih i planskih dokumenata, za koje su dati 112 pravnih osnova u okviru Predloga zakona, a koji će se, shodno dogovoru, tek nakon donošenja razmatrati od strane Evropske komisije.

		januara 2015. godine, 2016/119/ZVBP od 28. januara 2016. godine i 2020/117/ZVBP od 27. januara 2020. godine povodom situacije u Tunisu				
6.	MVP	Odluka o uvođenju međunarodnih restriktivnih mjera utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije 2013/184/ZVBP od 23. aprila 2013. godine, 2014/214/ZVBP od 14. aprila 2014. godine, 2015/666/ZVBP od 28. aprila 2015. godine i 2020/563 od 23. aprila 2020. godine povodom situacije u Mjanmaru/Burmi	2022/IV	2022/IV	32020D0563 [P] 32020R0562 [P]	
7.	MVP	Odluka o uvođenju međunarodnih restriktivnih mjera utvrđenih Odlukom Savjeta Evropske unije 2019/1894/ZVBP od 11. novembra 2019. godine o mjerama ograničavanja s obzirom na nezakonite aktivnosti bušenja koje Turska provodi u istočnom Sredozemlju	2022/IV	2022/IV	32019D1894 [P] 32019R1890 [P]	
8.	MVP	Odluka o izmjenama Odluke o restriktivnim mjerama utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije 2021/1014/ZVBP u odnosu na situaciju u Libiji	2022/IV	2022/IV	32021D1014 [P]	
9.	MVP	Odluka o izmjenama Odluke o restriktivnim mjerama utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije 2021/543/ZVBP od 26 marta 2021 u odnosu na situaciju u Bosni i Hercegovini	2022/IV	2022/IV	32021D0543 [P]	
10.	MVP	Odluka o izmjenama Odluke o restriktivnim mjerama utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije 2021/595/ZVBP od 12. aprila 2021. protiv određenih osoba i subjekata u odnosu na situaciju u Iranu	2022/IV	2022/IV	32021D0595 [P]	
11.	MVP	Odluka o izmjenama Odluke o restriktivnim mjerama utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije 2020/1466/ZVBP od 12. oktobra 2020. protiv proliferacije i korištenja hemijskog oružja	2022/IV	2022/IV	32020D1466 [P]	
12.	MVP	Odluka o izmjenama Odluke o restriktivnim mjerama utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije 2020/1586/ZVBP od 29. oktobra 2020. protiv rukovodstva transnistrijskog regiona Republike Moldavije	2022/IV	2022/IV	32020D1586 [P]	
13.	MVP	Odluka o izmjenama Odluke o restriktivnim mjerama utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije 2020/1699/ZVBP od 12. novembra 2020 protiv Irana	2022/IV	2022/IV	32020D1699 [P]	
14.	MVP	Odluka o izmjenama Odluke o restriktivnim mjerama utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije 2020/1388/ZVBP od 2. oktobra 2020, 2020/1650/ZVBP od 6. novembra 2020, 2020/2130/ZVBP od 17. decembra 2020, 2021/353/ZVBP od 25. februara 2021, 2021/908/ZVBP od 4. juna 2021, 2021/1001/ZVBP od 21. juna 2021 i 2021/1031/ZVBP od 24. juna 2021. godine u odnosu na situaciju u Bjelorusiji	2022/IV	2022/IV	32020D1388 [P] 32020D1650 [P] 32020D2130 [P] 32021D0353 [P] 32021D0908 [P] 32021D1001 [P] 32021D1031 [P]	
15.	MVP	Odluka o uvođenju međunarodnih restriktivnih mjera utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije 2019/797/ZVBP i 2020/1127 od 30. jula 2020. godine o mjerama ograničavanja protiv sajber napada koji predstavljaju prijetnju Uniji ili njenim državama članicama	2023/III	2023/III	32020D0651 [P] 32020D1127 [P] 32020R1125 [P]	

UVOD

Poglavlje 32 – Finansijski nadzor obuhvata četiri glavne oblasti: sistem unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru (PIFC), eksterna revizija, zaštita finansijskih interesa EU i zaštita eura od falsifikovanja.

U skladu sa međunarodno prihvaćenim standardima i preporukama EU, pojam unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru podrazumijeva sveobuhvatni sistem upravljanja, kontrole, revidiranja i izvještavanja o korišćenju sredstava nacionalnog budžeta i sredstava EU. Za zakonito i uspješno funkcionisanje javnog sektora od posebne važnosti je postojanje institucionalne, stručne i nezavisne eksterne kontrole raspolaganja javnim finansijama i državnom imovinom. Kako bi se obezbjedila zaštita finansijskih interesa Evropske unije, osnovana je Evropska kancelarija za borbu protiv prevara, čiji je cilj borba protiv korupcije i drugih nezakonitih aktivnosti koje izazivaju finansijske posljedice. Kazne za zloupotrebu finansijskih sredstava iz budžeta podrazumijevaju gonjenje od strane državnih vlasti, disciplinske postupke, administrativne ili finansijske sankcije. U skladu sa zahtjevima Evropske komisije, u svim zemljama članicama i kandidatima uspostavlja se Sistem za borbu protiv prevara (AFCOS) koji je odgovoran za suzbijanje nepravilnosti i prevara koje mogu nastati korišćenjem sredstava Evropske unije (EU), kao i za pružanje efikasne i kvalitetne zaštite njenih finansijskih interesa. U cilju zaštite integriteta euro novčanica i kovanog novca od falsifikovanja, usvojeni su pravni akti kojima se definišu sumnjive i falsifikovane euro novčanice i kovani novac, utvrđuje se postupanje sa sumnjivim i falsifikovanim primjercima euro novčanica i kovanog novca, razmjena informacija i saradnja sa domaćim i međunarodnim institucijama.

Institucionalni okvir: Sistem unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru – Ministarstvo finansija i socijalnog staranja i drugi subjekti javnog sektora na centralnom i lokalnom nivou; Eksterna revizija – Skupština Crne Gore i Državna revizorska institucija; Zaštita finansijskih interesa EU - AFCOS – Ministarstvo finansija i socijalnog staranja i članovi AFCOS mreže (Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Uprava policije, Uprava prihoda i carina, Državna revizorska institucija, Vrhovni državni tužilac, Agencija za spriječavanje korupcije); Zaštita eura od falsifikovanja – Centralna banka Crne Gore, Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava i Uprava policije.

Poglavlje je otvoreno na Međuvladinoj konferenciji, 24. juna 2014.

1. PLANOV I POTREBE						
1.1. STRATEŠKI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Period važenja		Pravna tekovina	
					Celex No (veza)	Ostalo
A) PIFC						
1.	MFSS	Strategija razvoja budžetske inspekcije za period od 2022-2025.	2022/IV	2022-2025	32018R1046 [P]	
B) Eksterna revizija						
2.	DRI	Strateški plan razvoja Državne revizorske institucije Crne Gore za period 2023 – 2027.	2023/IV	2023 - 2027		INTOSAI P – 12 INTOSAI P - 20
3.	DRI	Akcion plan za sprovođenje Strateškog plana razvoja Državne revizorske institucije Crne Gore za period 2023-2027.	2023/IV	2023 - 2027		INTOSAI P – 12 INTOSAI P – 20
1.2. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn.	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) PIFC						
1.	MFSS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru	2022/IV	2023/I		IIA IPPF (P) ³³ COSO (P)
B) Eksterna revizija						
2.	DRI	Etički kodeks za državne revizore i druge zaposlene u Državnoj revizorskoj instituciji	2022/III	2022/IV		INTOSAI P - 130
3.	DRI	Srednjoročni plan revizija Državne revizorske institucije	2022/III	2022/IV		INTOSAI P – 12 INTOSAI 100
C) Zaštita finansijskih interesa EU						

³³ IIA IPPF Međunarodni okviri za profesionalnu praksu unutrašnje revizije (IIA)
COSO Komitet sponzorskih organizacija Tredvej komisije

4.	MFSS	Uredba o institucionalnom okviru funkcionisanja sistema za upravljanje nepravilnosti i prevara (AFCOS sistema) u Crnoj Gori	2022/IV	2022/IV	32013R0883 [P] 32018R1046 [P] 32021R1529 [P]	
5.	MFSS	Odluka o obrazovanju AFCOS savjetodavnog tijela	2022/IV	2022/IV	32013R0883 [P] 32018R1046 [P] 32021R1529 [P]	
D) Zaštita eura od falsifikovanja						
6.	CBCG	Odluka o izmjeni Odluke o reprodukciji novčanica	2022/III	2022/III	32020D2090 [P]	

2. ADMINISTRATIVNI OKVIR

2.1. ADMINISTRATIVNI KAPACITETI

Inst.	Naziv akta	Opis	Kvalifikacija	PUOS	2022	2023
DRI	Zakon o Državnoj revizorskoj instituciji	Jačanje revizorskih kapaciteta i unutrašnje revizije Državne revizorske institucije	Državni revizor	DA	7	6
			Stariji saradnik državnog revizora		1	
			Stariji unutrašnji revizor		1	
			Samostalni savjetnik II		2	
			Viši savjetnik II		1	
			Mlađi unutrašnji revizor			1

UVOD

Sistem sopstvenih sredstava Evropske unije može se definisati kao jednostrano nepovratno alociranje sredstava Unije u cilju finansiranja budžeta Evropske unije, koje se sprovodi automatski bez potrebe donošenja posebnih odluka nacionalnih vlasti. Sopstvena sredstva EU se utvrđuju, prikupljaju, plaćaju i kontrolišu u skladu s pravilima sistema sopstvenih sredstava.

Sistem sopstvenih sredstava EU je trenutno baziran na Odluci Savjeta broj 2007/436/EZ, Euratom („ORD 2007“) i dvije regulative: Regulative Savjeta (EZ, Euratom) broj 1150/2000 i Regulative Savjeta (EEZ, Euratom) broj 1553/89.

Sopstvena sredstva EU sastoje se od:

- 1) Tradicionalnih sopstvenih sredstava (TOR), tj. uglavnom carina i dažbina na šećer (uključujući dažbine na poljoprivredne proizvode) na osnovu primjene carinskih propisa EU. Dažbine na šećer su nametnute proizvođačima šećera i služe namirivanju troškova EU za taj sektor, što u slučaju Crne Gore nije relevantno, jer ne posjeduje proizvodnju šećera. TOR se smatraju osnovnim oblikom prihoda EU, koji proizilazi direktno iz zakonodavstva EU. Međutim, na zemljama članicama je da prikupljaju ovaj prihod, a od ukupog iznosa prikupljenih sredstava po ovoj osnovi država članica zadržava 25% kao kompenzaciju za troškove proistekle naplatom.
- 2) Sredstva zasnovana na osnovici PDV-a koja proizilaze iz primjene jedinstvene stope za sve zemlje članice. Međutim, ograničenje je utvrđeno na iznos od 50% BND-a preko koga procijenjena vrijednost osnovice PDV-a ne može da pređe.
- 3) Sredstva bazirana na BND-u koja služe za finansiranje troškova kada su svi ostali prihodi iskorišćeni. Utvrđuje se primjenom jedinstvene stope na ukupnu vrijednosti BND svih zemalja članica.

Imajući u vidu da pravna tekovina EU u ovom poglavlju ne zahtjeva direktnu izmjenu nacionalnog zakonodavstva, tj. njena primjena se odnosi na države članice, a na Crnu Goru tek po pristupanju u EU, nastavićemo usklađivanje pravnih propisa u vezanim oblastima, koja se odnose na oblasti poglavlja 16 – Porezi, 18 – Statistika, 29 – Carinska unija i 32 – Finansijski nadzor. Neophodno je da zemlje kandidati ispune administrativne uslove u oblasti sopstvenih sredstava EU prije pristupanja Evropskoj uniji.

Institucije koje su uključene u rad u oblasti finansijske i budžetske odredbe su: Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, Uprava prihoda i carina, Uprava za statistiku i Centralna banka Crne Gore.

Poglavlje je otvoreno na Međuvladinoj konferenciji, 16. decembra 2014.

1. PLANOV I POTREBE						
1.1. ZAKONODAVNI OKVIR						
Ozn .	Nadležna inst.	Naziv	Donošenje	Primjena	Pravna tekovina	
					Celex No	Ostalo
A) Tradicionalna sopstvena sredstva						
1.	MFSS	Zakon o budžetu Crne Gore za 2023. godinu	2022/IV	2023/I		
2.	MFSS	Zakon o budžetu Crne Gore za 2024. godinu	2023/IV	2024/I		